

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KAHRAMANMARAŞ'TA SPORA KATILIMI
ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İLKÖĞRETİM İKİNCİ
KADEME (ORTAOKUL) ÖĞRENCİLERİ
BOYUTUNDA İNCELENMESİ**

GÜNSELİ ÖZ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

KAHRAMANMARAŞ – 2014

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KAHRAMANMARAŞ'TA SPORA KATILIMI
ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İLKÖĞRETİM İKİNCİ
KADEME (ORTAOKUL) ÖĞRENCİLERİ
BOYUTUNDA İNCELENMESİ

GÜNSELİ ÖZ

Bu tez,
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS
Derecesi için hazırlanmıştır.

KAHRAMANMARAŞ- 2014

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Günseli ÖZ tarafından hazırlanan “Kahramanmaraş'ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İlköğretim İkinci Kademe (Ortaokul) Öğrencileri Boyutunda İncelenmesi ” adlı bu tez, jürimiz tarafından 03 /06 / 2014 tarihinde oy birliği / oy çokluğu ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd.Doç. Dr. Tamer KARADEMİR (DANIŞMAN)

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı,
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Doç.Dr. Selçuk GENÇAY (ÜYE)

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı,
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Doç. Dr. İbrahim KIR (ÜYE)

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı,
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mehmet Akif KILIÇ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Günseli ÖZ

Bu çalışma tarafından desteklenmiştir.

Proje No:

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

**KAHRAMANMARAŞ'TA SPORA KATILIMI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İLKÖĞRETİM İL.KADEME (ORTAOKUL) ÖĞRENCİLERİ BOYUTUNDA
İNCELENMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Günseli ÖZ

ÖZ

Bu çalışmada, Kahramanmaraş ili Merkez ilçesinde bulunan 8 Ortaokul (Gazi Ortaokulu, Kahramanmaraş Ortaokulu, Osmangazi Ortaokulu, 12 Şubat Ortaokulu, Zeki Karakız Ortaokulu, Ziya Gökalp Ortaokulu, Özel Yeni Rekor Ortaokulu, Özel Kipaş Ortaokulu 5-6-7-8. Sınıflar) örneklem olarak belirlenmiştir. Kahramanmaraş'ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İkinci Kademe (Ortaokul) Öğrencileri Boyutunda İncelenmesi ile spora katılımın artırılması ve yaygınlaştırılmasında karşılaşılan sorunları tespit ederek spor kültürünün olgunlaştırılabilmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Spor tesisleri kullanım politikalarının spor aktivitelerinin geliştirilmesine olan etkisi değerlendirilerek iyileştirici ve sporun il genelinde yaygınlaştırılıp geliştirilmesine yönelik çalışmalarda katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Spor, Spora Katılım, Çocuk ve Spor,

EXAMINING THE FACTORS THAT AFFECT THE SECONDARY STUDENTS TO JOIN A SPORT IN KAHRAMANMARAS

SUMMARY

In this study, 8 secondary schools (Gazi Secondary School, Kahramanmaraş Secondary School, 12 Şubat Secondary School, Zeki Karakız Secondary School, Ziya Gökalp Secondary School, Private Rekor Secondary School, Private Kipas Secondary School with 5-6-7-8 classes) are accepted as samples. The main purpose is to find out the factors that prevent the students from participation in the sport in secondary school level and the problems that are faced during the widespread of the sport to improve the sport culture. The goal is to evaluate the usage of sport complex policy on improving sport activities and to contribute to the extension and improvement of the sport around the city.

Key words: Physical Education, Sport, Participation in Sport, Child and Sport

KAHRAMANMARAŞ'TA SPORA KATILIMI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME (ORTAOKUL) ÖĞRENCİLERİ BOYUTUNDA İNCELENMESİ

ÖZET

Bu çalışma, Kahramanmaraş'ta spora katılımı etkileyen faktörlerin ortaokul öğrencileri boyutunda nasıl şekillendiğini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda Kahramanmaraş il merkezinden 6 devlet okulu ve 2 özel okul olmak üzere toplam 8 ortaokul araştırmanın çalışma evrenini oluşturmuştur. Bu çalışma evreni içerisinde araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 1871 bayan (%49,6) ve 1900 erkek (%50,4) olmak üzere toplam 3771 öğrenci araştırmanın örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın amaçları doğrultusunda gerekli olan veriler araştırmanın konusuna uygun olarak literatür bilgilerden de faydalanılarak araştırmacıların kendileri tarafından hazırlanan 33 sorudan oluşan anket formu ile sağlanmıştır. Değerlendirilmeye alınmış anketlerin sayısal olarak ifade edilebilmesi için öğrencilerin hem demografik bilgileri hem de anket sorularına verdikleri cevaplar frekans ve yüzdelik hesaplamalara tabi tutularak dağılımlar ortaya konulmuştur. Değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığı Ki-Kare (χ^2) bağımsızlık testi ile analiz edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık derecesi Alpha $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; Ortaokul öğrencilerinin ilgilendikleri spor branşları onların sosyo ekonomik durumlarına göre değişiklik göstermektedir. En fazla ilgi duyulan spor branşı voleybol, basketbol ve futbol olmuştur. Spora ilgi duyanların yanında spora ilgi duymayan grubun spora katılımına engel olan faktörlerin başında okul, dersane ve kurs gibi nedenlerin etkili olduğu görülmüştür. Spora ilgi duyup katılmama nedenlerinin arasında ise ailelerin izin vermemeleri, çevre baskısı ve dini inançların etkisinin olduğu görülmüştür. Bir taraftan eğitim ve öğrenim sürecine devam etme diğer taraftan dersane ve kurslara katılım gösterme durumunda kalan öğrenciler bir de buldukları yerden uzak mesafedeki spor tesislerine ulaşmada oldukça problem yaşamaktadır. Özellikle bayan öğrenciler uzak olan ve geç saatlerdeki zamanlarında ailevi izinlerden dolayı spor tesislerinden faydalanmada zorlanmaktadırlar. Araştırma grubu içerisinde yer alan öğrencilerin ailelerinin eğitim ve spora bakış açıları da spora katılım göstermede bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Spor, Spora Katılım, Çocuk ve Spor,

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Haziran, 2014

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Tamer KARADEMİR

Sayfa sayısı:102

EXAMINING THE FACTORS THAT AFFECT THE SECONDARY STUDENTS TO JOIN A SPORT IN KAHRAMANMARAS

(M.Sc. THESIS)

Günseli ÖZ

ABSTRACT

This study is made to clarify how the factors affect the secondary students on the participation in a sport in Kahramanmaras. With this perspective, six public schools and two private schools, eight secondary schools in total from the city center of Kahramanmaraş are the universe of the study. Within this study, 1871 girls (%49,6) and 1900 boys (%50,4), 3771 students in total that are eager to participate in this survey are the samples of this study. Within the goals of the survey, the data that is essential, is gained from the questionnaire form with 33 questions that are prepared by the contenders with the help of the literature data as well. To define the examined forms within the numbers, students' demographic information and answers are taken into frequency and percentile calculations. To find out the variables among the statistics, the meaningful differences are analyzed with the (χ^2) independency test. The statistic meaningfulness degree is accepted as Alpha $p < 0.005$. According to the survey results; secondary students' interests in sport branches change according to their socio-economic status. Volleyball, basketball and football are the highest rated sport branches. The factors that prevent the students from the sport are schools, courses and after school classes. The factors of the students that are eager but not allowed to join the sport is that families' preventions, peer pressure and religious believes. The fact that the students are to attend the schools and the courses and to attend the far away sport complexes is the main problem of the students. Especially girls cannot use the sport complexes because of the fact that the complexes are far away and they cannot take permission from their families for the late activities. The education and the point of view to the sport of the families of the students that take place in the survey are also the reasons of the participation in a sport for students.

Key words: Physical Education, Sport, Participation in a Sport, Child and Sport

Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Institute of Health Science
Department of Physical Education and Sports, June / 2014

Supervisor: Assist. Yrd.Doç.Dr. Tamer KARADEMİR

Co-supervisor:

Page number: 102

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez çalışmasının planlanması, yürütülmesi ve yazımında, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen, yol gösteren ve yönlendiren Danışman Hocam Yrd. Doç. Dr. Sn. Tamer KARADEMİR 'e teşekkürü borç bilirim.

Tez çalışmamın uygulanması ve yürütülmesinde yardımlarını esirgemeyen Kahramanmaraş Milli Eğitim Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğünde görev yapan Şube Müdürleri ve çalışan memurlara, Çalışma alanı evreni ve örneklemini olarak seçilen Ortaokullardaki Okul müdürleri, Sınıf ve Rehberlik öğretmenlerine, Beden Eğitimi Öğretmenlerine, görev yaptığım Özel Kipaş Eğitim Kurumlarındaki öğretmen arkadaşlarıma, yöneticilerime, Spor - Sanat zümresine, Üniversitedeki hocalarıma ve çalışmaya katılan öğrencilere teşekkürlerimi sunuyorum.

Günseli ÖZ

HAZİRAN-2014

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	i
SUMMARY	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Önemi	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Varsayımları	4
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	5
3. KURAMSAL ÇERÇEVE	11
3.1. Sporun Tanımı, Alanı, Amaç ve Fonksiyonları.....	11
3.1.1. Sporun Tanımı, Alanı ve Önemi	11
3.1.2. Sporun Temel Amaç ve Fonksiyonları.....	13
3.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	18
3.2.1. Genel Amaçlar.....	18
3.2.1.1. Kişisel Yönden	19
3.2.1.2. Ekonomik Yararlılık.....	20
3.2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Amacı.....	20
3.2.2.1. Kişilik Yönünden	21
3.2.2.2. Bireysel Yönden	21
3.2.2.3. Toplumsal Yönden	21
3.3. Beden Eğitiminin Temel Faydaları	22
3.4. Beden Eğitimi ve Sporun Eğitimin Bütünlüğü İçindeki Yeri ve Önemi	24
3.4.1. Okul Sporu	24
3.4.2. Çocuğun Gereksinimlerinde Beden Eğitimi ve Spor	31
3.4.3. Çocuk Sporunun Özellikleri.....	32
3.4.4. Çocuğun Gelişiminde Beden Eğitiminin Yeri	33
3.4.5. Çocuk ve Spora Katılım	35
3.4.6. Spor Örgütlerinin Çocukların Spora Yönlendirilmesindeki Rolü.....	37
3.4.7. Okulların Çocukları Spora Yönlendirmedeki Rolü.....	38
3.4.8. Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörlerin Okullardaki Öğrencileri Spora Yönlendirmelerindeki Rolü.....	38
3.4.9. Çocuklar ve Gençler ile Çalışan Antrenörlerin Dikkat Etmeleri Gereken Noktalar.....	40
3.4.10. Okuldaki Tesis Araç Gereç ve Malzemelerin Spora Yönelmeye Etkisi	40
3.4.11. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişimdeki Etkisi.....	41
3.4.12. Psikomotor Gelişimde Beden Eğitimi ve Spor	42

3.4.13. Zihinsel Gelişimde Beden Eğitimi ve Spor.....	43
3.5. Temel Spor Eğitimi.....	43
3.5.1. Temel Spor Eğitiminin Önemi	43
3.6. Spora Başlangıç Yaşı	44
3.7. Çocuk ve Spor.....	45
3.7.1. Çocukluk Döneminde Fiziksel Aktivitelere Katılımın Olumlu Etkileri	46
3.7.2. Çocukluk Dönemleri ve Aktiviteler	47
3.7.3. Spor Eğitiminin Yaygınlaşması	50
4. MATERYAL VE METOD	51
4.1. Çalışma Grubu	51
4.2. Verilerin Toplanması	51
4.3. Verilerin Analizi	52
5. BULGULAR	53
6. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	69
6.1. Öneriler	79
KAYNAKLAR.....	80
ÖZ GEÇMİŞ.....	86
EKLER	87

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 3.1. Okul sporunun psikolojik boyutları.....	30
Şekil 3.2. Değişik yaş gruplarında gelişim karakteristikleri ve sporlara katılım rehberi	49

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. Çeşitli spor dallarında antrenman bölümlerine başlama yaşı.....	48
Tablo 5.1. Araştırmaya dâhil edilen okulların öğrenci dağılımlarına göre frekans ve yüzdeler	53
Tablo 5.2. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımlarına ait frekans ve yüzdeler	53
Tablo 5.3. Araştırmaya dahil edilen okul türünün öğrenci dağılımlarının frekans ve yüzdeleri	54
Tablo 5.4. Araştırma grubunun okuduğu sınıf dağılımlarına göre frekans ve yüzdeler.....	54
Tablo 5.5. Araştırma grubunun yaşadığı yer dağılımlarına göre frekans ve yüzdeler	54
Tablo 5.6. Araştırma grubunun kardeş sayısı frekans ve yüzdeleri.....	55
Tablo 5.7. Araştırma grubunun aile gelir durumlarına ait frekans ve yüzdeler.....	55
Tablo 5.8. Araştırma grubunun cinsiyetlerine göre spora ilgi duyma frekans ve yüzdeleri	55
Tablo 5.9. Araştırma grubunun yaptıkları spor branşı dağılımlarına ait frekans ve yüzdeler	56
Tablo 5.10. Araştırma grubunun spora katılım gösterememe nedenlerine ait dağılım	57
Tablo 5.11. Araştırma grubunun ilgi duydukları veya yaptıkları spor branşına katılım düzeylerine ait frekans ve yüzdeler	57
Tablo 5.12. Araştırma grubunun ilgi duyduğu halde spor yapmalarına engel gördükleri nedenlere ait frekans ve yüzdeler	58
Tablo 5.13. Araştırma grubuna göre okullarındaki spor tesisi durumlarına ait frekans ve yüzdeler	58
Tablo 5.14. Araştırma grubunun beden eğitimi öğretmenlerinde olmasını istediği cinsiyet durumlarına ilişkin frekans ve yüzdeler	58
Tablo 5.15. Beden eğitimi öğretmenlerinin araştırma grubunda yer alan öğrencileri sevdikleri spor branşına yönlendirme durumlarına ait frekans ve yüzdeler.....	59
Tablo 5.16. Araştırma grubunun sporu nerede yaptıklarına göre frekans ve yüzdeleri	59
Tablo 5.17. Araştırma grubunun spor eğitimini kimle yürüttüklerine dair frekans ve yüzdeler	59
Tablo 5.18. Araştırma grubunun okul dışında spor yapmak için boş vakit dağılımlarına ait frekans ve yüzdeler.....	60
Tablo 5.19. Araştırma grubunun okul dışında haftada düzenli olarak spora katılım durumlarına ait frekans ve yüzdeler	60
Tablo 5.20. Araştırma grubunun serbest zamanlarını değerlendirme frekans ve yüzdeleri	61

Tablo 5.21. Araştırma grubunun buldukları çevrede spor yapma imkânlarına göre frekans ve yüzdeler.....	61
Tablo 5.22. Araştırma grubunun spor tesislerini kullanma konusunda yaşadıkları problemlere ait frekans ve yüzdeler	62
Tablo 5.23. Araştırma grubunun spor yapmalarında etkili olan faktörlerin frekans ve yüzdeleri	62
Tablo 5.24. Araştırma grubunu spora yönlendirmede aile durumuna ait frekans ve yüzdeler	63
Tablo 5.25. Araştırma grubunun spor yapmalarında aile desteğinin ait frekans ve yüzdeler	63
Tablo 5.26. Araştırma grubunun sosyal paylaşım sitelerini kullanma ve tv izleme frekans ve yüzdeleri	63
Tablo 5.27. Araştırma grubuna göre yapmak istedikleri spor branşına engel teşkil eden durumların frekans ve yüzdeleri.....	64
Tablo 5.28. Araştırma grubuna göre sporcu yetiştirilmesi için gerekli olan faktörlerin frekans ve yüzdeleri.....	64
Tablo 5.29. Araştırma grubunun spor branşına göre yapılmasını istedikleri spor tesisine ait frekans ve yüzdeler.....	65
Tablo 5.30. Araştırma grubunun cinsiyet ve ilgi duyulan spor branşına ait analiz sonuçları	66
Tablo 5.31. Araştırma grubunun cinsiyet ve spor tesisi kullanımında yaşanan zorluklara ait analiz sonuçları.....	677
Tablo 5.32. Araştırma grubunun cinsiyet ve spor eğitimini kimle yaptıklarına ait analiz sonuçları	67
Tablo 5.33. Araştırma grubunun okul türü ve spora ilgi düzeyleri arasındaki analiz sonuçları	688
Tablo 5.34. Araştırma grubunun okul türü ve yeterli spor tesisi durumuna ait analiz sonuçları	68

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- MEB.** : Milli Eğitim Bakanlığı
MEGSB. : Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı
MEM. : Milli Eğitim Müdürlüğü
HEM. : Halk Eğitimi Merkezi

1. GİRİŞ

Uzun yıllardan beri belirli düzen ve disiplin altında spor faaliyetlerine katılan genç sporcuların bu sporlara katılımlarını sağlayan ana sebepleri ortaya koymak çocuk ve genç sporuna ilgi duyan araştırmacıların ilgi alanlarını oluşturmuştur.

Toplumların spora olan büyük ilgisine rağmen, sosyal bir olgu olarak üzerinde yeterli miktarda ciddi çalışma yapılmamıştır. Sosyal bilimciler, sporun toplumda büyük ve önemli bir yere sahip olduğunu kabul ederler. Ancak, sporun açık ve gizli birçok işlevi, görmezden gelinmektedir. Sporun sosyal önemi henüz tam anlamıyla anlaşılmamıştır. Eğer sosyoloji, sosyal düzene, yani; insanın sosyal davranışlarının altındaki gerçeklere ulaşma çabalarını içeren bir çalışmaysa, spor sosyolojisi de düzenin, değişimin sporda insanın sosyal davranışlarının incelenmesidir, denilebilir. Sporun sosyal psikolojisi de, bireylerin sporla ilgili kültürel ve sosyal çevrelerinin incelenmesidir. (Loy, Kenyon and McPherson, 1981; Yetim, 2008).

Günümüzde, bilinçli olarak sporun kitlelere yaygınlaştırılması ve halkın çağdaş anlamda spor yapması ile toplumların gelişmişliği arasında önemli ölçüde bir paralelliğin varlığı kabul edilmektedir. Spor, çağımızın modern toplumlarında, kültürel ve refah düzeylerinin bir göstergesi olarak kabul edilen ve sosyal hayatın tüm yönlerini etkileyen önemli bir sosyal kurumdur.

Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin tümü, bireyin bedenen sağlam, fikren uyanık, ruhen sağlıklı olmasını, dengeli ve ahenkli bir hayat sürdürmesini, toplum kurallarına riayet eden, insan haklarına saygılı, kötü alışkanlıklardan arındırılmış, yardımsever, zeki, çevik, çalışkan, ahlaklı, sağlam, güçlü, sosyal bir insan, iyi bir vatandaş olmasını sağlamaktır.

Bunlara ilave olarak sporda amaç, insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğinin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini, kişiler, toplumlar ve uluslararası dayanışma ve kaynaşmayı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında, belli kurallara göre, rekabet ölçüleri içinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma, yarışmada üstün gelme, profesyonel manada hayatını kazanma amaçları gütmektedir.

Özellikle 9 - 12 yaş grubu çocuklarında, onları sportif aktivite ortamlarına yönelten nedenlerin belirlenmesi, onların bu temel ihtiyaçlarının karşılanması, spora katılımlarını etkileyen faktörlerin araştırılması, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi ve böylece çağdaş toplumların yaratılmasında önemli bir araç olduğu, spora katılımında etkili olan faktörlerin

ya da onları bu durumlardan alıkoyan sebeplerin açığa çıkarılması, bireysel, sosyal, toplumsal ve ekonomik yönden neler kazandıracacağı, bağlamında önemlidir.

Spor, çocuklar ve gençlerin bedenlen ve ruhen sağlıklı, sosyal yönden gelişmiş birer kişilik kazanmalarına katkı sağlarken, diğer taraftan, yapıcı, yaratıcı, üretken, kişilikli, centilmen, sağduyulu, hoşgörülü, ahlaklı, düzgün davranışlı, kendine güvenli, beşeri münasebetleri düzgün örnek bir insan olarak yetişmesinde büyük katkılar sağlar.

1.1. Araştırmanın Önemi

Gelişen teknoloji beraberinde sedanter yaşamı da getirmiştir. Giderek artan hareketsiz yaşamın beraberinde getirdiği sağlık sorunları artık koruyucu hekimliğin vazgeçilmez ve önemli konularından biri olmuştur. Fiziksel aktivitenin artırılmasına yönelik yapılan çalışmaların önemi ve sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu çalışmaların temelinde erken yaştan itibaren fiziksel aktivitelere katılımın sağlanarak ileri yaşlardaki olası risklerin azaltılması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan spor sektörünün ekonomik boyutlarının büyümesi ve başarıya güdümlü spora katılım daha çok sayıda çocuk ve genci sporcu olmaya yöneltmektedir. Fiziksel aktiviteye ve spora katılımın güvenli olarak sağlanması ise aileler öncelikli olmak üzere konu ile ilgili tüm taraflara bazı sorumluluklar getirmektedir. Hekimlerin ve diğer tüm sağlık çalışanlarının da bu çalışmalarda önemli rolleri vardır.

Çocukluk dönemi doğumdan itibaren 11-12 yaşına kadar süren bir zamanı kapsar. 0-1 yaş süt çocukluğu, 1-3 yaş küçük çocukluk, 3-6 yaş okul öncesi çağı, 6-10 yaş birinci okul çocuğu çağı, 10-12 yaş ikinci okul çocuğu çağı olarak kabul edilir. Genel bir yaklaşım olarak fiziksel, zihinsel ve psikolojik gelişimindeki seyrine bakarak cinsel olgunluğa erişmesine kadar olan sürecin çocukluk dönemi olarak ele alınması benimsenmiştir.

Çocukluk çağında iyi düzenlenmiş bir fiziksel aktivite programı çocuğun spor ile günlük aktiviteleri arasında bir denge sağlamalı ve ailenin de desteğini almış olmalıdır. Eğitim programı ile uyumlu bir şekilde düzenlenmiş fiziksel aktivite çalışmalarının eğitim ve öğretime olumsuz etkilerinin olmadığı gösterilmiştir. Buna karşın kendini tanınmasına zemin hazırlaması ve can sıkıntısının giderilmesi yolu ile okul başarısını artırmaktadır.

Sporun yararları ve gerekliliği konusunda önemli ölçüde fikir birliği sağlanmaktadır. Özellikle erken yaşlarda spora başlamanın getireceği alışkanlık, ileride yaşam boyu spora katılımın temellerini atacak, sağlıklı ve zinde bir organizma

kazanılmasına yardımcı olacak, üretken ve mutlu bireyler olmayı sağlayacaktır. Öte yandan, erken yaşlarda katılımı ilgili olarak, bazı bilgilerin her kesim tarafından bilinmesi ve hatırlanması yararlı olacaktır. Özen gösterilmediğinde, yararlı olması hedeflenen uygulamalar, küçük yaştaki bireyleri hem bedensel hem de zihinsel olarak olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Bu noktadan hareketle birçok spor branşına başlama yaşına denk gelen ortaokul çocukluk döneminde spora katılımı etkileyen faktörlerin ortaya konulması önemli bir konu olarak değerlendirilmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Gelişmekte olan ülkelerde spor önemli bir dinamiği oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra ülkemiz insanının spor ile olan ilişkisi genelde izleyici, taraftar boyutunda kalmaktadır. Sporun insan sağlığı ve insan gelişimi için ne oranda önemli olduğu gerçeği bütün toplumlar tarafından kabul edilmiş bir gerçektir. Her şeyin ötesinde bir çocuğun fiziksel ve mental (zihinsel) gelişim sürecinde spor çok önemli bir etki yaratmaktadır. Spor onun sağlığına ve gelişimine koyacağı önemli katkıların dışında, onun kişiliğinin oluşumunda paylaşma, ekip çalışması gibi günümüz dünyasında çok önemli olan kavramlarla tanışmasına ve onları benimsemesine katkı sağlar.

Sosyal sorumluluk adına, sporun sosyal yönünü, toplumu birleştirici etkisini, deşarj ve stres baskılayıcı gücünü, spor ahlakı ve spor kültürünü toplum psikolojisini iyileştirmede kullanmanın önemli olduğunu düşünüyoruz. Çocuklarımızın ve gençlerimizin kötü alışkanlıklara yönelmesini engellemek ve onları sağlıklı, üretken, sosyal bir geleceğe hazırlamak önemlidir. Kahramanmaraş'ta yapılandırmayı ve yerleştirmeyi destekleyici çalışmaların ve tespitlerin, bu oluşumun önündeki engellerin ortaya çıkarılarak eksikliklerin ve çözüm yollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalarda önem arz etmektedir.

Bu araştırma ile; Kahramanmaraş ili, Merkez ilçesindeki Kahramanmaraş'ta ilkokul (kademeli geçiş) ve ortaokullarında (5.6.7.8. sınıflar) okuyan öğrencilerin, spora katılımını etkileyen faktörler, spora katılımın artırılması ve yaygınlaştırılması ile spor kültürünün olgunlaştırılabilmesi için spor tesisleri kullanım politikalarının da il genelinde spor aktivitelerinin geliştirilmesine etkisi ile ilişkilendirilmesi suretiyle, iyileştirici ve sporun il genelinde yaygınlaştırılıp geliştirilmesine yönelik çalışmalarda katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Kahramanmaraş'ta spora katılımı etkileyen faktörlerin ortaokul (5.6.7.8. sınıf) öğrencileri boyutunda incelenmesidir.

1.3. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada şu varsayımlardan hareket edilmiştir;

1. Bu araştırmada kaynaklardan ve kurumlardan elde edilen bilgilerin gerçeği yansıttığı kabul edilmiştir.
2. Ele alınan örneklem grubunun, evreni temsil etme yeteneği olduğu kabul edilmiştir.
3. Bu araştırmada literatür taramasından elde edilen bilgiler ile örneklem gruptan sağlanan veriler doğru ve yeterli kabul edilmiştir.
4. Araştırma için geliştirilen anket amaçlanan hedefler için yeterli olduğu ve örneklem grubuna uygulanan anketin, uzmanların görüşleri ışığında geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmiştir.
5. Verilere uygulanan istatistiksel teknikler araştırmaya uygun olarak seçilmiştir.
6. Tüm deneklerin soruları doğru anladıkları ve cevaplandıkları varsayılmıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırmamız Kahramanmaraş ili ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma Kahramanmaraş ili ortaokullarında (ikinci kademe 4+4+4) okuyan öğrencilerle sınırlandırılmıştır.
3. 2012–2013/2013– 2014 Eğitim-Öğretim yılında Kahramanmaraş ilinde örneklem grubunun oluşturulacağı okullardan seçilmiş (1871 bayan, 1900 erkek) toplam 3771 öğrenci ile sınırlıdır.
4. Bu araştırma, anket yöntemi uygulanarak yapılan alan çalışması ile sınırlıdır.

2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Çocukların spora katılımı ile ilgili yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğu çocukların spora katılımını etkileyen faktörler üzerine odaklanmaktadır. Bu faktörler içinde en göze çarpanı aile olmuştur. Spora katılım ile ilgili yapılmış araştırma sonuçları şunlardır:

Öncü (2011) Ana–Babaların Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ve Beklentileri konulu çalışmaya, 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında, Mersin İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ilköğretim okullarının 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören 955 (504 kız, 451 erkek) öğrencinin velisi gönüllü olarak katılmıştır. Velilerin, 522’si kadın, 433’ü de erkektir. Ana –babaların çocuklarının derse katılmaya yönelik tutumları çocuklarının okudukları sınıflara göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Birimler arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma testinin sonuçlarına göre, çocuğu 6. sınıfta okuyan ana-babaların tutumlarının ($x=85,22$), çocuğu 8. sınıfta okuyan ana-babaların tutumlarından ($x=81,37$) daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda; ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının yüksek olduğu dolayısıyla tutumlarının da genelde olumlu olduğu görülmektedir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç; ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarıyla çocuklarının beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti arasında anlamlı bir farklılığın olduğudur. Çocuklarının beden eğitimi öğretmeni bayan olan ana-babaların puanlarının, çocuklarının beden eğitimi öğretmeni bay olan ana-babaların puanlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bayanların doğal olarak erkeklere göre daha duygusal olmaları nedeniyle daha şefkatli ve daha güler yüzlü olmaları, otorite ve disiplin açısından çok katı olmamaları, not verme konusunda daha cömert davranmaları ve özellikle kız çocuklarının derslerde kendilerini daha rahat hissetmelerinin bu sonuçların oluşmasında etkili olduğu söylenebilir. Yapılan bir çalışmada, beden eğitimi öğretmeni bayan olan öğrencilerin lehine bazı sonuçlara ulaşılmıştır. ‘Öğretmenim beni motive eder’ ifadesine öğretmeni erkek olanlar %49 oranında katıldıklarını belirtirlerken, beden eğitimi öğretmeni bayan olanlar %87,6 oranında katıldıklarını belirtmişlerdir.

Benzer şekilde ‘Öğretmenim konuları iyi bir şekilde açıklar’ ifadesine %50’ye %94,3 oranında katıldıklarını belirtmişlerdir. ‘Öğretmenim beni sınırlendiriyor’ ifadesine

ise öğretmeni erkek olanlar %24, öğretmeni bayan olanlar ise %19 oranında katıldıklarını belirtmişlerdir.

Kazak (2007) Kütahya ilinde bulunan ilköğretim okullarında yer alan 9-14 yaş arasında değişen öğrencilerin spora katılım sebeplerini belirlemek üzere incelemelerde bulunmuştur. Bu amaç doğrultusunda Kütahya ilinde 2005-2006 Eğitim Öğretim yılında ilköğretim okullarında okuyan toplam 597 sporcuya ulaşılarak spora katılım nedenleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya 238'i kız ve 359' u erkek olmak üzere toplam 597 sporcu katılmıştır. Kız sporcular örneklemin %39,9 'unu oluştururken, erkek sporcular %60'ını oluşturmaktadır. Çalışmada 15 farklı spor dalından sporculara yer verilmiştir. %32.3 oranıyla en fazla katılımın futbol dalında olduğu görülmektedir. Bu spor dalını 2. sırada voleybol izlemektedir. Yaş değişkeni açısından incelendiğinde genel olarak 12 yaş ortalamasına sahip olduğu belirlenmiştir.

Öncü (2007) çalışmaya, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez okullarda öğrenim gören 955 öğrencinin velisi gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımıyla ilgili "tutum ölçeği", "beklenti anketi" ve "açık uçlu soru anketi" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ana-babaların beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının; çocukların okudukları sınıf, çocukların beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti, okul takımlarında ve spor kulüplerinde oynama durumları, ana-babanın spor yapma durumu, sporla ilgili TV programlarını izleme, sporla ilgili yazılar okuma (gazete, dergi, kitap gibi) ve spor yarışma veya müsabakalarını izlemeye gitme sıklığına göre farklılaştığı görülmüştür. Araştırmada beklenti anketi ifadelerine verilen tepkilerin de genelde istendik yönde olduğu görülmüş ve bazı değişkenler açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca içerik analizi sonucu elde edilen bulguların da araştırmada ulaşılan diğer bulgularla benzer özellikler taşıdığı saptanmıştır.

Şirin ve ark. (2006) 12-14 yaş kız futbolcuların Sosyo-ekonomik düzeylerinin futbola başlamasına etkilerini değerlendirdikleri çalışmalarında, sosyo-ekonomik düzeyin spora başlamada önemli bir faktör olduğunu ortaya koymuşlardır.

Onay ve ark. (2006) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilere spora katılma kararlarını etkileyen faktörlerin neler olduğu sorulduğunda, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, sosyalleşme, sağlık, eğlence, kendini geliştirme, aile üyelerinin isteği, özgürlük, mücadeleci olmayı sevmeye, beğenilme, boş vakitleri değerlendirme, kilo sorunu, para ve ünlü olma isteği şeklinde yanıtlara ulaşıldığını belirtmişlerdir.

Öpözlü ve ark. (2006) 'nın sağlık bilincinin sportif etkinliklere katılım düzeyine etkisini araştırdıkları çalışmalarında, bireylerin büyük oranda sağlığını korumak için serbest zaman etkinliğini tercih ettiklerini belirlemişlerdir.

Spora katılım ve yapılan spor dalının sürdürülmesi, yeni bir şey öğrenme isteği, başarıma arzusu, yaptığı isten haz alma, bir grubun üyesi olma isteği vb. gibi içsel nedenlerden dolayı olabileceği gibi, kupa, övgü alma, statü kazanma vb. gibi dışsal nedenlerden dolayı da olabilmektedir. Genelde hiçbir çocuk spora başlarken para kazanmayı, bir başka deyişle dışsal ödülleri düşünmez, daha çok arkadaşları ile birlikte olmayı, onlarla ortak iş yapmayı ve akranları ile oynamayı düşünür. Dolayısıyla fiziksel aktiviteye katılmaya karar veren bireylerin asıl katılma nedenleri haz ve memnuniyettir (Toros, 2001).

Günaydın ve ark. (2006) yaptıkları çalışmada, sportif etkinliklerin belki de eğitimden önce bireyleri sosyalleştiren en önemli olay olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda spor eğitmenlerinin ve beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirdikleri çocukların motivleri hakkında bilgi sahip olması ve buna göre motivasyonlarını en üst düzeye çıkaracak biçimde düzenlemeler yapması gerekmektedir.

Yapıcı ve ark. (2006) nitelikli beden eğitimi öğretmeni yetiştirmede ilk koşulun uygun yetenek sınavı seçimi olduğunu belirtmişler ve lisans programlarının daha etkin ve çağın gereklerine uygun olarak düzenlenmesinin mesleği daha yararlı ve saygın hale getireceğini belirtmişlerdir.

Öpözlü ve ark. (2006) 'nın sağlık bilincinin sportif rekreasyona katılım düzeyine etkisi araştırdıkları çalışmada, katılımcıların büyük çoğunluğunun sağlığını korumak için sportif aktivitelere katıldıklarını belirlemişlerdir.

Çağlar ve ark. (2005) algılanan yetenek düzeylerine göre genç futbol oyuncularının katılım motivasyonlarını araştırdıkları çalışmalarında, kendini üst düzeyde yetenekli olarak algılayan sporcular, kendini düşük yetenekli olarak algılayan sporculara göre daha çok basar/statü için spora katıldıklarını belirlemişlerdir.

Kalkavan ve ark. (2005) yapmış oldukları çalışmada, sporcu öğrencilerde oyun kurallarına uymanın kazanmaktan daha önemli olduğunu belirlemişlerdir.

Kazak (2004) yaş ile katılım nedenleri cinsiyet ve spor dalları göz önünde bulundurularak değerlendirildiğinde, 9–14 yaş aralığında olan sporcular için yaş arttıkça katılımın daha dışsal nedenlere kaydığı görülmektedir. İnsanların yaşı ilerledikçe içsel güdülenmesinin azaldığı düşünülmektedir. Bunun temel nedeninin dışsal ödüller olduğu belirtilmektedir. Aktivite esnasında kişinin almış olduğu dışsal ödüller, içsel güdülenmenin

zayıflamasına neden olmaktadır. Ödül almak için çalışma, pekiştirme kaynağının değişimine neden olmaktadır. Eğer kişi, içsel ödüller alırsa (hedefine ulaştığında aldığı doyum gibi) ve ayrıca başarıları için dışsal ödül alırsa, dışsal pekiştirme beklemeye başlayabilir ve özendirici olarak kişisel doyum üzerinde daha fazla durmayabilir. Eğer ödüller, aktivitenin nedeni olursa, kişi sadece ödüller olduğunda davranımda bulunmaya eğilimli olacaktır (Weiss ve Chaumeton, 1992).

Kalkavan ve Kerkez (2000) nitelikli öğretmenin yetiştirilmesinde öğretmen yetiştiren kurumların, öğrenci seçiminin, lisans programının amaca uygun hazırlanmasının en önemli nedenler olduğunu belirtmektedirler.

Kasap ve ark. (2000) Spor Kültürünün Oluşmasında Beden Eğitimi Öğretmeninin Önemi ve Katkıları, Okullarda Olimpik Eğitim ve Spor Kültürü Programı Taslağı konusunda yaptıkları çalışmalarda;

Gelişmiş ülkelerin öğretim programlarına bakıldığında, spor etkinliklerine başlama yaşının çok küçük yaşlara indiği görülmektedir. 6-14 yaş kapsayan ilköğretim çağında, benlik algısı gelişir ve buna bağlı olarak başarı duygusu son derece büyük bir önem kazanır. Dürtülerin etkisi azalmıştır, buna bağlı olarak da öğrenme etkinliklerine daha aktif olarak katılmaya çalışır. İlköğretim öncesi dönemdeki bağımlılıklar giderek azalır ve öz disiplin gelişir. Sosyal gelişim açısından, aileyle sınırlı çevreden daha geniş bir sosyal çevreye geçiş yaşanır. Bu dönemde çocuğa, sorumluluk alma, işbirliği yaparak çalışma, kendini yönetme, zamanı iyi kullanma, kendine güvenme, planlı çalışma, sabırlı olma, yaptığı işten zevk alma, kendini ifade edebilme gibi becerilerin kazandırılması gerekmektedir. Bu sorumluluk da büyük ölçüde ilköğretim kurumlarına ve öğretmenlere düşmektedir. Kurumsal eğitimde yer alacak “olimpik eğitim programı”, belirtilen bu özelliklerin kazandırılmasında ilköğretim çağından başlayarak önemli bir katkı sağlayacaktır. Spor kültürünün geliştirilmesi, haftada bir ya da iki saatlik beden eğitimi derslerinden daha fazla ve daha farklı uygulamaları gerektirmektedir. Çünkü oyun ve spor etkinliklerinin bir eğitim aracı olarak kullanılması öncelikle aile, yakın çevre ve okulun tümünü ilgilendirdiği yoğunlukta gelişebilir. Nitelikli bir olimpik eğitim programı, nitelikli uygulayıcılarla hayata geçirilerek; nitelikli sporcu, seyirci, vatandaşlar ve işbirliği değerleri gelişmiş girişimci bireylere sahip bir toplum oluşmasına katkıda bulunur. Eğitimciler, olimpik düşünce ve spor kültürü aracılığı ile çağdaş eğitim yaklaşımlarını güncelleştirebilir ve bir dinamizm kazandırma fırsatını kullanabilirler. Böyle bir program, okuldaki diğer derslerin öğretim programlarıyla kaynaştırılarak bu derslerin uygulama ve yaşantıları zenginleştirilebilir; tespitlerinde bulunmuşlardır.

Sallis ve ark. (Akt. Kılıcigil, 1998) dokuz yaş çocuklarının fiziksel aktivitelerinde ailelerin davranışlarının yeri adlı çalışmalarında, ailelerin çocuklarını bizzat kendilerinin bir spor merkezine götürmelerine yardımcı olmaları gerektiğini, çünkü çocuğun spora yönelmede bu durumun daha önemli olduğunu bulmuşlardır. Ailenin geçmişinde spor yapmasının, spora yönelmede söz ile teşvikten daha etkili olduğu görülmüştür. Ailenin çocuk ile oynaması, spor yapması spora yönelmede etkili bulunmuştur. Bireyin spor yapmasında çevresel faktörler önemlidir. Aile bireylerinin çocuğun spora yönelmesinde çok büyük etkileri vardır. Değişik araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlara göre, aile bireylerinin spora katılmasının, çocuğun anaokulundan gençlik çağına kadar spora yöneliminde önemli etkisi vardır. Yine bu araştırma sonuçlarına göre aile bireyleri spora yönelmede model teşkil etmektedirler. Çalışan ailelerin çocuklarına az zaman ayırmaları, çocuklarının spora yönelmelerini engellemektedir.

McElroy ve Kinkendal (1980)'ın bilgileri kişilerin yaptıkları sporlara karşı yönelimlerinin ana babalarının psikolojik desteğinden önemli derecede etkilendiğini ortaya çıkartmıştır. Özellikle kazanma yöneliminin, çocukların ailelerinin kendi yaptıkları sporda çocuklarını başarılı görmek istediklerini belirten erkek katılımcılar, ailelerinin çocuğun yaptığı spordaki başarısına önem vermediğini belirtmişlerdir. Fakat bayan katılımcılarda bu tür bir farklılık gözlenmemiştir. Ayrıca erkeklerin kişisel performans yöneliminin, ailelerinin sporsal yeteneklerine verdiği yüksek değerle birlikte arttığı bulunmuştur. Benzer bir şekilde katılım yöneliminin ailelerin, çocuklarının sporsal yeteneklerine verdikleri düşük değerle birlikte arttığı saptanmıştır. Bu bulgular ailelerin çocuklarının gençlik sporlarına katılımındaki sosyal etkileri ışığında şaşırtıcı değildir. Bunlar sporun sosyalleşmesi işleminde ailelerin önemini vurgulamakta ve çocukların spora karşı davranışsal yöneliminin ailelerin psişik desteğinden etkilenmekte olduğunu göstermektedir.

Aynı zamanda, ailelerin psişik desteği önemli gibi görünmesine karşın, kesin bir dille anlatılmaya çalışıldığı gibi gerçekte etkinin büyüklüğü önemlidir. Atletik başarının aileleri için önemli olmadığını belirten erkek katılımcıların % 9,4'ü oynanan oyunlarda kazanma yöneliminin en önemli şey olduğunu belirtirken, atletik başarının ailesi için önemli olduğunu belirtenlerde ise bu rakam sadece % 15'e ulaşmaktadır. Bunları göz önüne aldığımızda, ailelerin psişik desteğinin gençlik sporları katılımcılarının kazanma yönelimlerini arttırmasına karşın bu etki asla köklü ya da dramatik değildir. Çoğu çocuklar (erkek ve kızların % 46'sı) ailelerin onların sporsal başarısına çok önem vermesine karşın sporda esas yönelim olarak kazanma yerine kişisel performansı seçmesinin

vurgulanmasının daha önemli olduğunu belirtmektedirler. Bu çoğu çocuğun gençlik sporları tarafından içsel olarak motive edildiğini göstermektedir. Bu sonuçla tutarlı olarak Iso-Ahola ve Hatfield (1986) oyunun çekiciliğinin etkisinin, herhangi bir yetişkin tarafından verilen dış ödüllerden daha kuvvetli olduğunu göstermiştir.

Spreitzer ve Synder (1976), başka bir çalışmalarında ailenin ilgisi ve cesaretlendirmesinin spora yönelmede etkili olduğunu bulmuşlardır. Fakat bu unsurlar önemli görünmesine rağmen bazen yetersiz kalmaktadırlar, bunların yanında psikolojik ve fiziksel faktörler de önemli olmaktadır.

Spreitzer ve Synder (1973), ailelerin değişik spor dallarına ilgilerinin, özellikle babanın, hem kız hem erkek çocukların sporun içinde olmalarıyla pozitif korelasyonu olduğunu bulmuşlardır. Yani spor yapan ailelerin çocuklarının spora yönelmeleri daha kolay olmaktadır.

Watkins ve Regmi'nin (1939), 196 erkek 202 kız, toplam 398 Nepal'li 11 - 14 yas (ortaokul) arası çocuklar üzerinde yaptığı bir araştırmada çocukların spora yönelmelerinin sadece cinsiyetle ilişkili değil, ailelerin eğitim düzeyiyle de ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Önceleri zengin ve boş zamanı olanların yaptığı sporun daha sonraları genelleştiği, eğitim düzeyi yüksek ailelerden gelen çocukların spora yönelmelerinin daha fazla olduğu bulunmuştur. Bu araştırmadan çıkan sonuç, erkek çocukların spor konusun da daha aktif ve eğitilmiş ailelerin spora yöneltmede önemli olduğudur.

3. KURAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Sporun Tanımı, Alanı, Amaç Ve Fonksiyonları

3.1.1. Sporun Tanımı, Alanı ve Önemi

Spor çok yönlü bir kavram olduğundan, sporun tanımı konusunda değişik yazarlar, farklı tanım ve görüşler ortaya koymuşlardır. Bunun sebebi ise, sporun kapsamı, branşları, hedefleri, içerikleri ve yapılış biçimlerinin farklı biçimde algılanıp değerlendirilmesindedir. Bu değerlendirme ve tanımlardan bazıları aşağıda çıkarılmıştır: Fişek; sporu, insanın doğayla savaşırken kazandığı ana becerileri ve geliştirdiği araçlı araçsız savaşım yöntemlerini, boş zamanındaki artışa paralel olarak tek ya da topluca, barışçı biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma için kullanmasına dayalı olarak estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir, şeklinde tanımlamıştır (Fişek, 1982) .

Spor, iç ve dış faktörlerle motive edilmiş bireylerin nispeten karmaşık fiziksel becerilerinin kullanımını veya fiziksel çabayı gerektiren kurumsallaştırılmış rekabete dayalı aktivitelerdir (Coakley, 1986).

Spor, resmi ve organize olmuş durumlar altında ortaya çıkan yarışmalar biçimidir. Başka bir deyişle, spor, kurum haline gelen fiziksel bir aktivite yarışını içerir. (Coakley, 1986).

Spor, isteğe bağlı olarak yapılan egemen değerler ve normların damgasını vurduğu bedensel hareketlerdir (Voigt, 1998).

Erkal'a göre ‘’spor, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak, boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanıştırmacı ve kültürel bir olgudur’’ (Erkal, 1982).

Spor, tek başına veya toplu olarak yapılan, kendine özgü kuralları olan, genelde yarışmaya dayanan bedensel ve zihinsel yeteneklerinin gelişimini sağlayan, eğitici ve eğlendirici uğraşlardır (Morpa, Cilt 4).

Spor, bireyin beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi, belli kurallara göre rekabet ölçüleri içinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve üstün gelme ve gerçek anlamda başarı gücünün arttırılması kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun çabalardır (Aracı, 1999).

Spor, belirli ölçüde fiziksel güç ve beceri gerektiren, yarışmalı ve eğlenceli etkinliklerdir (Ana Britanica, Cilt 19).

Spor: Fizik kondisyonu iyileştirmeyi amaçlayan, oyun, yarışma ve mücadele anlayışıyla yapılan fiziksel etkinlik. Bireysel ya da kollektif oyunlar biçiminde gerçekleştirilen ve genellikle bir yarışmaya yol açan, kesin kurallara göre uygulanan ve ani bir yarar beklenmeden yapılan beden hareketlerinin tümü (Büyük Larousse, Cilt 21 10762).

Spor, belli bir disipline ve kurallara uyarak yöntemli çalışmalara dayanan, eğlenme, güç harcama, mücadele yollu yapılan beden uğraşlarıdır (Türkçe Sözlük, 598s).

Sporun, yukarıda da belirtildiği gibi bir tek tanımla açıklanabilmesi mümkün değildir. Çünkü spor kavramına, günlük hayatta çok değişik anlamlar yüklenmektedir. Yukarıda verilen tanımların dışında spora daha değişik açılardan da yaklaşmak mümkündür (Yetim, 2006).

Oyun, oyalanma, işten uzaklaşma aracı olarak tarih sahnesine çıkan spor günümüzde, politikadan – ekonomiye, turizmden – çevreye, ırkçılıktan – milli birliğe, uluslararası barıştan – dayanışmaya, propagandanın – reklama, boş zamanları değerlendirmeden – meslektaşının getirdiği iş bölümüne, kısacası, birey – toplum ve toplumlar arası yelpazede çok yönlü ve önemli etkileri olan sosyal bir kurumdur (Voigt, 1998).

Spor, bireyin fizyolojik ve psikolojik yönden sağlığını geliştiren, sosyal davranışlarını düzenleyen, zihinsel ve motorik belirli bir düzeye getiren biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur. Diğer bir ifadeyle spor, bireyin fikir, ruh ve beden gelişmesini ve bu öğeler arasında koordinasyonu ve sosyalleşmeyi sağlayan bir olgudur. Spor, ferdi ve sosyal fonksiyonları itibariyle geniş bir alana hitap etmekte, fertlerin fiziki, ruhi, zihni, gelişimlerinin yanında sosyal ve ekonomik kalkınmaya önemli etkisi olan bir araçtır (Voigt, 1998).

Spor, sağlıklı bir kuşağın geliştirilip, yetiştirilmesinde ana eğitim aracıdır. Bireylerin, refahı ve mutluluğu bir bakıma beden ve ruh sağlığının tam ve devamlı olmasına bağlıdır. İnsanların hayatlarını sağlıklı olarak sürdürmeleri, fizik ve ruhi gelişmelerini sağlamalarında sporun yeri büyüktür. Ayrıca, insanların gerek kendi toplumunda gerekse diğer toplumlarda ilişkilerini dostluk içinde devam ettirmelerinde spor uygun bir araçtır (Voigt, 1998).

Spor her şeyden önce insan unsuruna hitap ettiği için, amaç ister sağlıklı ve iş verimi yüksek bir toplum yaratmak olsun, ister geleceğe güvenle bakabilecek yapıcı,

yaratıcı ve sağlıklı bir gençlik yetiştirmek olsun, ister sosyal çözülmeye ve yabancılaşmaya karşı kullanılacak bir araç olması özelliğiyle, sporun günümüzde çok etkin ve vazgeçilmez bir sosyal olgu durumuna geldiği açık bir gerçektir. Spor, hem yarışma, zevk, sağlık, estetik, eğlence, oyun, reklam, propaganda, meslek, bilim, boş zamanları değerlendirme aracı, hem de kişi ve toplumlar arası ilişkileri düzenleyen bir olgudur. Spor, bedene ve ruha hitap eden bir sosyal davranıştır. Spor bir dizi kurallar, performans ve kalite standartlarından oluşan bir demettir. Spor, belirli sosyal şartlar altında bedensel hareket demektir (Voigt, 1998).

Daha önce bahsedildiği gibi spor, günlük konuşma dilinde, değişik anlamlar verilen birçok amaçla kullanılmaktadır, onun günlük kullanımına, tarihsel gelişimine, sosyal, ekonomik, politik ve hukuki yapılarla bağlantılarındaki açıklamalar kadar kolay yapılamamaktadır. Bu yüzden, sporun tanımı, bir defada her şeyi içine alacak şekilde yapılmasında güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu anlamda spor genellikle, amatör spor, profesyonel spor, gösteri sporu, yarışma sporu, okul sporu, boş zaman sporu, performans sporu, elit sporu, herkes için spor, yaşam boyu spor, sağlık için spor, aile sporu, tatil sporu, özürülüler için spor, çocuk ve gençler için spor, ileri yaşlarda spor, kadınlar için spor, silahlı kuvvetler sporu, polis sporu, hapisane sporu, üniversite sporu, yaygın spor, kulüp sporu, müessese sporu vb. isimlerle özdeşleştirilen ifadelerle anlaşılarak kullanılmaktadır (Yıldırım ve ark., 1993).

Yukarıdaki tanım ve açıklamaların ışığı altında sporu şöyle toparlayabiliriz: Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslar arasında dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu özelliklerinden dolayı çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir (Yıldırım ve ark., 1993).

3.1.2. Sporun Temel Amaç ve Fonksiyonları

Spor konusuna sosyolojik açıdan yaklaşırken, konuya ‘‘beden eğitimi ve spor’’ olarak bakmak ve bu kavram doğrultusunda olaya açıklık getirmekte fayda vardır. Çünkü beden eğitimi ve spor, çağdaş eğitim anlayışı içinde birbirini bütünleyen iki kavramdır.

Bilindiği gibi beden eğitimi, bireylerin hareket tecrübeleriyle, meydana çıkarttığı bir değişim süreci ve aynı zamanda fiziki aktiviteler yoluyla insanın bütün yönleriyle ilgili bir faaliyet ya da eğitim şekli olarak tanımlanırken, spor ise, bu faaliyetlerin yarışmaya dönüşmesi olarak ifade edilmektedir. Beden eğitimi ve spor, bireyleri fiziki, zihni, moral ve sosyal yönden geliştiren, kişilik ve karakter özellikleri kazandıran bir olgudur. Beden eğitimi ve sporun amaç ve fonksiyonlarına bakıldığında bunları genel olarak dört grupta toplamak mümkündür.

- 1.Fiziki gelişim,
- 2.Motor gelişim (Sinir – kas gelişimi),
- 3.Zihni gelişim,
- 4.Sosyal gelişim.

Beden eğitimi ve sporu fiziki gelişim amacı, organizmanın fonksiyonel etkinliğini arttırmayı ve sağlıklı bir yapı kazandırmayı ifade eder. Motor gelişim sisteminin gelişmesine de yine en çok katkıyı beden eğitimi ve spor hareketleri sağlamaktadır. Zihinsel gelişim amacı, bilgi ve anlayışla ilgilidir. Fiziksel faaliyetler kapsamı içinde yer alan kurallar, taktikler, spor programlarındaki çeşitli aktiviteler ve bunlara ait metotların öğrenilmesi, ayrıca sağlıklı yaşama, fiziksel uygunluk ve bunların yaşantıdaki önemi gibi hususların öğrenilmesi ile de zihinsel gelişime katkı sağlanır. Zihinsel gelişim, bilgi kavrama ve saklama ile ilgilidir. Bunlar aracılığıyla çocukların yorum yapabilme, değerlendirme, karar verme ve düşünme yetenekleri gelişir. Beden eğitimi ve sporun sosyal gelişim ile ilgili amaçları hem birey hem de toplum açısından önem taşır. Spor faaliyetleri aracılığıyla bireylerin sosyal bir çevre kazanmaları ve kendilerini gerçekleştirebilmeleri mümkün olmaktadır (İmamoğlu, 1992).

Beden eğitimi ve sporun sosyal gelişime etkileri şöyle özetlenebilir:

- Kişilik gelişimi üzerinde yapıcı etkisi vardır.
- Sportif etkinlikler sırasında çocuklar ve gençler birlikte çalışmaya yönlendirilirler.
- Arkadaşlık duygularının gelişmesine katkıda bulunur.
- Birlikte çalışma becerisi kazandırır.
- Sosyal sorumluluklar kazandırır.
- İyi bir yarışmacı, başkalarıyla işbirliği yapabilme ve iyi bir izleyici olabilme yeteneklerini kazandırır.
- Saldırgan davranışları, faydalı işlere yönlenebilir.
- Kendine ve başkalarına saygı, sevgi ve güven ile başkalarını kabul etme duyguları gelişir.

Kısacası, beden eğitimi ve spor aktiviteleri sırasında çocukların ve gençlerin birbirleriyle olan sürekli ilişkileri, kişisel ve sosyal uyum bakımından onlar için bir laboratuvar çalışması olarak nitelendirilebilir (Tamer, 1988).

Spor ve beden eğitiminin yukarıda belirtilenlerden başka ifade edilebilecek diğer amaç ve fonksiyonları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

-İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirir.

-İnsanın iradesini güçlendirerek, kendine olan güvenini kazanır ve şahsiyetin oluşmasını kolaylaştırır.

-Ferdin keşfedilmemiş özelliklerini ve yaratıcı yönlerini harekete geçirir.

-Birlikte ve grup çalışmasını kolaylaştırır, karşılıklı dayanışmayı sağlar (Erkal, 1982).

-Spor, toplum üyeliğini kazanmasını ve bireyin sosyal çevrelere katılımını ateşleyen bir sosyal etkinlik olmasından dolayı kişinin sosyalleşmesinde önemli rol oynar (Çaha, 1999).

-Toplumun çalışan kesimlerinin bir yandan emek verimliliğini artırır, diğer yandan beden ve ruh sağlığını korur ve spor yoluyla boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmesini sağlar.

-Spor, toplumun bireye yüklediği gerginlik, sıkıntı ve gerilimleri atmasına ve ruhsal sükunete kavuşmasına yardımcı olur. Sportif faaliyetlerin içinde aktif olarak yer alan birey, bedenindeki teriyle birlikte ruhundaki sıkıntılarını da dışarı atmakta ve kafasındaki kaygılardan kurtulmaktadır. Spor, her şeyden önce bireyi teskin edici bir etkinliğe sahiptir.

-Spor, bireyin kendi dar dünyasından kurtularak diğer inanç ve düşüncede olan insanlarla karşılaşmasını, onlarla diyalog kurmasını, onlardan etkilenmesini ve onları etkilemesini sağlar. Bu yönüyle sporun dostluğu pekiştirdiği ve sosyal kaynaşmaya destek sağladığı söylenebilir.

-Spor, bireyi sosyal hayat alanına çekerek insanın ruhundaki "başarma" ihtiyacına karşılık verir.

-Spor, bireyin ruhundaki savaşı, kavgacı enerjiiyi, barışçı, dostane bir zemine çekerek "çatışmayı", "karşılamaya" dönüştürür. Spor bu yönüyle bireye, oyun içindeki rekabet ve yarışma ortamında "üstün gelme", dolayısıyla "başarma" zevkini tattırır ve onu hayata daha fazla bağlar. Spor ve oyun aslında hayatı bir eğlenceye dönüştürmekte ve muayyen bir zamana ayarlayarak geçici hale getirir. Hayat bir eğlence, bir esinti, bir oyun yani bir spora dönüştüğü zaman, insanların anlamsız şeyler için asık ve kasvetli suratları tebessüm ve sevecenliğe bürünür. Spor, hayatın oyun temeline çekilmesinde önemli bir

etkinliğe sahiptir. Spor, insanın sınırsız ihtiraslarını köreltir ve teskin edici bir ruh dünyası geliştirir. Sporun eğlendirici bir sosyal etkinlik olmasının yanında, modern toplumlarda ekonomik bir sektör olarak büyük gelişme sağladığı görülmektedir (Çaha, 1999).

Fertlerin ve toplumların sağlık ve mutluluğunun bir amacı değil, aracı olan beden eğitimi ve spor faaliyetleriyle insanlar birçok vasıf kazanmaktadır. Bu vasıflar aşağıdaki gibi özetlenebilir: (Keten, 1974).

Fiziki açıdan, çeviklik, yumuşaklık, denge, kuvvet, mukavemet, sür'at, kondisyon, estetik görünüm, ritim, koordinasyon ve fiziki mükemmellik sağlar.

Ruhi yönden, yarışma ruhu, yardımlaşma duygusu, çalışma disiplini, cesaret, insan sevgisi, kültür, doğruluk, kendine güven, mücadele azmi, yenme ve yenilmeyi kabullenme, paylaşma gibi kazanımlar elde eder.

Zihin sisteminde oyunu ve pozisyon okuma, karar verme ve reaksiyon çabukluğu kazandırır. Psikomotor öğrenme, en uygunu bulabilme, ortama uyma kalitelerinin geliştirilmesini sağlar. Ayrıca, spor sosyal insanların yetiştirilmesinde eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Spor yoluyla sosyalleşmek, insanlar arasında menfaatsiz bir yakınlığın doğması ile insancıl kaynaşmayı gerçekleştirebilir (Keten, 1974).

İnsanları spor yapmaya iten sebepler aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Belirli sosyal ihtiyaçları karşılamak,
- Sağlık, rehabilitasyon ve fiziksel uygunluk sağlama,
- Gerilim ve kontrollü rizikoyu yaşama,
- Estetik ihtiyaçları doyurma,
- Duygusal gerilimden kurtulma,
- Spor yoluyla bilgece deneyimler kazanma,
- Sevinç, eğlence, haz, neşe gibi duyguları kazanma,
- Kendini gerçekleştirme,
- Zayıflama, mutlu olma,
- Güç, hız, dayanıklılık, çeviklik, koordinasyon yeteneği geliştirme,
- Sıkıntı ve hastalıklara karşı direnç kazanma,
- Gençlik, güzellik, elde etme, benlik duygusunu geliştirme,
- Boş zamanı ortaklaşa, aktif ve verimli bir biçimde değerlendirme.

Özetle, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin tümü, bireyin bedenlen sağlam, fikren uyanık, ruhen sağlıklı olmasını, dengeli ve ahenkli bir hayat sürdürmesini, toplum kurallarına riayet eden, insan haklarına saygılı, kötü alışkanlıklardan arındırılmış, yardımsever, zeki, çevik, çalışkan, ahlaklı, sağlam, güçlü, sosyal bir insan iyi bir vatandaş

olmasını sağlamaktır. Bunlara ilave olarak sporda amaç, insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğinin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini, kişiler, toplumlar ve uluslararasıda dayanışma ve kaynaşmayı sağlamak, kişinin m¼cadele g¼c¼n¼ arttırmak yanında, belli kurallara g¼re, rekabet ölç¼leri içinde m¼cadele etme, heyecan duyma, yarışma, yarışmada üst¼n gelme, profesyonel manada hayatını kazanma amaçlarını g¼tmektedir (Voigt, 1998).

B¼t¼n bu a¼ıklamaların ışığında sporun bireysel, sosyal ve ekonomik y¼nden faydalarını özetleyecek olursak;

İnsanların:

-G¼nl¼k iş ve yaşantılarında verimli ve sağlıklı olmalarını sağlar.

-G¼çlü ve sağlıklı bir fiziki yapıya kavuşmalarını sağlar.

-Hayatın zorluklarına ve hastalıklara karşı dayanıklılık sağlar.

-K¼lt¼rel zevk ve duyarlılık sağlar.

-Boş zamanların yararlı bir bi¼imde değerlendirilmesini sağlar ve b¼ylece insanlar iyi dinlenir, eğerlenir ve zinde olur.

-Liderlik, hořg¼r¼, arkadaşlık, iyiyi, doğruyu, g¼c¼yle kazananı takdir etme gibi nitelikler kazandırır.

-Kendini kontrol etme, kendine ve başkalarına saygıyı öğretir.

-Ölç¼lü ve planlı bir çalışma ve dinlenme alışkanlığı kazandırır.

-Sosyal sorumluluğu geliştirir.

-Kollektif çalışma alışkanlığı kazandırır.

-Yapıcı, yaratıcı ve üretici yetenekleri geliştirir.

-İş, görev ve meslek sorumluluğu kazandırır.

-İş g¼c¼n¼ artırır.

Sonuç olarak spor, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi ve b¼ylece çağdaş toplumların yaratılmasında önemli bir araçtır. Özellikle, çocuklar ve gençlerin beden ve ruhen sağlıklı, sosyal y¼nden gelişmiş birer kişilik kazanmalarına katkı sağlarken, diğer taraftan, yapıcı, yaratıcı, üretken, kişilikli, centilmen, sağduyulu, hořg¼r¼lü, ahlaklı, düzg¼n davranışlı, kendine güvenli, beşeri m¼nasebetleri düzg¼n örnek bir insan olarak yetişmesinde büyük katkılar sağlar (Yetim, 2008) .

3.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Beden Eğitiminin amacı, Milli Eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak bireylerin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. İnsanın, toplum kurallarına uygun bir biçimde yaşaması, beşeri münasebetlerinin düzgün olması, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst, zeki, güçlü, başarılı, hoşgörülü, cesur, mücadeleci olması, ruhsal ve bedensel yapı itibarıyla sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, bireyin beden ve ruh sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevre şartlarına ve katılımcıların özelliklerine göre esnek kurallara dayalı oyuna, jimnastiğe, spora dönük alıştırma ve çalışmaları kapsayan etkinliklerdir. Beden eğitimi, insanların sosyalleşmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında da önemli rol oynar. Beden eğitimi bireyin büyüme, gelişme ve davranışlarının oluşmasında etkili olan güçlü bir eğitim alanıdır (Aracı, 1999).

Eğitim, tüm organizmayı ilgilendiren bütünüyle bir zihinsel – bedensel ilişki olduğuna göre, zihin ve beden bir bütün olarak ele alınmalıdır. Çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak, eğitimde amaçların gerçekleşmesi, öğrencinin zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile mümkündür. Beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Amaçları arasında bir paralellik bulunan her iki eğitim, bir bakıma, birbirini tamamlayıcı nitelik taşır (Tamer, 1988).

Atatürk ilkeleri ve İnkılapları, Anayasa ve Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenen genel amaç ve temel ilkeler doğrultusunda belirlenmiştir. Öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini, insan haklarını ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetişmelerini sağlamak genel amaçların özüdür (MEGSB, 1988; MEB, 1997).

3.2.1. Genel Amaçlar

1. Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme,

2. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme,

3. Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu sağlayabilme,

4. İyi duruş ve alışkanlığı edinebilme,

5. Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,

- 6.Ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme,
 - 7.Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme,
 - 8.Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilme,
 - 9.Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme,
 - 10.Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili, bilgi, beceri tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
 - 11.Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanma,
 12. İş birliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme,
 - 13.Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme,
 - 14.Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verme,
 - 15.Dostça oynama ve yarışma, kazanma, takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme,
 - 16.Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
 - 17.Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme,
 - 18.Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi edinme (MEGSB, 1988; MEB, 1997).
- Yukarıda belirtilen genel amaçlara ulaşmak için belirlenen amaçlar programda kişisel yönden, toplumsal ve ekonomik yararlılık açısından ele alınmış ve şöyle belirtilmiştir:

3.2.1.1. Kişisel Yönden

- 1- Sağlık (bedensel, ruhsal ve toplumsal sağlık)
- 2- Fiziksel uygunluk (bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal uygunluk tüm organizmanın etkili görevliliği)
- 3- Kas-kemik gelişimi, güzel vücut, estetik duruş
- 4- Sağlık, emniyet eğitimi, is, oyun ve kazalara karşı korunma ve ilk yardım için gerekli bilgi, davranış, alışkanlık ve becerileri kazanma
- 5- Dengeli esnek kişilik (iyi ahlâk ve karakter sahibi, güvenilir disiplinli heyecansal ve duygusal denge kazanmak)
- 6- Bedenen eğitilmiş (Sportmenlik) (Bedensel etkinlikler aracılığıyla sağlıklı yaşam ve davranış nitelikleri geliştirmek).
- 7- Boş zamanları değerlendirme davranış ve becerileri geliştirme

8- Kültürel estetik zevk ve duyarlılıkları geliştirme

Toplumsal açıdan (Toplumsallaşma – Toplumsal Yararlılık) :

1- Barış ve savaş için gerekli vatandaşlık nitelikleri sağlamak

2- Toplumsal sorumluluk geliştirmek

3- Liderlik nitelikleri geliştirmek

4- Yasalara, kurallara, töre ve geleneklere saygıyı geliştirmek

5- Oyun aracılığıyla sıra ve hak kavramları geliştirerek başkalarının kişiliğine saygılı olmak

6- İşbirliği, biz duygusu, takım ruhu ve kolektif davranışlar oluşturarak aileye, okula ve çevreye uyumu sağlamak

7- Kişiyi toplumun değer yargıları konusunda bilinçlendirmek

3.2.1.2. Ekonomik Yararlılık

1- Yapıcı, yaratıcı ve üretici yetenekleri geliştirmek

2- İş, görev ve meslek sorumluluğu geliştirmek

3- İş ve çalışmalarında verimli ve başarılı olmak

4- Kamu kaynaklarını korumak ve iyi kullanmak (araç-gereç, alan, tesis vs.)

5- Milli enerji kaynaklarını korumak

6- Aileye, çevreye ve okula yararlı görev ve sorumluluklar yüklemek

(Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü, 1973).

3.2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Amacı

Genel eğitimin önemli bir parçası olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların, fiziksel etkinlikler, yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeyine çıkmasına yardımcı olmaktır. Eğitimde amaçların gerçekleşmesi, öğrencinin zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile olanaklıdır. Beden eğitimi ve spor, genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Amaçlar, arasında bir paralellik bulunan her iki eğitim, bir bakıma, birbirini tamamlayıcı bir nitelik taşır (Yavaş ve İlhan, 1996).

3.2.2.1. Kişilik Yönünden

Sağlıklı ve mutlu yaşayabilmek, verimli olabilmek için bedenen sahip olması gereken özellikleri ve alışkanlıkları kazanır. Eğitilmiş kişi düşünen kişidir. Bu beden eğitimi ve spor görmüş kişi içinde geçerlidir. Bilim, şimdi düşünceye sadece zihinsel bir olay değil, bütün bedeni kapsayan bir olay olarak bakmaktadır. Ruhsal ve zihinsel yönü de buna bağlı olarak gelişir. Öğretmen çocuğun gelişimi sırasında çevresinden aldığı özellikleri öncelikle ve özen göstererek incelemelidir. Onun sağlıklı olması, çalışmalara istek duyması ve çalışmalardan zevk alabilmesi, olumlu bir eğitim için gereklidir. Bu amaçla kişilik; zekâ, karakter ve beden yapısının bir bileşimi olarak düşünülmelidir (Yavaş ve İlhan, 1996).

3.2.2.2. Bireysel Yönden

- a) İyi ahlak ve karakter sahibi olmayı,
- b) Sağlığını korumayı, tüm temizlik alışkanlıklarını benimsemeyi,
- c) Kendine güven ve sorumluluk duygusunu kazanmayı,
- d) Bos zamanlarını oyun, yarışma ve buna benzer çalışmalarla değerlendirmeyi, çevresine yararlı olmayı,
- e) Doğadaki canlı cansız varlıkları sevmeyi ve korumayı,
- f) Bütün çalışmalarda kendi başarısı ile övünmediği gibi, başkalarının başarısını da küçümsememeyi, tersine övgü ile karşılamayı,
- g) Bu tip yararlı aktiviteler sonucu gerekli bilgi, davranış ve becerilerle mutlu olarak hayatını sürdürmeyi amaç edinir (Yavaş ve İlhan, 1996).

3.2.2.3. Toplumsal Yönden

- a. Vatanına, ulusuna bağlı olmayı, elverişli durumlarda bu değerli varlıkları tanıtmaya çaba göstermeyi,
- b. Ailesine öncelikle değer vermeyi, aile bireylerine karşı sevgi, saygı ve hoşgörülülüğün temel koşullarından biri olduğuna inanmayı,
- c. Evinde, okulunda, tüm çevredekilere karşılık beklemeden yardım etmeyi,
- d. Çoğunluk kararlarına saygılı olmayı,
- e. Kız ve erkek ilişkilerinde arkadaşlığı ön planda tutmayı amaç edinir.

Beden eğitimi ve sporun kişilik yönünden, değişik özelliklerinden yararlanarak bireye kazandırılacak 'değerler' sırasıyla:

- a. Arkadaşlık
- b. Dostluk
- c. Doğruyu Görüş
- d. Kendine Güven
- e. Kurallara Uyma
- f. Disiplin
- g. Karşılıklı Saygı
- h. İlişkilerde Doğruluk
- ı. Çevreye Yarar
- k. Sağlığı Koruyabilme ve Temizlik

1. Dostluk içinde Karşılaşma Yapabilme olacaktır.

Beden eğitimi ve sporun kişilik yönünden kazandırdığı davranış değişiklikleri ise:

- a. Günlük yasayışın gerektirdiği koşma, atlama, sıçrama, tutma, çekme gibi hareketleri yapma.
- b. Hareketler için kas, eklem ve organ gelişimi ile koordinasyon sağlama.
- c. İyi duruş alışkanlığı kazandırma.
- d. Çalışma sonunda temizliğe özen gösterme alışkanlıkları olacaktır (Yavaş ve İlhan, 1996).

3.3. Beden Eğitiminin Temel Faydaları

1. Beden eğitimi genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Beden eğitiminin amaçları, genel amaçlarına uygundur ve bu amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunur.

2. Beden eğitimi etkinlikleri, büyüme ve gelişme için temel oluşturur. İnsan organizmasının optimum gelişmesi büyük kas gruplarının katıldığı bedensel etkinliklere bağlıdır.

3. Beden eğitimi, boş zamanların faydalı bir biçimde kullanılmasına katkıda bulunur.

4. Beden eğitimi, kendini ifade etme ve yaratıcılık imkânları sağlar. Bedenin, bireyin duygularını ifadede kullanılması, yeni hareketlerin yaratılmasında zengin imkânlar yaratır.

5. Beden eğitimi kültürel gelişmeye katkıda bulunur. Estetik beğeniye ve artistik üretime imkân sağlar.

6.Beden eğitimi, karakter ve kişilik gelişimine katkıda bulunur. Güçlü bağlar, bağlılık, takım ruhu, grup etkileşimi, oyun ve spor alanlarında görülen özelliklerdir. Bu özelliklerin kişilik gelişimine katkıları vardır. Takım arkadaşlarına, rakibe uyum, sosyal uyumun sağlanmasında etkili olur.

7.Beden eğitimi, organik gelişime (fiziksel uygunluk) katkıda bulunur.

8.Beden eğitimi, duyguların kontrol edilmesine katkıda bulunur. Oyun ve spor ortamındaki etkileşim, duyguların boşalımı ve kontrolü için uygun imkânları sağlar.

9.Psikomotor becerileri geliştirir.

10.Sağlık ve korunma alışkanlıklarının gelişmesini sağlar.

11.Zihinsel gelişime katkıda bulunur.

12.Demokratik süreçlere katkıda bulunur. Sınıf ve grup etkinliklerinin planlanması ve yürütülmesinde katılımı sağlar.

13.Fiziksel etkinlik ve hareket sağlar.

14.Hayal gücünü, kişisel yapıcılık ve yaratıcılığı geliştirir.

15.Çevreye uyum sağlanmasına yardımcı olur.

16.İyi ve arzu edilen sosyal alışkanlıklar kazandırır.

17.İyi bir lider ve aynı zamanda iyi bir izleyici olabilme ve sorumluluk kabul edebilme özelliklerini geliştirir.

18.Otoriteye saygı duyma, kurallara uyma ve yeni kurallar geliştirmeye katkı sağlar.

19.Başkalarının varlığını kabul ederek, onlara karşı dürüst, hoşgörülü ve saygılı davranmayı geliştirme.

20.Kendini gerçekleştirme, güçlü ve zayıf yönlerini tanıyarak sınırlılıklarını bilme, kendine güven duyma ve davranışlarını kontrol edebilmeye katkı sağlar.

21.Demokratik ortamlarda başkaları ile yarışmak ve sonuçta yenmek ya da yenilmek gibi durumlarla karşılaşarak deneyim kazanır (Tamer, 1988).

Eğitim, amacı ve aracı insan olan karmaşık bir olgudur. Düşünce kaynağını felsefeden, doğruluğunu bilimden ve sistemini de toplumdan alan bir insan yetiştirme sanatıdır. İnsan yetiştirme olgusunda beden eğitiminin genel eğitime katkısı çok büyüktür. Beden eğitimi ile genel eğitim ayrılmaz bir bütündür (Özmen,1999).

Eğitimin temel amacının; eğitilen bireye içinde yaşadığı toplumun değerlerinin aktarılması ve öğretilmesi, uzun vadede onu toplumun yeterli, saygın, dengeli ve üretken bir üyesi haline getirmek, dolayısıyla da sosyal entegrasyonu sağlamak ve sürdürmek olduğu açıktır (Öztürk, 1998).

3.4. Beden Eğitimi ve Sporun Eğitimin Bütünlüğü İçindeki Yeri ve Önemi

Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak kişiliğin de eğitimidir. Öğrencinin gelişim özellikleri göz önünden tutularak; onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır. Eğitim bütünlüğü içinde bireyi ve toplumu eğitimde beden eğitimi ve spor araç olarak kullanılırken amaç olarak da yapılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öz varlığımız olan bedensel ve ruhsal sağlığımızı doğrudan etkiler. Zihinsel olarak daha uyanık, disiplinli ve bilinçli olmamızı sağlar. Bedensel olarak daha güçlü, kuvvetli ve dayanıklı, iş verimi daha yüksek, becerili, yaratıcı ve üretken olmamıza yardım eder. Toplumsal olarak kurallara ve yasalara uyan yandaşına ve karşıtına saygı duyan, güzeli doğruyu alkışlayan, başarısızlığı araştıran bilinçli bir toplum oluşturur. Çocuğun içindeki saldırganlığın ve geçimsizliğin törpülenmesi yetişkinin günlük yaşamındaki tek düzeliğin verdiği gerginliğin giderilmesi beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle gerçekleşir. Çocuğun oyun içinde, oyun kurallarına göre hareket etmesini öğrenmesi, yasaları daha kolay tanınmasına ve daha uyumlu bir kişi olarak toplumda yerini almasına yardımcı olur. Oyun içinde takım arkadaşlarıyla birlikte ortaklaşa başarı için savaş verilir, taktikler geliştirilir, önlemler alınır. Kendine, takımına, taraftarına ve temsil ettiği kesime zararlı olabilecek davranışları göstermekten kaçınarak özdenetimle disipline olur. Sporda sağladığı üstün başarısı, kişiliği ve oyun zekâsıyla arkadaşlarına sağladığı üstünlük, onun zamanla liderlik özelliğini de ortaya çıkarır (Harmandar ve ark, 2000).

3.4.1. Okul Sporu

Spor psikolojisi araştırmalarında ağırlık, performans sporundadır. Başarının ön planda olduğu müsabaka sporlarına toplumun daha fazla ilgi göstermesi, bu sporların maddi özelliklerinin geniş halk kesimlerini cezp etmesi ve daha kolay araştırma imkânları sunması, spor psikolojisinin uygulanması aşamasında okul sporunun ihmal edilmesine yol açmıştır. Bu konuya ne kadar az değinildiğine işaret etmesi açısından iki literatür çalışmasının sonuçlarından kısaca bahsetmekte yarar vardır. 1978 — 1984 yılları arasında yayınlanan 3900'ün üzerindeki spor psikolojisi araştırmasından sadece 212 tanesi (% 5,4'ü) beden eğitimi dersiyile ilgilidir. Alman Spor Bilimleri Enstitüsü'nün verilerinde de benzer sonuçlara rastlanmaktadır. Buna göre, 1980 — 1984 yıllarını kapsayan sürede

Almanya’da yapılmış olan spor psikolojisi yayınlarının yaklaşık %8’i beden eğitimi dersini konu almıştır. Oysaki öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tavırlarının incelendiği araştırmaların sonuçları, bu dersin en sevilenler arasında yer aldığını göstermiştir (İkizler, 2000).

Beden eğitimi dersinin psikolojik konuları öncelikle, eğitimle ilgili alanları kapsamaktadır. Spordan beklenen pedagojik etkiler çok farklı değerlendirilmekle birlikte, bugüne kadar, spor faaliyetlerinin eğitimsel değerinden asla şüphe edilmemiştir. Eğitimle ilgili hedeflere spor yoluyla ulaşabilir miyiz sorusuna, sadece spora ve spor dalına özgü davranış ve yaşantı ihtimallerine bakarak yeterli bir cevap bulamayız. Takınılan pedagojik tavrın şekli ve türü de burada önemli bir rol oynamaktadır. Beden eğitimi öğretmeniyle öğrenciler arasında ve/veya öğrencilerin kendi aralarında etkileşim ve iletişim süreçleri hüküm sürmektedir. Belli kuralları olan bu süreçler ilgili kişilerin düşünce, yaşantı ve davranışına kısa ya da uzun süreli etkiler yapan psikolojik olayları harekete geçirir (İkizler, 2000).

Yapılan araştırmalar, sporda beklenen başarının elde edilmesi için çocukluk çağında spor etkinliklerine başlanması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu bakımdan gelişmiş ülkelerin dikkatleri çocukluk çağı spor faaliyetleri üzerine odaklanmıştır. Çünkü çocuk antrenmanlarının kendine özgü birtakım özellikleri bulunmaktadır. Ancak bu özelliklere geçmeden önce en önemli husus, çocuğun döllenme anından başlayarak ergenliğin tamamlanmasına kadar süren bir büyüme, gelişme ve değişme sürecinde yetişkinden ayrılmasıdır. O hâlde çocuklara spor yaptırırken bu özelliği hiçbir zaman unutmamamız gerekir (Mengütay, 2005).

Çocuklara yaptırılacak olan spor uygulamasının amacı bilimsel verilerin ışığı altında pedagojik bir yaklaşımla sportif performansın geliştirilmesinin yanı sıra onların fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden de uygun gelişiminin sağlanması olmalıdır. Son yıllarda antrenman biliminde dikkatler çocukluk çağı antrenmanlarına yönelmiştir (Koç, 2005).

Çocukluk döneminin farklı ve özel bir dönem olduğunun anlaşılması ve spor kavramının özelliklerinin gündeme gelmesi 18. yy.’dan itibaren ele alınmaya başlanmıştır. Bugün, günlük yaşamımızın iyi ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için yapılan etkinlikler, eğitim malzemeleri, alışveriş merkezleri, besin maddeleri ve benzeri birçok şey, çocukların ihtiyaçları, ilgileri, yetenekleri ve optimum gelişmeleri göz önünde bulundurularak yapılmaktadır. Sporun sağlıklı bir toplumun oluşmasındaki öneminin anlaşılması, dikkatlerin de çocukluk çağı fiziksel aktivite etkinliklerine yönelmesine neden olmuştur (Mengütay, 2005).

Okul çağı ve adölozan dönemi üzerinde yapılan çalışmalar fizik performansı arttıran yükleme çalışmaları ve beceri yönünden yetişkinlerle aynı düzeyde olduğunu göstermektedir. Ancak büyümekte olan çocuk organizmasının da sınırlı yapı özelliklerini gözden uzak tutmamak gerekir. Çünkü gelişim çağındaki çocukların ağır yüklerle karşılaşmaları (travmatik sporlarda, özellikle uzun kemiklerle büyüme ile ilgili epifiz bölgelerinin darbelere maruz kalması) gelişimlerini olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Antrenmanlarda yüklenme dozu aşırı yorgunluğa yol açacak mahiyette olmamalıdır (Koç, 2005).

Ülkemizde genellikle antrenörler başarıya çabuk ulaşmak için çocukları, çoğu kez hemen zor, karışık hareketlerle yüklenmeye sokarlar. Hâlbuki acele etmeden temel uygulamalardan başlayarak yapılan ve birbirini takip eden eğitim aşamalarından geçen bir antrenman periyodu, uygun bir sürede başarının daha çabuk ve kalıcı olarak gelmesini sağlar (Mengütay, 2005).

Spor, yalnızca sağlıklı gelişme için değil, aynı zamanda şahsiyet gelişimiyle zihinsel sağlık açısından da önemlidir. Çocuklar genelde eğlenmek, heyecan duymak, birlikteliği sağlamak, güç geliştirmek ve yeni beceriler edinebilmek için spor yaparlar. Spor yapan çocuklar kişisel deneyimlerini, yaratıcılıklarını geliştirir ve sorumluluk duygusu kazanırlar. Yardımlaşma ve işbirliği yapma, arkadaşlarına ve oyun kurallarına saygı gösterme gibi sosyal davranışları da kazanarak olumlu bir benlik gelişimi sağlarlar (Koç, 2005).

Günümüzde yarışma sporlarına çok erken yaşlarda başlandığı bilinen bir gerçektir. Çocukların zevk ve eğlence ile yapmaları gereken spor uygulamalarının yerini genellikle aşırı yüklenmeli, stresli, ne olursa olsun kazanma arzusu ile yaptırılan, büyükler tarafından organize edilen, antrenörlerin yarışmaları almıştır. Avrupa Konseyi, çocukların spora başlatılması konusunda eğer çocuğun üzerinde akut ya da kronik zararlar bırakmayacağından emin olunmuyorsa, o spor dalına başlamasının tavsiye edilmeyeceği görüşünü ileri sürmektedir (Mengütay, 2005).

Aslında çocuğun spor yapmasındaki esas amaç; onlardaki kardiyovasküler dayanıklılığı arttırma, sinir- kas koordinasyonunu, kuvveti, esnekliği geliştirmek olmalıdır. Bu özellikler, okul öncesi ve ilköğretim dönemi çocuklarda oyun şekilleri altında pedagojik yaklaşımla yapılan uygulamalarla kazandırılmalıdır (Koç, 2005).

İnsanların yetişkinlik çağında spora karşı olan tutumları, fizyolojik fonksiyonu geliştirecek özellikte ve emniyetli bir şekilde yapılan spor aktiviteleri ile olmaktadır. Gelecekte, toplumda sorumluluklar yüklenecek yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesine,

gerek bireyler arası gerekse toplumlar arası iyi ilişkilerin kurulmasında ve devam ettirilmesinde çocukluktan başlayan sporun büyük bir önemi vardır. Çocukların ilköğretimden itibaren sportif faaliyetlere yönlendirilmesi ve iyi bir alışkanlığın yerleştirilmesinde spor, büyük önem taşır. Bazılarına göre iyi alışkanlıkların yerleştirilmesi daha geç yaşlarda biraz daha zor olmaktadır (Mengütay, 2005).

Spor eğitimi alan çocuklar, aşağıda belirtilen özellikleri kazanmaktadırlar: (Koç, 2005).

1. Çeşitli fiziksel aktiviteleri yapmak için gerekli becerileri öğrenme.
2. Vücut ve kapsadığı alanın farkında olma, güç ve bağlantı gibi bileşikleri kullanarak hareket etmesini öğrenme.
3. Manipülatif, lokomotor ve non-lokomotor becerilerde yeterlilik gösterme.
4. Kişisel olarak ve diğerleriyle performe edilmiş beceri kombinasyonlarında yeterlilik gösterme.
5. Yaptığı fiziksel aktivitelerde uzmanlık gösterme.
6. Tüm yaşam içinde fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmış olma.
7. Fiziksel aktivite ile sağlıklı yaşam tarzının yararlarını anlama.
8. Dikkat etme, düşünceyi bir arada toplama, yaratıcılık ve hayal gücünü kullanma yeteneğini geliştirme.
9. Hoşgörü ve işbirliği kazanıp kurallara saygı göstermeyi, yenilgi ve başarıyı tanıma.
10. Temel motorsal özellikleri kazanma, sağlıklı bünyeye sahip olma (Koç, 2005).

Okul sporundaki spor psikolojisiyle ilgili yaklaşımlar, gençlerin kişilik gelişimiyle ilgili çalışmalara yardımcı olmaktadır. Bu iki konu arasındaki ilişki üzerinde çok durulmuştur. Okul içi ve dışı spor faaliyetlerinin öğrencilerin kişiliğinin gelişimini olumlu yönde etkileyeceği şeklindeki görüş, bir önyargı ve temenniden öteye gidememektedir. Bilimsel olarak kanıtlanmamış olan bu varsayımın yanlışlığını ortaya koyan birtakım gerçekler de söz konusudur. Örneğin, okula başlayana kadar öğrencinin kişiliği birçok yönden ana hatlarıyla zaten şekillenmiştir. Ayrıca kişilik, okul dışı faktörlerden, öğrenme şartlarından ve beden eğitimi dersiyle ilgisi olmayan konulardan, spora göre daha çok etkilenmektedir. Öğrencilerin, sporla ilgili etkinliklere tüm benlikleriyle katılması gayet doğaldır; sadece, buradan kalıcı ve sürekli bazı davranış kalıplarının benimseneceği beklentisi gerçeği tam olarak yansıtmamaktadır. Beden eğitimi dersinin kişiliğe yönelik etkileri, genel kişilik değişkenlerinin analizini hedefleyen yöntemlerle belirlenemeyecek kadar zayıf, geçici ve kolay değişebilir bir özellik arz etmektedir (Thomas, 1995).

Beden eğitimi dersinde öğrencilerin yaşadığı korkular, okul sporunun bir başka problem alanıdır. Başarısızlık korkusu, daha önce değinilmiş olan arkadaşlarına rezil olma korkusu ve bu süreçte yaşanabilecek olan diğer korkuların yanında, beden eğitimi öğretmenin bu korkuların nasıl üstesinden geleceği ve bu aşamada ne gibi yöntemler kullanacağı gibi konular, okul sporunda ortaya çıkan sorunların çözümünde de spor psikolojisinden yararlanma imkânları olduğunu göstermektedir. Sadece beden eğitimi dersinde gözüken korkuları ortadan kaldırmak için değil, bunların hiç oluşmaması amacıyla beden eğitimi dersinin nasıl şekillendirilmesi ve yürütülmesi gerektiği konularında da çalışmalar yapılmalıdır (İkizler, 2000).

Bu çalışmalar öğrencilerle sınırlı kalmayıp, beden eğitimi öğretmenleri için söz konusu olabilecek korkuları da içine alacak şekilde genişletilmelidir. Bu korkulardan bazıları aşağıda yer almaktadır:

- a) Öğrencilerden yeterli ilgiyi görememe korkusu,
- b) Onları gerektiği şekilde motive edememe korkusu,
- c) Öğrencilerin kendisini kabullenmemesi ve saygı göstermemesi korkusu,
- d) Disiplini sağlayamama korkusu,
- e) Fazla sert ve otoriter davranma korkusu.

Öğrencilerin beden eğitimi öğretmeni tarafından okul içinde ve dışında ya da yaşam boyu spora motive edilmesi sorunu, üzerinde önemle durulması gereken konulardan biridir. Bunların, sporu bir profesyonel sporcu gibi yaşamaları beklenemez. Öğrencilerin çoğunun zorunluluktan dolayı beden eğitimi dersine katılmış olabileceği ihtimalini hatırdan çıkarmamak gerekir. Öğretmenin görevi ise, öğrencilerini spora motive etmek ve onların ders dışında da spor etkinliklerine büyük bir heyecan ve istek ile katılmalarını sağlamaktır. Çağdaş bir beden eğitimi dersinin temel amacı da, öğrencileri yaşam boyu spor yapmaya teşvik edecek bir motivasyonu oluşturmaktır (İkizler, 2000).

Beden eğitimi dersinde bir motivasyon sorununun bulunduğunu ortaya koyması bakımından Brettschneider ve Kramer (1978)'in araştırmasına kısaca değinmekte yarar vardır. 14 ile 20 yaş arasındaki 3500'den fazla öğrencinin üzerinde yapılan çalışmada, bunların beden eğitimi dersine yönelik ilgi ve yaklaşımları incelenmiş ve öğrencilerin % 74,2'sinin söz konusu derse olumlu bir yaklaşım içinde olduğu ortaya çıkmıştır. Fakat sonuçlar yaşlara göre incelendiğinde, olumlu tavır sergileyen öğrencilerin oranının ilerleyen yaşla birlikte (% 76,8'den % 65,6'ya) azaldığı görülmektedir. Buna karşılık, 14 yaşındakilerde % 5,6 olan olumsuz yaklaşım içindeki öğrencilerin oranı, 20. yaşındakilerde % 18,8'e çıkmaktadır. Başka araştırmalarda da desteklenen bu olumsuz bakış açısının üç

katından fazla artması, bir motivasyon sorunu yaşandığının somut bir ifadesidir. Bu sorunu aşmak için beden eğitimi öğretmenine düşen bazı görevler vardır (İkizler, 2000).

a) Beden eğitimi öğretmeni, öğrencisiyle yaşadığı bir çatışma veya anlaşmazlık anında tehdit ve olumsuz birtakım yaptırımlardan uzak durarak ona anlayışla yaklaşmalıdır. Arkadaşlarının önünde onu küçük düşürmekten kaçınmalı ve karşılıklı konuşarak çözüm yollarını aramalıdır.

b) Beden eğitimi dersinin nasıl işleneceği konusunda öğrencilerin görüşünün de alınması yarar getirecektir. Öğrencilerden gelen önerilerin hiç dikkate alınmadan reddedilmesi ya da önemsenmeden göz ardı edilmesi iletişim bozukluğunu iyice artırarak motivasyonu olumsuz yönde etkileyecektir.

c) Herkese aynı hareketleri tekrarlatmaktansa, mümkün olduğunca, farklı zorluk derecesi taşıyan birçok hareket örneği arasından öğrencilerin kendi istediklerini seçmesi konusunda onları serbest bırakmalıdır. Böylece, belli bir zorluk derecesinin üzerindeki hareketleri gerçekleştirmekte zorlanan öğrencilerin sürekli olarak başarısızlık yaşantılarıyla karşı karşıya kalmaları da önlenecektir.

d) Öğrencilerin bireysel başarı grafiğini dikkatle izlemeli ve yeni gelişmeleri sınıf ortalamasıyla değil, öğrencinin kendi durumuyla karşılaştırmalıdır.

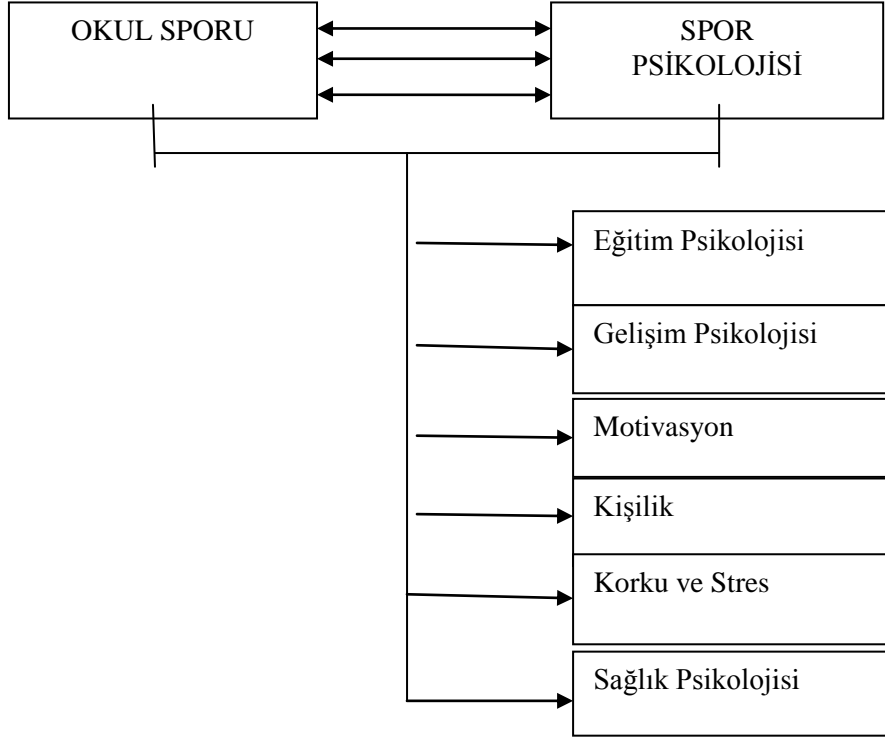
e) Elde edilen sonuçların muhtemel nedenleri hakkında öğrencilerle konuşmalı, onların görüşlerini almalı, hatalı değerlendirmeleri düzeltmeli ve yaptıklarının sorumluluğunun kendilerine ait olduğunu iyice vurgulamalıdır. Başarısızlıkları yetenek ve beceri eksikliğine yüklemek yerine stres ve aşırı yüklenme gibi duruma bağlı faktörleri ön plana çıkaran açıklamaları tercih etmelidir.

f) Öğrenciyi, sadece beden eğitimi dersiyle ilgili bir hareketi başardığı için övmekle yetinmeyip, dersin planlanması ve işlenmesi konusunda gösterdiği etkinlik ve katılımın önemini de vurgulayarak onun içsel motivasyonunu da güçlendirmelidir.

g) Öğrencilerin beden eğitimi dersine gösterdikleri ilginin ve okul dışında spor etkinliklerinde bulunma motivasyonunun sosyal şartlarla çok yakın bir ilişkisi olduğu gerçeğini gözden kaçırmamalıdır. Maddi sıkıntılar, spor alanlarının azlığı, lise ya da üniversite giriş sınavları öğrencilerin spor yapma imkânlarını büyük ölçüde kısıtlamaktadır. Öğrencilerin spora ilgisini canlı tutabilmek için, beden eğitimi öğretmeni bu faktörlerin olumsuz etkilerini de dikkate alan bir yaklaşım sergilemelidir.

Okuldaki spor faaliyetlerinin spor psikolojisiyle ilişkisini ve buna bağlı oluşan düşünceler bütününe çeşitliliğini azaltmak pek mümkün değildir. Hem pedagojik hem de beden eğitimi dersinin yapısından kaynaklanan nedenlerden dolayı okul sporu, performans

ve serbest zaman sporuyla da çok yakın bir ilişki içerisinde. Aynı zamanda, sağlık amaçlı yapılan spor faaliyetleriyle de bir yakınlık söz konusudur. Okul sporunun psikolojik boyutları da şematik olarak ortaya konulmuştur (İkizler, 2000).

Şekil 3.1. Okul sporunun psikolojik boyutları

Çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişiminde yeterli ölçüde yapılan hareketin önemi tartışmasız kabul edilmektedir. Fakat bu gerçeğe hareket yapabilme imkânı arasında büyük çelişki vardır. Hareket alanlarının sürekli kısıtlandığı bir dünyada yaşamaktayız. Sanayileşme ve çarpık kentleşme, eskiden spor yapılan ya da oyun oynanan yeşil alanların sayısını gittikçe azaltmaktadır. Bunun yanında, televizyon ve bilgisayar gündelik yaşamımızda her geçen gün daha fazla yer ve zaman almaktadır (İkizler, 2000).

Sağlıklı bir gelişimi engelleyen bu kısıtlamalardan kurtulma ve kaçınmada en önemli rollerden birini okul sporu oynamaktadır (Kottmann, Küpper, Pack, 1994). Okul döneminde sporla ilgili olumlu tecrübelerin edinilmesi ve buradan kaynaklanan motivasyonunun etkisiyle yaşamın daha sonraki evrelerinde düzenli spor faaliyetleri yapabilmek için imkân ve fırsat yaratılması, psikolojik ve fiziksel sağlığın korunması ve geliştirilmesine büyük bir katkı sağlayacaktır. Gençlerin spor yapmama nedenleri üzerine

yapılan araştırmalar da okul sporunun önemini ortaya koymaktadır: Bu dönemde yaşanan olumsuzluklar sporu bırakma nedenleri arasında gösterilmektedir (Abele, Brehm, 1990, Schwenkmezger, 1993). Sağlığı geliştirici hareket dizileri ve davranış kalıplarının okul sporu bağlamında öğrenilmesi ve benimsenmesi süreci, sağlık psikolojisi ve okul sporunun keşişme noktasıdır. Buraya kadar anlatılanlardan da anlaşılacağı üzere, okul sporu, uygulamalı psikolojinin birçok dalıyla karşılıklı ilişki ve etkileşim içerisinde. Bu ilişkiyi tanımlarken yukarıdaki şekilden yararlanabiliriz (İkizler, 2000).

3.4.2. Çocuğun Gereksinimlerinde Beden Eğitimi ve Spor

1. Hareket etme ihtiyacı,
2. Motorsal beceriler yoluyla yaşantı edinme ihtiyacını,
3. Mücadele etme ve takdir edilme ihtiyacını,
4. Başka ocuklarla oynama ihtiyacını, karsılar (Yavaş ve İlhan, 1996).

Çocuklar, okula farklı çevrelerden gelirler. Bu nedenle, onların her biri değişik geçmişe, yeteneğe, ilgi ve ihtiyaçlara sahiptir. Çocukların üst düzeyde gelişimlerini sağlayabilmek için öğretmen, öğrencilerin özelliklerini ve gereksinimlerini olabildiğince iyi bilmelidir. Öğrencilerin her birinin öğrenme yeteneğini kısıtlayan ya da arttıran doğal ve toplumsal etkenlerin tarafından bilinmesi, onları daha iyi anlamada ve uygun etkinlikler düzenlemede öğretmene yardımcı olur. Okul öncesi ve ilköğretimde beden eğitimi çalışmalarında dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmaktadır. Bunları aşağıda verilmiştir (Mengütay, 2005).

1. Eğitime başlamadan önce tüm çocuklar sağlık eğitiminden geçirilmelidir.
2. Yaptırılacak hareketler çocukların gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.
3. İlk hareketlerin özellikle oyun düzeyinde olması, daha sonra kurallı hareketlere geçilmesi uygundur. Hareketler basitten zora doğru düzenlenmelidir. Çocukların alışık olduğu, başardıkları hareketlerden başlanmalıdır.
4. Hareketler sırasında ritim araçları ve müzikten yararlanılmalıdır. Eğiticiler sesle de çocuklara onların hoşuna gidebilecek şekilde ritim verebilirler (hop hop hop, sek sek sek, tak tak tak...)
5. Hareketler sırasında, taklidi hareketlere ve dramatizasyona önem verilmelidir. "ki çizgi üzerinde çift ayakla sırayın" yerine "hadi, su nehrin üzerinden atlayıp eve gidin" şeklinde ifadeler çocukların daha çok ilgisini eker. Ayrıca değişik ritimlerde hayvan taklidi yürüyüşler, çocukların daha çok hoşuna giden aktivitelerin içindedir.

6. Çocuklar hareket sırasında, esnek, yumuşak, terletmeyen giysiler giymelidir. Lastik pabuç ve patik giydirilmeli. Ara sıra çıplak ayakla da hareket yaptırılmalı. Parke ya da kaygan zemin üzerinde hareket yaptırılmamalıdır.

7. Öğretmen uygulamalar sırasında hareketleri yapmalı ve model olmalıdır.

8. Çalışmalar sırasında müzikli oyun-dans, eşli hareketler gibi grup hareketlerine yer verilmelidir.

9. Çalışmalarda, sırada koşma, oturma, yürüme, esle veya grup şeklinde etkinliklere yer verilerek, sosyal gelişim desteklenmelidir.

10. "Fair Play'i" geliştirmek, kurallara saygı göstermeyi, yenilgiyi ve başarıyı kabullenmeyi öğretmek, tolerans ve işbirliğini cesaretlendirmek.

11. Kendine güven kazanmasına yardımcı olmak.

12. Optimum vücut gelişimini sağlamak.

13. Çocukta, motor, cimnastik, sportif, artistik yeteneklerle birlikte günlük fiziksel aktivite geliştirmek.

14. Sağlıklı bir yaşam için çocuğa alışkanlıklar kazandırmak (Mengütay, 2005).

3.4.3. Çocuk Sporunun Özellikleri

Bugün sporun bir eğitim aracı olarak hem de çocuğun bedensel ve ruhsal yönden gelişmesinde büyük rol oynadığı bilinmektedir. Özellikle spor, kemik ve kas gelişiminin sağlıklı olması yanında bütün vücudun kan akımının düzenlenmesi de ve çocukların beden sağlıklarının gelişmesine olanak sağlamaktadır. Zihinsel gelişimde çocuklar yeteneklerini öğrenirken, reflekslerini ve düşünme kapasitelerini geliştirmekte, çabuk karar verebilme, kararı uygulayabilme ve verdiği kararın sonuçlarını üstlenebilme alışkanlıklarını edinebilmektedir. Arkadaşları ile birlikte grup edinimi kazanmakta, sosyalleşmekte kendisini ifade edebilme yeteneği kazanmakta ve en önemlisi yenmeyi ve yenilmeyi her ikisini de kabullenebilme yetisini kazanmaktadır (Erkal ve ark., 1998).

Spor yapan çocukların zamanın önemini öğrenmeleri ve disiplin kazanmaları çok daha kolay olacaktır. Öyle ki bu disiplini öğrenip yaşamlarında uyguladıkları zaman ders çalışma ve insan ilişkileri konusunda olsun disiplinli bir birey haline gelecek ve kendi hayatının sorumluluğunu üstlenebilmeyi öğreneceklerdir. Spor sayesinde serbest zamanını doldurma problemi olmayacak ve televizyon karşısında saatler geçirme alışkanlığından kurtulmuş olacak ve kötü alışkanlıklardan uzak durması daha kolay olacaktır (Erkal ve ark. 1998).

Çek eğitmeni Yan Amos Komenski'ye göre, her şeyden önce çocuğun dünyası oyundur. Oyun çocuğun her alanda serpilmesine ve kişilik kazanmasına olanak sağlayan bir etkinliktir. Oyun, bir yandan çocuğun fiziksel ve zihinsel yapısını geliştirirken, diğer yandan da onun nesnelere dünyasıyla ilişki kurmasını, özgürlük ve bireysellik kazanmasını sağlayan, daha sonra da toplumsallaşmasına büyük ölçüde yardımcı olan çok önemli bir etkinliktir.” Çocuklar, çarpık kentleşme nedeniyle oyun alanı ve parklara hasret kalmışlardır. Bu durumda hareket ihtiyacını karşılayacak, enerjisini boşaltacak ders dışı sportif faaliyetler giderek önem kazanmıştır (Öztürk,1998).

Spor bilimlerinin değişik alanlarında yapılan araştırmalar, yüksek performans için çocuk yaşlarda spora başlama gerekliliğini ortaya koymuştur. Ancak, çocukluk dönemindeki sporun sadece bu yönüyle ele alınması ve değerlendirilmesinin ve geleceğin şampiyon sporcuları için küçük yaşlarda yapılan aşırı yüklenmelerin zararları yine bilimsel araştırmalarla saptanmaya başlanmıştır. Psikolojik ve toplumsal açıdan, çocukluk dönemindeki sporun, çocuğun bedensel özelliklerini ve ruhsal yapısını göz önünde bulundurarak, fiziksel kapasitesinin gelişmesine yardımcı olacak, kendine güveni sağlayacak, cesaretini artıracak, kurallara uymayı ve başkalarının haklarına saygı göstermeyi öğretecek oyun formunda çalışmalarından oluşması gerekir (Öztürk, 1998).

Çocuk antrenmanı, geniş kapsamlı hareketlilik imkânlarının sağlanması, fiziki alanda geniş bir temelin atılmasını amaçlar. Spor, neşe ve mutluluk yaratmalı ve aynı zamanda oyundaki verimliliği sağlamalıdır. Önemli olan, grup ya da takımdaki oyuna yönelik davranışların ve işbirliği içindeki uyumun sağlanmasıdır. Çocuk antrenmanında, çocukların kişiliklerinin geliştirilmesi ön planda tutulmalıdır (Fichter, 1994).

3.4.4. Çocuğun Gelişiminde Beden Eğitiminin Yeri

Hareket çocuk yaşamının odak noktasıdır. Hareketler yoluyla onlar çevresindekilere nasıl davranacaklarını, nasıl etkileşimde bulunacaklarını, nasıl tepkide bulunacaklarını öğrenirler. Yetişkinler için dünyanın yedi harikası vardır ama çocukların uyanık oldukları her saatte keşfedilecek sayısız harikalar vardır. Çocuklar çevrelerinde bulunan her şeyi araştırmak, keşfetmek isterler ve bundan da büyük mutluluk duyarlar. Hareket onların çevresindeki dünyayı araştırma, keşfetme ve dolayısıyla bilgilenmeleri aşamasında temel araçtır. Yetişkinlerden farklı olarak çocukların kendilerini ifadelerinde, hareket etme temel yoldur. Çocuklar yetişkinler gibi değil, gelişmekte ve olgunlaşmakta olan birer insandırlar. Yetişkinler kendilerini kelimelerle daha rahat ifade edebilirken,

çocuklar kendilerini en iyi hareketler yoluyla ifade edebilirler. Bu nedenle kendilerini hareketle ifade edebilecekleri ortamları bolca yaratmak gereklidir. Çocukların istenilen yönde davranmaya programlanacak birer minyatür yetişkin olmadıklarını eğitimciler ve yetişkinler iyi bilmelidirler. Birçok yetişkin çocuklardan henüz bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel gelişimlerini tamamlamalarına fırsat vermeden ve öğrenmeye hazır hale gelmeden, onlardan birer yetişkin gibi her söylenilene anlamasını ve istenilenleri de yerine getirmelerini beklerler. Oysa çocuk, çocuktur. O doğasına uygun olarak gelişir, büyür. Kendisine sunulacak her türlü eğitim ve öğretimin de doğasına uygun olması gerekir (Aracı, 2000).

Hareket sadece çocukların değil insan yaşamının da en önemli unsurudur. Yaşam hareketle özdeşleşir. Tüm açık ya da gizli tasarımların ifade edildiği davranışlarımızı bir çeşit hareketle ortaya koyarız. Eğer kalbimiz çarpmazsa veya akciğerimiz oksijen alışverişini sağlayamazsa yaşamımız sona erer. Vücudumuzun yer değiştirmeye ilişkin en hareketsiz olduğu durumlarda bile, beynimiz önceki ve sonraki durumlarla ilgili zihinsel ve devinimsel tasarımları üretme yolunda sürekli hareketlidir (Aracı, 2000).

Hareket, bir bütün olarak gelişmenin, topluma en iyi şekilde uyum sağlayabilmenin merkezidir. Beden ve akıl birbirinden ayrılamaz bir bütündür. Duyu organlarımız yoluyla algı ve düşüncelerimizi, düşüncelerimizle de kaslarımızı kullanarak vücudumuzu harekete geçiririz. Bu bütünlük ve ilişki içerisinde kaslarımız duygu ve düşüncelerimizden yani psikolojik yapımızdan, psikolojik yapımız da kaslarımızdan etkilenmektedir. Bu etkileşim, iletişim ve döngü yaşam boyu devam eder. Tüm bu verilere bağlı olarak, spor yapmaya yönelik hareket etme yeteneğinin geliştirilmesi çocuğun genel gelişimine en büyük katkıyı sağlayabilecektir (Aracı, 2000).

İnsan organizması hareket için yaratılmıştır. Hareket, organizmanın normal fonksiyonlarının devam ettirilmesinde ve sağlıklı olmasında gereklidir. Hareket; toplumsal deneyim, sağlık ve fiziksel uygunluk, vücut dengesini araştırma, estetik deneyim, gerginliğin boşaltılması, mükemmel ve üstün oluş boyutlarında incelenmekte ve hareketin çok boyutluluğu olarak tanımlanır. Hareket etmeyi öğrenme ve hareketler yoluyla öğrenmeyi amaçlayan beden eğitimi, genel eğitimin amaçlarına hareketler aracılığıyla katkıda bulunur. Bu çerçevede beden eğitimi bireyin fiziksel, psikomotor, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimine katkı amacına yönelik organize edilmiş bedensel etkinliklerin tümü olarak ele alınabilir. Şu ana kadar verilen tanımlar ve amaçlar doğrultusunda beden eğitiminin bireyin gelişimine katkısı fiziksel, psikomotor, zihinsel, duygusal ve toplumsal boyutlarda incelenebilir (Aracı, 2000).

3.4.5. Çocuk ve Spora Katılım

Bir çocuk 6 yaşından itibaren rekabet edebilecek duruma gelir. Bununla birlikte, yarışma davranışının yoğunluğu, büyük değişiklik gösterir. Yapılan bir araştırmada sadece rekabet davranışının değil aynı zamanda işbirliği, yardımlaşma, başkalarının acılarını paylaşma ve ne yazık ki gruplara karşı ön yargılı düşmanlık davranışlarının hep aynı yaş döneminde ortaya çıktığı görülmüştür. Başka bir araştırma, orta sınıftan öğretmen ve meslek sahibi ebeveynlerin çocuklarının, işçi sınıfından ailelerinin çocuklarından daha erken yaşta yarışma davranışı gösterdiklerini ortaya koymuştur (Martens, 1978). Günümüzde pek çok aile çocuklarına spor yapma olanağı sağlamak için çaba göstermektedir (Kurs ücreti ödeme, çalışma süresince bekleme, spor malzemesi satın alma vb.). Ancak bu aktiviteleri boyunca çocuklarının diğerlerine göre hep daha iyi, daha başarılı olması isteğini taşımaktadırlar. Bu çalışmaların çocuklar için emniyetli bir oyun ortamı ve etkili bir toplumsallaşma aracı olması ikinci planda kalmaktadır. Oysa çocuklar anne babalarının hırslı olmaları, yapabileceğinden fazla şeyler beklemeleri, hayal kırıklıklarını sözler ve mimiklerle yansıtmaları sonucu kendini değersiz hissetmekte, diğer arkadaşlarına düşmanlık duyguları geliştirebilmektedir. Oysa davranışı somut bir hedefe yönlendirme kapasitesi sadece yaşla ve Piaget'in de önerdiği gibi akranlarla iletişim sayesinde gelişebilmektedir (Martens, 1978).

Küçük çocukların, sürekli başarı ya da başarısızlık deneyimlerinin etkisi, özellikle Pauline Sears'm çalışmalarıyla başlayarak belgelenmiştir. Belirli bir yetişkin veya akran grubu tarafından onaylanan ve ödüllendirilen bir başarıyı yaşayan çocuk, ara sıra yaşanan başarısızlıkları veya çalışmadan geçen bir günü tolere edebilir. Ama devamlı deneyimleri daha başarısız veya az başarılı olarak nitelendirilen çocuk, kendisi için etkin olan kişilerin onayını alamamış olmaktan ve geçici bir düşüşten dolayı acı çeker. Giderek, performans için duyduğu istek düşer ve sonunda tamamen yok olabilir. Çocuk denemekten vazgeçer (Martens, 1978). Toplumsallaşmayı sağlamanın bir aracı olarak oyun ve sportif uygulamalar gerçekleştirilirken bu önemli saptamalar göz önünde bulundurulmalıdır. Uzman öğretmenler ve rekreasyon liderleri organizasyonlarda sorumlu değildir. Çocuklar için belirlenecek hedefler, kazanmak ve kaybetmek üzerine değil birlikte başarmaya, problem çözmeye, çocuğun grubun bir parçası olduğunu hissetmesine olanak sağlayacak şekilde belirlenmelidir. Bilinçli düzenlenmiş çocuk sporlarının yararları büyüktür ve çocukların spora katılımı özendirilmelidir. Sporla işbirliği ile rekabetin birlikteliğini kavrayan çocuğun, ileride toplum değerlerini geliştirebileceklerine inanılmaktadır. Ancak çocuk sporlarını düzenlemek büyük zaman, para ve emek işidir. Devletin ve gönüllü

kuruluşların yatırımları, ailelerin desteği ve uzmanların (eğitimciler, antrenörler, hekimler vb.) önderliğiyle gerçekleştirilebilir (www.sporbilim.com erişim tarihi 20/03/2014).

Birçok beden eğitimi öğretmeni ve antrenör, özel ve kamu okullarında yaşları 5 ve 18 arasında değişen bireylerle çalışmaktadır. Son yıllarda çocukların yarışma sporlarına ilgi ve katılımlarının artmasıyla, meslekle alakalı olanlar çocuğun normal büyüme ve gelişim alanları ve egzersizin genç yarışmacılar üzerine etkileri hakkında bilgi sahibi olmalıdırlar. Sağlıklı çocukların çeşitli egzersiz tiplerine karşı verdikleri fizyolojik cevaplarla ilişkin birçok cevaplandırılmamış soru bulunmaktadır. Bunun sebebi ise etik düşüncelerden ötürü, çocuklar ve egzersizi içeren limitli sayıda çalışmanın yapılmış olmasıdır. Örneğin çok az araştırmacı bilimsel merakı gidermek için, bir çocuğun arterini delemek, kas biyopsisi alacak veya çocuğu sert şartlara (sıcak, soğuk, yüksek irtifa vs.) koyacaktır. Sporun büyüme çağındaki etkileriyle ilgili çalışmalar henüz kesin sonuçlara ulaşmış değildir. Spor bilimlerinde, çocuk ve spor konusunda çok yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Bunların sonucu olarak performans, çocuk yaşta daha iyi anlaşılabilir duruma gelmektedir. Spor büyüme çağındaki çocuklar için hem bedensel sağlık ve fiziksel gelişme yönünden, hem de iyi bir kişilik oluşması ve ruh sağlığı bakımından yararlı ve gereklidir. Çocuk açısından spor fiziksel gelişimin yanı sıra sosyal açıdan da önemlidir. Çocuk spor yoluyla, çevresini tanır, iletişim kurar, kendine olan öz güveni artar, toplum içerisindeki sahip olduğu yerini sağlamlaştırır. Psikolojik açıdan ise, kendini kontrol etmeyi, bir konuda konsantre olabilmeyi, iradesini kullanabilmeyi, başarıya güdülenebilmeyi öğrenir. Spor yapmayan, dengesiz beslenen çocukların sağlıklı bir gelişim süreci geçirmeleri zordur. Birçok spor dalında şampiyonlukların giderek daha küçük yaşta sporcular tarafından kazanıldığını görmekteyiz. Spor yardımıyla çocuğun çevresini tanıması ve iletişim kurabilmesi daha kolay gerçekleşmektedir. Bu alanlarda olumlu gelişmeler, çocuğun duygusal olarak daha iyi gelişmesine yardımcı olabilmektedir. Sporun bu önemli özellikleri göz önüne alınarak, birçok ülke okullarında beden eğitimi ders saatine ve ders kapsamına gerekli önemi göstererek, eğitimin genel ve özel amaçlarının bir kısmı, beden eğitimi dersleriyle verilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultu da, bazı Avrupa ülkelerinde, ilkokullardaki beden eğitimi dersi haftada 6 saati bulurken, ülkemizde bu süre 1 saattir. Sağlıklı bir çocuk fiziksel etkinliklerden yoksun bırakılır ve yeterli hareket etmesi engellenirse, psikomotor gelişmesi zarara uğrar ve buna bağlı olarak okuldaki başarı oranı düşer. Bu konuda bilinen örneklerden birisi, Fransa'da yapılan bir çalışmayla ilgilidir. Paris yakınlarındaki Vanve kentinde yapılan ve bu bölgenin adıyla anılan bir araştırmada ilköğretim sınıfı öğrencileri iki gruba ayrılmış ve bir grup öğrencinin kuramsal ders saatleri

azaltılırken diğerlerinin ders sayısı aynen korunmuştur. Ders saatleri azaltılan grupta, beden eğitimi ve spor saatleri arttırılmış, öğrenciler çeşitli dallara ayrılarak spor yaptırılmıştır. Yıllonunda yapılan değerlendirmede, eski programa göre eğitim yapan grupta başarı oranı %60 iken, spor saatleri arttırılan gruptaki başarı oranının %89'a yükseldiği görülmüştür. Kuşkusuz, sporun faydasını yalnızca dersteki başarıyı arttırmaktan ibaret saymak yeterli değildir. Yakın bir gelecekte toplumda sorumluluk yüklenecek kişilerin yetiştirilmesinde, iyi alışkanlıklar edinmelerin de, birlikte yaşama duygusunun gelişmesinde, erken yaşlardan itibaren spor yapılması büyük önem taşır. Çocuğun sağlıklı büyüebilmesi için spor yapması gereklidir. Büyümenin hızlı olduğu dönemlerde çocuğun bedeni çok değişken bir yapıya sahip olduğundan, genç yaşlardaki fiziksel bozuklukları önlemede ve geciktirmede, spor önemli bir rol oynar. Yapılan araştırmalar, okul çağındaki çocuklara düzenli spor yapma alışkanlığı kazandırıldığı takdirde, bunun ileriki yıllarda da devam edebildiğini göstermiştir. İleriki yaşlarda düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmak zordur. Bu nedenle sağlıklı olmanın en önemli koşullarından biri, spora erken yaşlarda başlamaktır. Düzenli spor yapma alışkanlığı çocukluk yaşlarında kazanılır. Çocukluk çağındaki hareketlilik erişkin yaşlardaki yaşam tarzının belirlenmesi yönünden önemlidir. Hareket alışkanlığı çocukluk yaşlarında kazanılır ve bir yaşam biçimi olarak yerleşik nitelik alır (www .milliyet.com.tr.erişim tarihi 20/04/2014).

3.4.6. Spor Örgütlerinin Çocukların Spora Yönlendirilmesindeki Rolü

Gelişmiş ekonomiye sahip ülkelerin çoğunda sporun büyük bir endüstri haline geldiği görülmektedir. Özellikle 1960'lı yılların sonlarından günümüze kadar spor ile ilişkili işletmelerin, sportif eşya üreten firmaların, kitle iletişim araçlarının, spor alanlarının, stadyumların, sportif ticari ürün üreten firmaların, sporcuların, profesyonel ve amatör liglerin spor alanı içerisinde büyümesi, sporu bir endüstri haline getirmiştir (Argan ve Katırcı, 2002).

Sanayileşme sürecinin bir sonucu olarak ortaya çıkan serbest zaman olgusu, bireylerin sporu, değişik biçimlerde düşünüp tanımlayabilmelerine olanak sağlamıştır. Özellikle kitle iletişim araçlarının gelişmesi ile sporun daha geniş kitlelere yayılması sağlanabilmiş ve spor bir kitle eğlencesine dönüşmüştür. Televizyonda sadece hafta sonları yayınlanan spor programları daha sonraları magazinleştirilerek hafta içine de yayılmıştır. Genelde gazetelerin son sayfalarında yer alan spor haberleri, önceleri artırılmış daha

sonrada kendine özgü spor gazetelerinin çıkmasına olanak sağlayarak hemen her alanda olduğu gibi spor sanayisinin temellerinin atılması sağlanabilmiştir (Erdoğan, 1997).

Sporun büyük bir endüstri haline gelmesi, spor içerisinde yer alan örgütlerin çeşitlenmesine de yol açmıştır. Spor endüstrisi içerisinde yer alan, kar amacı güden ve kar amacı gütmeyen örgütler sporun hem yaygınlaştırılmasına hem de çeşitlenmesine etkiye bulunmaktadır. Toplumların spor ile olan ilişkilerini planlama, yürütme ve denetleme noktasında bu spor örgütlerinin önemi büyüktür (Erdoğan, 1997).

3.4.7. Okulların Çocukları Spora Yönlendirmedeki Rolü

Okul, aileden sonra gönülden bağlanılan en saygın ve etkin çevredir. Bu olumlu çevre okuldaki beden eğitimi öğretmeninin etkinliği ile okuldaki ortamın spora yöneltmesiyle anlamlı bir ifade olmuştur. Çocukların sporculuk yaşları ve yas ortalamaları dikkate alındığında spora yönelmelerinin okul çağında başlamış olması, ülkemizdeki spor meslek insanlarının, yani öğretmenlerin önemini de artırmaktadır (Kılıcıgil, 1998).

3.4.8. Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörlerin Okullardaki Öğrencileri Spora Yönlendirmelerindeki Rolü

Sınıftaki sosyal konumları ve buna bağlı iktidar ilişkileri nedeniyle öğretmenler, öğrencilerinin davranış, düşünce ve hislerini az ya da çok etkileyecektir. Okulların hiyerarşik yapısı içindeki mevcut konumlarına bağlı olarak öğretmenler, bununla birlikte beden eğitimi öğretmeni de, doğrudan bir statü kazanmakta ve böylece iktidarını oluşturmaktadır. Ödüllendirme ve cezalandırma yetkisi, öğrencilere göre çok daha üstün hareket becerilerine ve repertuarına sahip olması bu iktidarının diğer dayanaklarıdır. Söz konusu gücün kullanılması aşamasında tek iktidar kaynağını esas alarak davranmak, öğretmen öğrenci etkileşiminin verimini ve beden eğitimi öğretmenin inandırılığına gölge düşürecektir. Bir öğretmenin belirli hareketleri tam olarak yapamayan öğrencilerini sürekli cezalandırması veya hiç durmaksızın kendi yetenek ve becerilerini vurgulaması ve kendisinin en iyi olduğunu tekrarlaması, imajını zedeleyecek ve öğrenciler üstündeki etkisini yitirmesi sonucunu doğuracaktır. Otoriter tavırların daha az olduğu bir beden eğitimi dersi ile öğrencilerin arzu ve ihtiyaçlarını dikkate alan sosyal yönden bütünleştirici bir öğretmen yaklaşımı, beden eğitimi dersinin yarattığı sosyal öğrenme imkânlarını daha etkin hale getirmektedir (İkizler, 2000).

Mengütay'a göre, Beden eğitimi ve spor çalışmalarında öğretmenin görevlerini özetleyecek olursak; (Mengütay, 2005).

1. Öğretmen, model oluşturmak için hareketleri kendisi yapmalı ve sözlü açıklamalarda bulunmalıdır. Çocuklar, motor beceriyi bu yolla daha iyi öğrenir.

2. Öğretmen, hareketleri yaparken çocuklar gibi zevk almalı, arkadaşça bir hava yaratmalıdır. Bunun yanı sıra çocukların sözünü dinlediği ve yöneten bir lider özelliğini de taşımaktadır. Çocuklar, öğretmenin rehberliğinde kurallara uyma alışkanlığı kazanmalıdır.

3. Çocuklar arasındaki bireysel farklılıklar göz önüne alınarak uygun tepkiler gösterilmelidir.

4. Çocuklar ile tecrübelerini değerlendirerek, programını revizyondan geçirmeli ve çocuklara en uygun ve en etkili yöntemleri, onlarla olan ilişkilerini değerlendirerek bulmalıdır.

5. Çocuklar sık sık başarılarının sonunda ödüllendirilmelidir. Kırıcı söz veya hareketlerden kaçınılmalıdır.

6. Hareketlerde değişik materyaller kullanılarak tekrarı cazip hâle getirilmelidir.

7. Çocuklara güç gelen hareketler sırasında gereken yardım yapılmalı ve çocuk cesaretlendirilmelidir.

8. Çocuklar, hareketleri tam olarak öğrendikten sonra, onları birleştirerek yeni hareket üretebilirler. Bu durumda çocuğa, serbestçe kendini ifade etme fırsatı verilmelidir.

9. Hareketler sırasında çocukların vücut parçalarının isimleri ve kavranılan öğrenmeleri için eğitici hareket ile birlikte bazı sözcükleri de kullanmalı ve onları yaparak öğrenmelerini sağlamalıdır (bas, kol, bacak, yüz...). Kavramları için de alt, üst, yan, sağ, sol vb.

10. Çocukların özelliklerini ailelerine aktarmalı ve gerekli yönlendirme yapılmalıdır (Mengütay, 2005).

Ana babalar ve seyircilerin gençlerin etkinliklerini (oyunlarını) izlemesi antrenörlerin görevini olması gerekenden daha önemli kılar. Oyunun kaybedilmesi halinde ise kaybetmenin sorumluluğu antrenöre yüklenir. Antrenörde kaybettikten sonra oyuncularına kızgın davranmaya yönelmektedir. Bu yönelim sonucunda oyuncularda gerginliğin oluşması kaçınılmazdır. Antrenörün sporcusu ile iyi bir ilişki içinde olması, olumlu bir yaklaşımı benimsemesi çocuğun ruhsal gelişimi için önemlidir. Ancak yaptığı işi seven, insan psikolojisinden anlayan ve sporcusunu her yönü ile tanımaya çalışan bir antrenör kendisini asabilen kazanmaya başlayan sporcular yetiştirebilmektedir (Bayar, 1997).

3.4.9. Çocuklar ve Gençler ile Çalışan Antrenörlerin Dikkat Etmeleri Gereken Noktalar

1. Genç sporcular (8-9 yas) çeşitli tiplerdeki cezalandırıcı davranışlara duyarlıdırlar.
 2. 10-12 yas sporcuları antrenörlerin yapacağı cesaretlendirici davranışlara fazlaca duyarlıdırlar.
 3. 13-15 yas sporcuları sadece kendilerine karşı olan davranışlara değil, ceza - ödül gibi çok geniş bir çerçeve içindeki davranışlarda da duyarlılığa sahiptirler.
 4. Antrenörler genellikle söyledikleri ile davranışları birbirine uymayan tutumlarda bulunurlar. Çocuk ve genç sporcular bu nedenle sözlere karşı duyarlı değildirler. Onlar daha çok davranışlara bakarlar.
 5. Oyuncular ise antrenörlerinden daha çok söyledikleri gibi davranmalarını beklerler.
 6. En popüler antrenörler uygun yüklü teknik eğitime önem verenlerdir. Az popüler olanlarsa sık sık cezaya başvuranlardır.
 7. Pekiştireç kullanan ve sporcularının davranışlarını destekleyen antrenörler genellikle kendilik - saygısı yüksek olan antrenörlerdir.
 8. Antrenör aynı zamanda içsel ve dışsal motive edici kişi olarak öne çıkar.
- İçsel motivasyon sağlayıcılığı benimsemiş olanlar becerinin gelişmesini sağlarlar. Bu durumlarda da büyük sporcu olma ve kazanma söz konusu olur (Bayar, 1997).

3.4.10. Okuldaki Tesis Araç Gereç ve Malzemelerin Spora Yönelmeye Etkisi

Okul öğrencilerine her türlü sportif faaliyetlere zaman ayırdığı, boş zamanlarını spor yaparak geçirdiği bir kurumdur. Dolayısıyla okul, kendisini saran çevrenin de bir kültür merkezidir. Spor da kültürün bir ögesi ve kültürel bir olgu olduğuna göre, sadece okul öğrencilerinin yararlandığı bir spor merkezi olmasından öte, okulun yakın çevresindeki sporcu adaylarının da hafta sonunda yararlandıkları bir boş zaman geçirme merkezidir. Okuldaki tesis ve malzemedan bazı okul idarecileri hafta sonlarında yakın çevrenin yararlanmasına izin vermemektedirler fakat toplumsal mantalitenin olumlu yönde gelişmekte olduğunu görmekteyiz (Kılıcıgil, 1998).

Günümüz Türkiye'sinde mantar gibi türeyen özel okulların bir oyun bahçesinin bile olmayışını, kiralanan apartman katlarında öğretim faaliyetlerinin sürdürüldüğünü ibretle görmekteyiz. Bunun yanında istisna özel okullar vardır, fakat toplumsal gelişmeyle beraber bilinçlenen aileler, çocuklarının hangi okula gideceklerinin kararlarını verirken, iyi bir

formal eğitim almasının yanında, okuldaki spor etkinliklerinin, tesis ve malzemelerinin yeterli olmasını da istemektedirler. Çünkü spora yönelmeye cezp edici tesis ve malzemelerin yeterliliği çocuklar üzerinde olumlu etkiler yapmışlardır (Kılıcıgil, 1998).

3.4.11. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişimdeki Etkisi

Bireylerin fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak yalnız beden eğitime özgü bir amaçtır. Hareket, bireyin doğasında vardır. Hareket sisteminin temelini ise aktif olarak kaslar, pasif olarak da kemikler oluşturur. Hareket bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Yani, bedensel etkinlikler normal kas ve kemik gelişimi için zorunlu olmaktadır. Aynı zamanda beden eğitimi etkinlikleri, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokularının esnekliğini artırarak bunları baskı ve gerginliklere karşı güçlendirir. Beden eğitimi etkinlikleri düzenli yapıldıklarında, organizmanın fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını buna bağlı olarak iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Böylece organizmanın değişen koşullara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü artar. En fazla etki, becerilerin gelişmesi, kassal hareketle verimliliğin artması dolayısıyla kassal güç ve dayanıklılığın artmasında görülür. İnsan sağlığını tehdit eden fazla kiloların atılmasında katkıda bulunduğu gibi, hastalıkları, sakatlıkları, ve özellikle kalp-kan dolaşım sistemlerinde görülebilecek rahatsızlıkların önlenmesi, onların iyileştirilmesi, gelişmiş kas, iskelet ve eklem oluşumu, fiziksel ve anatomik kondisyon ile yüksek performans bakımından beden eğitimi etkinliklerinin önemi tartışılmaz (Aracı, 2000).

Çocuklarda fiziksel egzersizlerin etkisi uzun yıllardan beri araştırma konusu olmuştur. Genellikle bu araştırmalar düzenli fiziksel egzersizlerin çocuklarda ve yetişkinlerde hem fizik hem de fonksiyonel kapasiteyi arttırdığı kanıtlar nitelikte olduğu görülebilir. Çocuklarda gelişme ve büyümeye etki eden genetik, beslenme, çocukluk hastalıkları, hatta kültür gibi çeşitli fonksiyonlar vardır. Bu nedenle fiziksel egzersizlerin gelişime ve büyümeye etkisini izole olarak göstermek oldukça zor olabilir. Çocuğun vücudunun iyi gelişebilmesi için en önemli nokta onun çok yönlü eğitilmesidir (Cox, 1998). Çocuk, beden eğitimi ve spor ile ilgili etkinlikler içinde, organik sistemlerinin daha iyi gelişebilmesi için olanak bulur. Bu gelişmelerin sonunda çocuklar, olumlu fiziksel gelişime ve sağlığa sahip olurlar (Şimsek, 2005).

Fiziksel yönden eğitilecek bir çocuğun, fiziksel etkinlik düzeyini etkileyen etmenler aşağıdaki biçimde sıralanabilir (Himbergh, ve ark., 2003).

1. Biyolojik ve bilişsel gelişim faktörleri
 - a. Cinsiyet
 - b. Yaş
2. Psikolojik faktörler
 - a. Fiziksel etkinlik için engelleri kavramak.
 - b. Fiziksel etkinliğin yararlarını anlamak.
 - c. Fiziksel etkinlik ile ilgili kendine güvenmek.
 - d. Fiziksel bir şekilde nasıl etkin olunduğunu bilmek.
 - e. Fiziksel eğitim ve etkinlik ile ilgili davranış ve konu ile ilgili kurallar. (etkinlik ile ilgili ne düşündüğünü algılamak)
 - f. Zevk
 - g. Amaç edinmek
 - h. İçsel motivasyon
3. Sosyal ve kültürel faktörler
 - a. Sosyo-ekonomik statü
 - b. Saygınlık etkileri
 - c. Aile ve kardeş etkisi
 - d. Ekonomik statü
 - e. Kültürel etkiler
 - f. Cinsiyet
4. Çevresel etkiler
 - a. Hava
 - b. Güvenilmez çevre
 - c. Tesisler, ekipmanlar ve rekreasyonel programlara giriş eksikliği
 - d. Televizyon izleme ve video oyunları oynama (Himbergh, Hutchinson, ve Roussell, 2003).

3.4.12. Psikomotor Gelişimde Beden Eğitimi ve Spor

Psikomotor gelişim, temelde kendisini harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla ortaya koyar. Genel olarak, vücut kontrolü, vücut koordinasyonu, yani sinir-kas sistemlerinin gelişimi demektir. Koşma, sıçrama, tırmanma, yakalama, takla atma vb. hareketlerin temelini oluşturur. Bu hareketlerin gelişiminde olgunlaşma kadar çevresel faktörler arasında yer alan olanaklar, motivasyon ve öğretim de önemlidir. Becerilerin

geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin, bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunulabilir. Kazanılan beceriler sonunda bireyin gruba uyumu kolaylaşacaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağını ve bireyin yaşam biçimini belirler (Aracı, 2000).

3.4.13. Zihinsel Gelişimde Beden Eğitimi ve Spor

Eğitim yelpazesinin tüm alanlarında paylaşıldığı gibi beden eğitimi de bilginin birikimi ve içgörü ile anlaşılmasını sağlar. Bilginin edinilmesi, anlaşılması ve içgörü kazanma zihinsel gücün malzemesini oluşturur. Bu malzeme, yorum yapabilme, değerlendirme, karar verme, düşünme süreçlerinde kullanılır. Eğitilmiş birey düşünen bireydir. Günümüzde bilim, düşünmeye yalnız zihinsel bir süreç olarak değil, tüm beden katıldığı bir süreç olarak bakmaktadır. Beden eğitimi etkinlikleri aracılığıyla birey, sağlık ilkeleri ve hareketin yaşamdaki önemini kavrar. İnsan hareketinin doğası, büyüme ve gelişmedeki önemi, temizlik, hastalıklardan korunma, dengeli ve yeterli beslenme, iyi sağlık alışkanlıkları vb. konularda bilgi edinir. Bu gerçeklere ilişkin bilgilerin birikimi ile etkinlikler yeni bir anlam kazanacak bu da her bireyin daha sağlıklı ve amaçlı bir yaşam sürdürmesine yardımcı olacaktır (Aracı, 2000).

3.5. Temel Spor Eğitimi

3.5.1. Temel Spor Eğitiminin Önemi

Spor Biliminin hızlı ve dinamik gelişmesi erken yaşlarda başlanan spor uygulamalarının kendine özgü bir karakteristiğini ortaya koymaktadır. Çünkü gelişen çocukların büyüme hız ve temposu, morfolojik ve fonksiyonel gelişim özellikleri, çocukların spor eğitiminin kendine özgü koşul ve kurallara uygun olarak yapılmasının gerekliliğini ortaya koyar. Bu bakımından çocukların temel spor eğitiminin tanım ve amaçlarının iyi bilinmesi gerekir. Temel spor eğitimi çocukların yaşadığı gelişim sürecinin çok yönlü olarak eğitsel ve sportif aktiviteleri ile desteklenmesidir. Burada amaç çocukların genel fiziki ve fonksiyonel kapasitelerini arttırarak organizmalarını güçlendirmek ve aynı zamanda spor yapmayı sevdirerek düzenli antrenman yapma alışkanlığını kazandırmaktır. Bu periyotta öncelikle sistemli ve geniş kapsamlı çalışmalar sonucu fiziksel, fonksiyonel ve motor özelliklerin gelişimi hedeflenen çocuklara çok yönlü spor aktivitelerine katılmak imkânı verilerek yetenek ve becerilerinin keşfi ve

geliştirilmesi, ileride yönlenecekleri spor alanının teknik ve kondisyonel beklentilerine uygun olarak çeşitli hazırlıkların yapılması söz konusudur. Temel spor eğitiminin organizasyon araç ve yöntemlerini kapsayan sistematik antrenman – eğitim süreci, sürekli yenilenmeyi değişimi ve gelişimi gerektirmektedir. Sporda uluslararası alanda başarılı olmada yaş sınırının alçılması çocukların yaş dönemlerine göre morfolojik, fizyolojik, psikolojik özelliklerinin incelenerek antrenman programlarının hazırlanmasını gerektirmektedir. Çünkü çağdaş sporda da alt yapı spor hazırlığının hacmi şiddeti ve yoğunluğu spor biliminin ve uygulamasının dinamik gelişimi ile uyumlu olma durumundadır. Hacim, yapılması gereken çalışma miktarının bir periyot ve antrenman akışına bağlı olarak hareket gruplarını veya tekrar sayısını ifade eder. Yoğunluk ise zaman birimine sıkıştırılmış çalışma miktarını gösterir. Şiddet, sporcunun antrenmanda dayanabileceği maksimum çaba değerini verir. Genç sporcu adaylarının bir yaş grubundan diğer yaş grubuna, bir hazırlık döneminden diğer hazırlık dönemine peşi sıra geçişinde bütünlük, devamlılık ve sistematiklik sağlanarak hazırlanan antrenman – eğitim programında yaş, morfolojik fizyolojik ve psikolojik özelliklerinin göz önüne alınmasının yanı sıra eğitiminin temel didaktik ve metodolojisinin prensip ve kurallarının muhafaza edilmesine özen gösterilmelidir (Mengütay ve ark. 2002).

Ülke şartları ve yukarıda bahsedilen hususlar göz önüne alınarak temel spor eğitimi devresinde uygulanacak olan birleşik antrenman programları doğru ve verimli bir gelişme sağlayarak sporcularımızı zirveye ulaştırmanın temel taşlarını oluşturacaktır (Mengütay ve ark., 2002).

3.6. Spora Başlangıç Yaşı

Çavuş'a göre, çocuklara spor seçilirken her sporun gerektirdiği yaş sınırına dikkat edilmesi gerekir. Çocukların yaşına uygun spor seçilmesi konusunda anne-babalar uyarılmalıdır, "Spora başlamada ideal yaşlar; cimnastik, yüzme ve masa tenisi için 5-8, futbol ve tenis için 10, voleybol, atletizm ve hentbol için 11, güreş için 12, basketbol için 13, halter, boks ve bisiklet için 14-15 kabul edilir". Okulların kapanmasıyla birlikte birçok evde tartışma konusu olacak yaz spor okulları, "Hangi spor, hangi yaşa uygun?" sorusunu da gündeme getirir. Sporun, büyüme çağındaki çocuklar için hem fiziksel hem de ruhsal gelişim açısından önemli bir rol oynadığı dikkati çekmektedir. Günümüz çocuklarının, fiziksel açıdan daha erken ve hırslı yetiştiklerini belirten Çavuş, ergenlik çağının da eskiye oranla erken başladığını ifade etmektedir. Bu nedenle, ruhsal gelişme ve fiziksel

gelişmenin paralel yürümediğini, bunun da bazı sorunları beraberinde getirdiğini dile getirmiş, ayrıca "Ruhsal gelişmenin hızlanması ve güçlenmesi için bazı uyarılara gereksinimin olduğunu ve bu uyarıların başta geleninin, düzenli sportif etkinlikleri " olduğunu belirtmiştir (www.dunya.com erişim tarihi 20/04/2014).

Çavuş, spora başlama yaşının yanı sıra, çocuklar için bir diğer önemli konunun, sıcak havalar olduğunu, çocuklarda ısı düzenleme merkezinin tam gelişmediğini, yaz aylarında sıcak konusuna önem vermek gerektiğini ifade eder, "Çocukların, sıcak havalarda yetişkinlere oranla daha az terledikleri için ısıdan daha çabuk etkilendiğini, vücut ağırlıklarından kilogram başına ürettikleri ısı miktarının da yetişkinden daha fazla olduğunu belirtmiştir. Çocukların, sıcak ortama uyum sağlaması yetişkinlere göre daha yavaştır". Anne-babalardan, kronik hastalığı olan çocukları konusunda da bilinçli olmasını örneğin epilepsi hastası çocukların boks, taekvando gibi temas sporları ve yüzme yapmamaları, astımı olanların aşırı efor sarf edilen sporları dikkatli yapmaları, şeker hastası olan çocukların da takip eden doktor gözetiminde spor yapmaları daha uygun olacağını belirtmiştir. Çocukları spora yönlendirirken, velilerin kendi istedikleri değil, çocuğun ilgi duyduğu ve istekli olduğu spor branşına göndermelerinin daha insani ve çocuk haklarına uygun olacağını unutulmaması gerektiğinin önemli olduğu belirtilmiştir (www.dunya.com erişim tarihi 20/04/2014).

3.7. Çocuk ve Spor

Spor yapma isteğinin arttırılması, çocukların daha çok beceri kazanması, psikomotor özelliklerin geliştirilmesi ve çok yönlü hareket eğitiminin sağlanabilmesi için sürekli ve planlı bir eğitim gerekli görülmektedir. Ancak ülkemizdeki eğitim sistemi ve çevre koşulları, çocuklarımıza sürekli ve planlı bir hareket eğitimi verilebilmesini olanaksız kılmaktadır. Bu amaçla birçok özel ve resmi kuruluş, olanakları çerçevesinde branşa yönelik özellikle futbol ve yüzme branşlarında yaz okulları açmaktadır. Bu okullar sayesinde çocuklar hem eğlenmenin hem de spor yapmanın keyfini çıkartabilirler (Haslofça ve ark., 2003).

Akran gruplarında ve okul ortamındaki oyunun ve sportif aktivitelerin, çocuğun topluma alışmasında ve böylece sosyalleşmesinde çok önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Sporlar ve oyunlar, yeni sosyal rollerin öğretilmesinde önemli yer tutmaktadır (Yetim, 2008).

Sonuç olarak spor, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi ve böylece çağdaş toplumların yaratılmasında önemli bir araçtır. Özellikle, çocuklar ve gençlerin bedenen ve ruhen sağlıklı, sosyal yönden gelişmiş birer kişilik kazanmalarını, diğer taraftan, yapıcı, yaratıcı, üretken, kişilikli, centilmen, sağduyulu, hoşgörülü, ahlaklı, düzgün davranışlı, kendine güvenli, beşeri münasebetleri düzgün örnek bir insan olarak yetişmesinde büyük katkılar sağlar (Yetim, 2008).

3.7.1. Çocukluk Döneminde Fiziksel Aktivitelere Katılımın Olumlu Etkileri

- Büyüme ve gelişmenin daha iyi olması
- Aktif yaşam biçimi kazandırılması
- İleride oluşabilecek hastalık risklerini azaltma
- Vücut sağlığının olumlu etkilenmesi
- Fiziksel uygunluk (fitnes) sağlanması
- Aşırı kilo alımının önlenmesi
- Kemik yoğunluğunun artırılması
- Fiziksel yeteneklerin gelişimi
- Vücudun hareket kabiliyetini anlama ve değerlendirme
- Entelektüel gelişime katkı sağlama
- Kişisel ve sosyal gelişime katkı sağlama
- Kendine güveni geliştirme
- Yaratıcı doğal yetenekleri geliştirme
- Stresle baş edebilme yeteneğini kazanma
- Ruhsal iyilik ve gelişme, kendini daha iyi hissetme,
- Bir konuya yoğunlaşma (konsantrasyon) yeteneğini kazanma
- Hoşgörü, iyi iletişim, saygı duyma, kendini tanıma, sebat etme, hedef koymayı öğrenme, zaman yönetimi becerisi kazanma, zorluklarla mücadele yeteneği kazanma, takım çalışmasını öğrenme gibi birçok olumlu kişilik özellikleri kazanma
- Kötü alışkanlıkların edinilmesini önleme

Tüm bu olumlu etkilerine karşın fizik aktivite ve düzeli spora katılımın potansiyel olumsuz etkileri olarak; 1. kötü teknik ve yeteneğin ve yarışmalarda başarısızlıkların olumsuz davranış biçimleri geliştirilmesine yol açması 2. Bazen büyüme kıkırdaklarını da etkileyebilen travmatik veya aşırı kullanma (overuse) yaralanmalarına yol açması 3. çok nadiren kardiyovasküler ya da tanımlanamayan hastalıklara bağlı ani ölümlerin oluşması

olarak sayabiliriz. Sporun, fiziksel aktivitenin yol açabileceği risklerin çoğu kontrol edilebilen ve engellenebilecek risklerdir (Nalçakan, www.sabah.com.tr erişim tarihi 20/04/2014).

3.7.2. Çocukluk Dönemleri ve Aktiviteler

Çocukluk döneminin temel özelliklerden biri bu dönemde yaşanan büyüme ve gelişme sürecidir. Çocuk sporcuların fizyolojik özelliklerinin, büyüme ve gelişme dönemlerinden bağımsız incelenmesi yanıltıcı sonuçlara götürebilir. Çocukluk ve ergenlik döneminde değişkenlik gösteren büyüme ve gelişme özellikleri, çocuk sporcuların fizyolojik standartlarının oluşturulmasında, performans test sonuçlarının yorumlanmasında ve yetenek seçiminde dikkate alınmalıdır (Koşar ve Demirel, 2004).

Çocukların spora yönlendirilmeleri bugün her ülkenin spor politikalarının temel amaçlarından biridir. Bu nedenle ülkeler, küçük yaşlarda spora başlatmak istediği çocukları bir de hangi spora başlarsa ileride daha verimli olur düşüncesiyle yola çıkarak, sporda seçme ve yönlendirme çalışmalarına hız vermişlerdir (Taşkiran, 1997).

4-7 yaş döneminde, çocuğun temel uğraşı olan oyun, psikolojik gelişimini, davranış ve kişiliğini doğrudan etkiler. Buradaki roller, onun gerçek yaşantısının bir parçası olup, taklit ettiği davranışlar, ortaya koyduğu kişilikle biçimlenerek, toplum içerisinde yer edinmesine önemli katkıda bulunur (Sevim, 2002).

İlkokul Dönemi (6 -11 yaşlar) çocuğun aileden çıkıp dış dünyaya açıldığı dönemdir. Ana, babasına bağımlılığı azalmıştır. Bütün gününü oyunda veya okulda geçirebilir. Kendi gereksinimlerini karşılayabilir. Erkek veya kız kimliğini iyice kazanmışlardır. İki ayrı cinsten çocuklar kendi aralarında oynamayı yeğlerler. Arkadaşlık bağları güçlenir, toplu ve kurallı oyunlara yönelirler. Ancak aralarında çekişme hiç eksik olmaz. Çünkü üstünlük kurma istekleri, öne çıkma dürtüleri güçlüdür. Yarışma, beceri gösterme ve çalışkanlık (industry) bu dönemin en belirgin özelliğidir (Erikson, 1950).

Geç çocukluk dönemi (10-12 yaş): Fiziksel gelişim, büyüme ve motor yeteneklerin gelişimi için kuvvet, sürat, dayanıklılık gibi temel biyomotor özelliklerin artırılmasına yönelik aktiviteler daha sistemli ve planlı yapılmaya başlanır. Kızların bir kısmının ergenlik dönemleri içinde olabilecekleri dikkate alınmalıdır. İlgi alanlarındaki spora yönelmeleri söz konusudur. Daha karmaşık aktiviteler ve beceriler çalışılmaya başlanır. Ağırlık çalışmaları teknik çalışmalar olarak yaş grubuna ve yönlendiği spor disiplinine uygun olarak ağır yüklenmeler olmaksızın kontrol altında olmak kaydı ile yapılabilir.

Koordinatif özelliklerin gelişimine yönelik çalışmalar yapılır. Spor dalına özgü tekrarlar yapılır. Bireysel veya takım olarak yarışma tarzı organizasyonlara katılım başlar. Oyun kuralları, taktik ve teknik çalışmalar daha rahat algılanarak yapılır. Sosyal açıdan liderlik, grup içi iletişim, arkadaşlık, takım ruhu, centilmenlik, gibi özelliklerin yerleştiği dönemdir. Pratik yeteneklerin kullanımını geliştir, Atletizm, kayak, tenis, yüzme ya da futbol, basketbol, voleybol, gibi takım sporları daha ciddi düzeyde yapılmaya başlanabilir (Nalçakan, 2014).

Erken ergenlik dönemi (13-15 yaş): Bu dönemde hızlı bir büyüme söz konusudur, ancak vücut daha az esnektir artık. Puberte oluşumu söz konusudur. Dikkatleri çok iyidir, oyun taktiklerini ve stratejileri uygularlar. Bu dönemde kuvvet gelişimi önemlidir ve ağırlık çalışmalarına başlaması önerilir. Gelişimini tamamlamış olanlar için atletizmin dalları, basketbol gibi takım oyunları yanı sıra kayak ve cimnastik gibi branşlar yaptırılabilir (Nalçakan, 2014).

Tablo 3.1. Çeşitli Spor Dallarında Antrenman Bölümlerine Başlama Yaşı (Dündar, 2003)

Sporlar	Spor Uygulamasına Başlama Yaşı	Özel Antrenmana Başlama Yaşı	Yüksek Verim Antrenmanına Başlama Yaşı
Atletizm	10-12	13-14	18-23
Basketbol	7-8	10-12	20-25
Boks	13-14	15-16	20-25
Bisiklet	14-15	16-17	21-24
Dalma	6-7	8-10	18-22
Eskrim	7-8	10-12	20-25
Cimnastik (Bayan)	6-7	10-11	14-18
Cimnastik (Erkek)	6-7	12-14	18-24
Kürek	12-14	16-18	22-24
Kayak	6-7	10-11	20-24
Futbol	10-12	11-13	18-24
Yüzme	3-7	10-12	16-18
Tenis	6-8	12-14	22-25
Voleybol	11-12	14-15	20-25
Halter	11-13	15-16	21-28
Güreş	13-14	15-16	24-28

	Bebeklik (0-2 yaş)	Erken çocukluk (3-5 yaş)	Çocukluk (6-9 yaş)	Geç çocukluk (10-12 yaş)
Motor beceriler	Beceriler başlıca refleks; postür görsel girdilere dayalı	Temel beceriler sınırlı; denge becerileri sınırlı	Temel beceriler gelişmiş; bağlantılı beceriler başlamış; denge kontrolü otomatik olmaya başlamış	Bağlantılı beceriler gelişmiş; Denge kontrolü pubertede azalır
Öğrenme becerileri	Eğitime yanıt minimal, eğitim yararları uzun vadeli değil	Dikkat süresi kısa; dikkat aşırı dışa dönük; eğitime yanıt sınırlı	Dikkat süresi kısa; Aşırı içe dönük; kooperasyon gelişmiş	Seçici dikkat; Bellek stratejileri kullanır
Görüş	Hipermetrop	Hipermetrop; göz hareketleri keskin değil; hareketli objeleri izleme ve yönelme zor	Hareketli objelerin izlenmesi ve yönlendirme gelişmiş fakat hala zor	Erişkinlerle aynı nitelikte
Sporlara katılım kılavuzu	Yüzme ve antrenman programlarının avantajı yok; serbest oyun cesareti; güvenli, yapılanmamış oyun çevresi sağlanması	Yarışmadan kaçınım, sözlü ve demonstratif sınırlı eğitim; Eğlenceli oyun önemli	Yarışmayı en azda tutun; spor kuralları esnek; temel becerileri önemseyin; eğitim zamanını kısa tutun	Yarışma en azda; temel ve bağlantılı becerileri önemseyin; pubertede spora katılma yoğunluğu azalır
Önerilen aktiviteler	Serbest oyun	Yürüme, koşma, yüzme, fırlatma, yakalama	Yüzme, koşma, jimnastik, giriş seviyesinde futbol; basketbol, güreş gibi kompleks beceri sporları zordur	Giriş düzeyinde futbol, basketbol, güreş ve diğer temas sporları

Kaynak: (www.tbf.org.tr)

Şekil 3.2. Değişik yaş gruplarında gelişim karakteristikleri ve sporlara katılım rehberi

3.7.3. Spor Eğitiminin Yaygınlaşması

Dünyada ve ülkemizde spor eğitimi veren kurumların sayısındaki artış da bir sosyal değişimdir. Ülkemizde özellikle beden eğitimi ve spor öğretimi yapılan yüksekokul ve bölümlerin neredeyse her ile yayılması buna bir örnektir. Böylece spor eğitiminin nitelik ve nicelik olarak artması sağlanmakta ve spor bilinci tabana yayılmakta ve eğitilmiş spor adamı yetiştirme imkânları artmakta, böylece sporla sosyal değişime katkı sağlamaktadır (Tezcan, 1991).

4. MATERYAL VE METOD

4.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kahramanmaraş'ın değişik bölgelerinde, farklı sosyo- ekonomik yapıya sahip ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler arasından çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyenler oluşturmuştur. Orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yapılan araştırmamıza Kahramanmaraş'ta 6 devlet okulu, 2 özel okul olmak üzere 8 farklı ortaokuldan 1871 bayan (%49,6), 1900 erkek (%50,4) olmak üzere toplam 3771 öğrenci katılmıştır.

4.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın konusuna uygun olarak literatür bilgilerden de faydalanılarak araştırmacıların kendileri tarafından hazırlanan 33 sorudan oluşan anket formu hazırlanmıştır. Soru ve ifadelerin anlaşılabilirliğini test etmek amacıyla yine ortaokul öğrencisi olan 25 kişilik bir gruba ön test pilot çalışması yapılmış ve ifadeler üzerinde bazı düzeltmeler yapılarak son şekline getirilmiştir. Araştırmanın esas verilerine ulaşabilmek için araştırma izni ile ilgili gerekli süreç tamamlanmış ve Kahramanmaraş Valiliğinin 11/10/2012 Tarih ve 29081/ B.08.4.MEM.0.46.20.02-605.01 sayılı dilekçeye verdiği onay cevabı ile araştırma kapsamına alınan okul müdürlüklerine bilgi verilmiştir. Bu okullarda rehberlik ve beden eğitimi öğretmenleri ile irtibata geçilerek anketin uygulanabilmesi için uygun zaman konusunda görüş birliği sağlanmıştır. Anketin öğrencilere uygulanmasına geçilmeden önce ailelerine konu ile ilgili açıklayıcı bilgi formu gönderilerek çalışmaya katılımları için onayları alınmıştır. Daha sonraki aşamada her okulun öğrencilerine o okulun rehberlik veya beden eğitimi öğretmenlerinin yardımı ile öğrenciler uygun zaman ve sınıflarda bir araya getirilerek araştırmacının kendisi tarafından anketle ilgili açıklamalar öğrenciye yapılmıştır. Bu aşamadan sonra öğrencilerden anketi cevaplamaları istenmiştir. Cevaplandırılan anketler araştırmacı tarafından toplanmıştır. Bütün okullardan verilerin toplanması yaklaşık 4 aylık bir süreyi kapsamıştır.

4.3. Verilerin Analizi

Araştırma grubunun cevaplamış oldukları anketler tek tek kontrol edilerek SPSS paket programında oluşturulan veri tabanına yüklenmiştir. Cevaplanan anketler veri tabanına yüklenirken kontrolleri sırasında eksikliği görülen 118 anket formu değerlendirme kapsamının dışında tutulmuştur. Değerlendirilmeye alınmış anketlerin sayısal olarak ifade edilebilmesi için öğrencilerin hem demografik bilgileri hem de anket sorularına verdikleri cevaplar frekans ve yüzdeler hesaplamalara tabi tutularak dağılımlar ortaya konulmuştur. Değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığı Ki-Kare (χ^2) bağımsızlık testi ile analiz edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık derecesi Alpha $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

5. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde çalışma grubunun bazı demografik bilgileri ve spora katılımlarını etkileyen faktörlerine ait elde edilen verilere dayalı bulgular sunulmuştur. Toplam 8 ortaokul öğrencilerini kapsayan çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun anne mesleklerinin %84,7 si ev hanımı, %6 sı memur ve %4,7 si işçidir. Öğrencilerin baba mesleklerinin %29,9 işçi, %24,7 si esnaf, %21,3 serbest meslek ve %14,6 sı memurdur.

Tablo 5.1. Araştırmaya dâhil edilen okulların öğrenci dağılımları

OKUL ADI	n	%
Kahramanmaraş Ortaokulu	842	22,3
Osmangazi Ortaokulu	525	13,9
Ziya Gökalp İlkokulu	469	12,4
Özel Kipaş Ortaokulu	236	6,3
Özel Yeni Rekor Ortaokulu	136	3,6
Gazi Ortaokulu	737	19,5
12 Şubat Ortaokulu	224	5,9
Zeki Karakız Ortaokulu	602	16,0
Toplam	3771	100

Tablo 5.1’de; Araştırma grubundaki öğrencilerin %22.3 ünün Kahramanmaraş Ortaokulu , % 19.5 inin Gazi Ortaokulu, % 16.0 nın Zeki Karakız Ortaokulu, % 13.9 unun Osmangazi Ortaokulu, % 12.4 ünün Ziya Gökalp İlkokulu, %6.3 ünün Özel Kipaş Ortaokulu, % 5.9 unun 12 Şubat Ortaokulu, % 3.6 sının Özel Yeni Rekor Ortaokulu öğrencisi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.2. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımları

Cinsiyet	n	%
Erkek	1900	50,4
Bayan	1871	49,6
Toplam	3771	100

Tablo 5.2’ de; Araştırma grubunun %50,4 ünün erkek öğrenci, %49,6 sının bayan öğrenci olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.3. Araştırmaya dahil edilen okul türünün öğrenci dağılımları

Okul türü	n	%
Devlet Okulu	3399	90,1
Özel Okul	372	9,9
Toplam	3771	100

Tablo 5.3’ de; Araştırma grubunun % 90,1 inin devlet okulu, % 9,9 unun özel okul öğrencisi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.4. Araştırmaya katılan öğrencilerin okuduğu sınıflara göre dağılımları

Sınıf	n	%
5	971	25,7
6	1005	26,7
7	1041	27,6
8	754	20,0
Toplam	3771	100

Tablo 5.4’de; Araştırma grubunun %25,7 si 5.sınıf öğrencileri %26,7 si 6.sınıf öğrencileri, %27,6 sı 7. sınıf öğrencileri, %20,0 sinin 8. sınıf öğrencileri olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.5. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadığı yere göre dağılımları

Yaşadığınız yer	n	%
İl merkezi	3680	97,6
İlçe merkezi	77	2,0
Kasaba-köy	14	,4
Toplam	3771	100

Tablo 5.5’ de; Araştırma grubundaki öğrencilerin % 97,6 sının il merkezinde, %2,0 sinin ilçe merkezinde % 0,4 ünün kasaba ya da köyde yaşadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.6. Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayılarına göre dağılımı

Kardeş sayısı	n	%
Tek çocuk	172	4,6
2	1053	27,9
3	1398	37,1
4	782	20,7
5 ve üzeri	366	9,7
Toplam	3771	100

Tablo 5.6' da; Araştırma grubundaki öğrencilerin %37,1 inin (kendileri de dâhil) 3 kardeş, % 27,9 unun 2 kardeş, % 20,7 sinin 4 kardeş, % 9,7 sinin 5 kardeş ve üzerine sahip olduğu, % 4,6 sınıfın ise tek çocuk olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.7. Araştırmaya katılan öğrencilerin aile gelir durumuna göre dağılımı

Aile aylık gelir durumu (TL)	n	%
1000 ve aşağı	1644	43,6
1001-2000	1136	30,1
2001-3000	453	12,0
3001-5000	309	8,2
5001 ve üzeri	229	6,1
Toplam	3771	100

Tablo 5.7' de; Araştırma grubundaki öğrencilerin aile aylık gelir durumunun %43.6 sınıfın 1000 TL ve aşağısı, % 30,1 inin 1001-2000 TL, % 12,0 sinin 2001-3000 TL, % 8,2 sinin 3001-5000 TL, % 6,1 inin 5001 TL ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.8. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre spora ilgi duyma dağılımları

Cinsiyet	Spora ilgi duyuyor musunuz?			Total
	Evet	Hayır	Kısmen	
Erkek	1747	47	106	1900
Bayan	1538	127	206	1871
Toplam	3285	174	312	3771

Tablo 5.8' de; Araştırma grubundaki öğrencilerin spora ilgi duyma durumlarında erkek öğrencilerin 47 si kız öğrencilerin 127 si hayır seçeneğini belirtmiştir.

Tablo 5.9. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaptıkları spor branşlarının dağılımı

Spor Branşları	n	%
Atletizm	285	7,6
Jimnastik	228	6,0
Voleybol	849	22,5
Tenis	224	5,9
Boks	122	3,2
Basketbol	750	19,9
Futbol	634	16,8
Karate	32	,8
Yüzme	147	3,9
Güreş	20	,5
Bisiklet	106	2,8
Masa tenisi	11	,3
Badminton	64	1,7
Hentbol	37	1,0
Halter	2	,1
Kick boks	1	,0
Teakwando	2	,1
Diğer	5	,1
Judo	6	,2
Total	3525	93,5
Cevapsız	246	6,5
Toplam	3771	100

Tablo 5.9’da; Araştırma grubunun spora ilgi duyuyor musunuz? Sorusuna cevaplarının evet olması dâhilinde hangi spor branşını yapıyorsunuz? Sorusuna karşılık olarak, ankete katılan öğrencilerin, % 22,5 dilim voleybol, % 19,9 basketbol, % 16,8 in futbol branşını tercih ettiği belirlenmiştir.

Tablo 5.10. Araştırmaya katılan öğrencilerin spora katılım göstermeme nedenlerine göre dağılımları

İfadeler	n	Toplamda %	Geçerli %
Yeterli spor tesisinin olmayışı	42	1,1	18,3
Boş vaktimi spor dışı faaliyetlerle geçirmeyi seviyorum (arkadaş, internet, gezi vb.)	71	1,9	31,0
Rahatsızlığım nedeniyle spor yapamıyorum	17	,5	7,4
Boş vaktim yok/ Vakit bulamıyorum (Okul, kurs, dersane.. vs.)	55	1,5	24,0
Ekonomik / Maddi nedenlerden dolayı	14	,4	6,1
Gereksiz bulduğum için	9	,2	3,9
Üşendiğim için	14	,4	6,1
Diğer	7	,2	3,1
Total	229	6,1	100
Cevapsız	3542	93,9	
Toplam	3771	100	

Tablo 5.10'da; Araştırma grubunun spora ilgi duyuyor musunuz? Sorusuna cevaplarının hayır olması dahilinde spor yapmamanızın nedeni? Sorusuna karşılık olarak, ankete (hayır cevabı veren öğrencilerin) katılan % 1,9 luk dilimlerinin boş vaktimi spor dışı faaliyetlerle geçirmeyi seviyorum , % 1,5 inin boş vaktim yok /vakit bulamıyorum (okul, kurs, dersane... vs.), % 1,1 inin yeterli spor tesisinin olmayışı sebeplerinden kaynaklandığı belirlenmiştir.

Tablo 5.11. Araştırma grubunun ilgi duydukları veya yaptıkları spor branşına katılım larına göre dağılımları

İlgi duyduğunuz veya yaptığınız spor branşına katılım düzeyiniz	n	%
İzleyiciyim	673	17,8
Sağlık için spor yapmaktayım	2250	59,7
Amatör lisanslı sporcuym	733	19,4
Diğer	115	3,0
Toplam	3771	100

Tablo 5.11' de; Araştırma grubunun spora katılım düzeyleri olarak % 59,7 sinin sağlık için spor yaptığı, %19,4 amatör lisanslı sporcu olduğu, % 17,8 inin sadece izleyici olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.12. Araştırma grubunun ilgi duyduğu halde spor yapmalarına engel gördükleri nedenlere göre dağılımlar

İlgi duyduğunuz halde spor yapmanıza engel teşkil eden nedenler	n	%
Ailevi sebeplerden dolayı (Ailenin izin vermemesi, kardeşlerime bakmakla sorumlu olduğum için... vs.)	627	16,6
Yaşadığım çevrede hoş karşılanmadığı için	226	6,0
Dini ve manevi inançlarım nedeniyle	129	3,4
Okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği	464	12,3
Hiçbiri	2320	61,5
Total	3766	99,9
Cevapsız	5	,1
Toplam	3771	100

Tablo 5.12’de; Araştırma grubunun ilgi duymalarına rağmen spor yapmalarına engel teşkil eden nedenler %61,5 i hiçbir neden yok, %16,6 sı ailevi sebeplerden dolayı (ailenin izin vermemesi, kardeşlerime bakmakla sorumlu olduğum için... vs.), % 12,3 ü okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği, %6,0 yaşadığım çevrede hoş karşılanmadığı için ve % 3,4 ünün ise dini ve manevi inançlar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.13. Araştırma grubuna göre okullarındaki spor tesisi durumlarına göre dağılımları

Okuduğunuz okulda spor tesislerinin durumu	n	%
Hiç tesis yok	719	19,1
Tesis var yetersiz	1742	46,2
Yeterli tesis var	1310	34,7
Toplam	3771	100

Tablo 5.13’de; Araştırma grubunun %46,si tesis var fakat yetersiz , % 34,7 si yeterli tesis var, %19,0 un hiç tesis yok cevabını verdiği belirlenmiştir.

Tablo 5.14. Araştırma grubunun beden eğitimi öğretmenlerinde olmasını istediği cinsiyet durumlarına ilişkin dağılımlar

Okulda beden eğitimi öğretmeninizin cinsiyetinin ne olmasını istersiniz?	n	%
Kadın	845	22,4
Erkek	923	24,5
Fark etmez	2003	53,1
Toplam	3771	100

Tablo 5.14’de; Araştırma grubuna katılan öğrencilerin % 53,1 inin öğretmenlerinin cinsiyetlerinin fark etmediği, % 24,5 inin erkek, %22,4 ünün kadın olmasını istediği tespit edilmiştir

Tablo 5.15. Beden eğitimi öğretmenlerinin araştırma grubunda yer alan öğrencileri sevindikleri spor branşına yönlendirme durumlarına göre dağılımları

Öğrencilerin sevdiği spora yönlendirilme durumu	n	%
Evet	2944	78,1
Hayır	827	21,9
Toplam	3771	100

Tablo 5.15’de; Araştırma grubunun %78,1 inin yapmak istedikleri spor branşına yönlendirildiği, %21,9 unun ise yönlendirilmediği tespit edilmiştir.

Tablo 5.16. Araştırma grubunun sporu nerede yaptıklarına göre dağılımları

Sporun nerede yapıldığı	n	%
Okulda	2287	60,6
Okul dışında (park, belediye alanı, koşu – yürüyüş yolu	782	20,7
Kulüpte	127	3,4
Gsim sahalarında (Stat, Futbol alanları, Güreş alanları, Kapalı Spor Salonları... vb.)	342	9,1
Özel spor tesislerinde (Halı saha, Tenis kortu, Fitness Salonları... vb.)	134	3,6
Spor yapmıyorum	99	2,6
Toplam	3771	100

Tablo 5.16’ da; Araştırma grubuna katılan öğrencilerin %60,6 sının okulda, %20,7 sinin okul dışında (park, belediye alanı, koşu – yürüyüş yolu) %9,1 inin Gençlik Spor İl Müdürlüğü sahalarında (Stat, Futbol alanları, Güreş alanları, Kapalı spor salonlarında... vb.) yerlerde spor yaptığı belirlenmiştir.

Tablo 5.17. Araştırma grubunun spor eğitimini kiminle yürüttüklerine göre dağılımlar

Spor eğitiminin / çalışmanın kiminle yürütüldüğü	n	%
Kulüp antrenörü ile	370	9,8
Beden eğitimi öğretmeniyle	2180	57,8
Kendi başıma	1221	32,4
Toplam	3771	100

Tablo 5.17’de; Araştırma grubunun % 57,8 i beden eğitimi öğretmeniyle, %32,4 ü kendi başına, %9,8 i kulüp antrenörü ile spor eğitimini/çalışmasını yürüttüğü tespit edilmiştir.

Tablo 5.18. Araştırma grubunun okul dışında spor yapmak için boş vakit dağılımları

Okul dışında spor yapmak için boş vakit	n	%
Hiç vaktim olmuyor	514	13,6
Okul, dersane dışında kalan zamanlarda	928	24,6
Hafta sonlarında	1526	40,5
Yaz tatillerinde	803	21,3
Toplam	3771	100

Tablo 5.18’de; Araştırma grubunun % 40,5 ünün hafta sonlarında, % 24,6 sının okul, dersane dışında kalan zamanlarda, % 21,3 ünün yaz tatillerinde, % 13,6 sının ise okul dışında spor yapmak için boş vaktinin olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5.19. Araştırma grubunun okul dışında haftada düzenli olarak spora katılım durumları

Okul dışında düzenli olarak haftada spora ayrılan zaman	n	%
Hiç vakit ayıramıyorum	581	15,4
1-2 saat	1995	52,9
3-4 saat	780	20,7
5 ve üzeri	415	11,0
Toplam	3771	100

Tablo 5.19’da; Araştırma grubunun okul dışında düzenli olarak haftada spora ayırdıkları zamanı %52,9 u 1-2 saat, %20,7 si 3-4 saat, % 15,4 ü hiç vakit ayıramıyorum, % 11,0 i 5 saat ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5.20. Araştırma grubunun serbest zamanlarını değerlendirme dağılımları

Serbest zamanlarınızın çoğunu nasıl değerlendiriyorsunuz?	n	%
Spor yaparak	1451	38,5
Okuyarak, sinema, tiyatro sohbet, gezi, vb. faaliyetlerde bulunarak	742	19,7
Arkadaşlarla birlikte oyun oynayarak	587	15,6
Dinlenerek	444	11,8
TV seyrederek, bilgisayar kullanarak	545	14,5
Diğer	2	,1
Toplam	3771	100

Tablo 5.20’de; Araştırma grubunun % 38, 5 i spor yaparak, %19,7 si okuyarak, sinema, tiyatro sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak, % 15,6 sı arkadaşlarla birlikte oyun oynayarak, % 14,5 i TV seyrederek, bilgisayar kullanarak, vb., %11,8 inin dinlenerek serbest zamanlarını değerlendirdikleri belirlenmiştir.

Tablo 5.21. Araştırma grubundaki öğrencilerin buldukları çevrede spor yapma imkânlarına göre dağılımları

Bulduğunuz çevrede spor yapma imkânları	n	%
Her tür sporun yapılabilceği yeteri kadar tesis var	847	22,5
Spor yapılabilcek semt sahası var	522	13,8
Sadece okulun sahası var	1237	32,8
Hiçbir spor sahası ve tesis yok	405	10,7
Tesis var ama uzak	760	20,2
Toplam	3771	100

Tablo 5.21’de; Araştırma grubundaki öğrencilerin % 32,8 i sadece okulun sahası var, % 22,5 i her tür sporun yapılabilceği yeteri kadar tesis var, % 20,2 si tesis var ama uzak , % 13,8 i spor yapılabilcek semt sahası var, %10,7 si hiçbir spor sahası ve tesis yok cevabını verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 5.22. Araştırma grubunun spor tesislerini kullanma konusunda yaşadıkları problemlere ait dağılımlar

Spor tesislerini kullanma konusunda yaşadığınız zorluklar/problemler	n	%
Kullanma saatleri uygun değil	1278	33,9
Kullanma ücretlerinin olması	642	17,0
Temizlik/ hijyen koşulları	726	19,3
Sadece üyelerin kullanması	630	16,7
Hiçbiri	495	13,1
Toplam	3771	100

Tablo 5.22’ de; Araştırma grubunun %33,9 u kullanma saatleri uygun değil %19,3 ü temizlik /hijyen koşulları % 17,0 ı kullanma ücretlerinin olması %16,7 si sadece üyelerin kullanabilmesi konusunda zorluklar/problemler yaşandığı tespit edilmiştir.

Tablo 5.23. Araştırma grubunun spor yapmalarında etkili olan ifadelerin dağılımları

Spor yapmanızdaki etkili olan faktörler	n	%
Ailede spor yapan bir büyüğün olması	642	17,0
Çevremde kabul görmek	334	8,9
Arkadaşlarımla birlikte olmak	707	18,7
Başarılı bir sporcu olmak	698	18,5
Sağlıklı bir vücuda sahip olmak	889	23,6
Meslek olarak görüyorum	64	1,7
Eğlenmek için	413	11,0
Diğer	24	,6
Toplam	3771	100

Tablo 5.23’de; Araştırma grubunun % 23,6 sının sağlıklı bir vücuda sahip olmak, %18,7 sinin arkadaşlarımla birlikte olmak % 18, 5 i başarılı bir sporcu olmak, %17,0 ı ailede spor yapan bir büyüğün olması % 11,0 ı eğlenmek için % 8,9 u çevremde kabul görmek, %1,7 si meslek olarak görüyorum ifadelerinin spor yapmada etkili olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.24. Araştırma grubunu spora yönlendirmede aile durumuna ait dağılımları

Ailenizde sizi spora yönlendirmeye çalışan var mı?	n	%
Babam	558	14,8
Annem	425	11,3
Her ikisi	1344	35,6
Kardeşim (Abla/Ağabey)	460	12,2
Hiç biri	984	26,1
Toplam	3771	100

Tablo 5.24'de; Araştırma grubunun % 35,6 sınıfın her ikisi (anne ve babanın spora yönlendirmeye çalıştığını) % 26,1 i hiçbiri % 14,8 in baba, % 12,2 kardeş, %11,3 annenin spora yönlendirmede ailenin etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.25. Araştırma grubunun spor yapmalarında aile desteğine ait dağılımları

Aileniz spor yapmanızda size maddi ve manevi destekte bulunuyor mu?	n	%
Sadece teşvik ediyor	819	21,7
Özel antrenör sağlıyor	200	5,3
Spor malzemesi ihtiyaçlarımı karşılıyor	893	23,7
Gerekli maddi destek sağlıyor	720	19,1
Spor tesisine getirip götürüyor	350	9,3
Total	2982	79,1
Cevapsız	789	20,9
Toplam	3771	100

Tablo 5.25'de; Araştırma grubunun % 23,7 si spor malzemesi ihtiyaçlarımı karşılıyor % 21,7 si sadece teşvik ediyor % 19,1 i gerekli maddi destek sağlıyor % 9,3 ü spor tesisine götürüp getiriyor %5,3 ü özel antrenör sağlıyor olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5.26. Araştırma grubunun sosyal paylaşım sitelerini kullanma ve TV izleme durumlarına göre dağılımları

Sosyal paylaşım sitelerine (facebook, tweteer, msn ..vs.) ve TV izlemeye günde ne kadar zaman ayırıyorsunuz?	n	%
Hiç izlemem	608	16,1
Her gün 1-2 saat	1093	29,0
Her gün 3-4 saat	440	11,7
Fırsat buldukça 1-2 saat	1104	29,3
Fırsat buldukça 3-4 saat	318	8,4
Diğer	208	5,5
Toplam	3771	100

Tablo 5.26' da; Araştırma grubunun % 29,3 ü fırsat buldukça 1-2 saat %29,0 ı her gün 1-2 saat %16,sı hiç izlemem % 11,7 si her gün 3-4 saat %8,4 ü fırsat buldukça 3-4 saat olarak zaman ayırdıklarını belirtmiştir.

Tablo 5.27. Araştırma grubuna göre yapmak istedikleri spor branşına engel teşkil eden durumların dağılımları

İfadeler	n	%
Branşa yönelik tesislerin bulunmaması	1105	29,3
Mevcut tesislerin fiziki yetersizliği	460	12,2
Malzeme araç-gereç eksikliği	611	16,2
Tesislerin uzaklığı	804	21,3
Halka açık olmadığından	189	5,0
Antrenör / Çalıştırıcı eksikliği	202	5,4
Kulüplerin yetersizliği	189	5,0
Maddi imkânsızlıklar	211	5,6
Toplam	3771	100

Tablo 5.27'de; Araştırma grubunun en önemli 3 seçeneği değerlendirmesi istendiğinde 1. tercih olarak % 29, 3 branşa yönelik tesislerin bulunmaması %21,3 tesislerin uzaklığı %16,2 malzeme araç-gereç eksikliği % 12,2 mevcut tesislerin fiziki yetersizliği olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5.28. Araştırma grubuna göre sporcu yetiştirilmesi için gerekli olan ifadelerin dağılımları

İfadeler	n	%
Spor tesislerinin sayıları arttırılmalı	1393	36,9
Okullarda farklı branşlarda antrenör bulunmalı	452	12,0
Beden eğitimi ders saatleri arttırılmalı	1171	31,1
Gsim spor kampları arttırılmalı	178	4,7
Sporcu eğitim merkezleri kurulmalı	254	6,7
Beden Eğitimi öğretmenleri antrenörlerle ortak çalışma yapmalı	140	3,7
Başarılı sporcular için sponsorluk ve burs sistemi özendirilmeli	183	4,9
Toplam	3771	100

Tablo 5.28'de; Araştırma grubunun 1den 5 e kadar derecelendirme sisteminde 1. tercih olarak % 36,9 Spor tesislerinin sayıları arttırılmalı % 31,1 beden eğitimi ders saatleri arttırılmalı, % 12,0 okullarda farklı branşlarda antrenör bulunmalı %6,7 sporcu

eğitim merkezleri kurulmalı % 4,9 başarılı sporcular için sponsorluk ve burs sistemi özendirilmeli ifadelerinin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.29. Araştırma grubunun spor branşına göre yapılmasını istedikleri spor tesisine göre dağılımları

Tesis yapılması istenen spor branşları	n	%
Atletizm	129	3,4
Jimnastik	59	1,6
Voleybol	278	7,4
Tenis	132	3,5
Boks	22	,6
Basketbol	503	13,3
Futbol	910	24,1
Karate	61	1,6
Yüzme	445	11,8
Güreş	31	,8
Bisiklet	53	1,4
Masa tenisi	37	1,0
Badminton	159	4,2
Hentbol	125	3,3
Halter	19	,5
Taekwondo	26	,7
Judo	25	,7
Kayak	3	,1
Diğer	83	2,2
Kick boks	4	,1
Total	3104	82,3
Cevapsız	667	17,7
Toplam	3771	100

Tablo 5.29’da; Araştırma grubunun spor branşına göre yapılmasını istedikleri spor tesislerinin, %24,1 ile futbol, %13,3 ile basketbol, %11,8 ile yüzme, %7,4 ile voleybol tesisleri olduğu görülmektedir.

Tablo 5.30. Araştırma grubunun cinsiyete göre ilgi duyulan spor branşına ait analiz sonuçları

İlgi duyulan spor branşı	Cinsiyet		Toplam	
	Erkek	Bayan		
Atletizm	n	145	140	285
	%	50,9%	49,1%	100,0%
Jimnastik	n	39	189	228
	%	17,1%	82,9%	100,0%
Voleybol	n	234	615	849
	%	27,6%	72,4%	100,0%
Tenis	n	98	126	224
	%	43,8%	56,3%	100,0%
Boks	n	101	21	122
	%	82,8%	17,2%	100,0%
Basketbol	n	478	272	750
	%	63,7%	36,3%	100,0%
Futbol	n	597	37	634
	%	94,2%	5,8%	100,0%
Yüzme	n	33	114	147
	%	22,4%	77,6%	100,0%
Güreş	n	19	1	20
	%	95,0%	5,0%	100,0%
Toplam	n	1840	1685	3525
	%	52,2%	47,8%	100,0%

$X^2=971,203$; $p<0.05$

Tablo 5.30'da; Araştırma grubunun cinsiyet değişkeni ve ilgi duyulan spor branşı arasında fark olduğu bunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.31. Araştırma grubunun cinsiyete göre spor tesisi kullanımında yaşanan zorluklara ait analiz sonuçları

Spor tesisi kullanımında yaşanan zorluklar		Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Bayan	
Kullanma saatleri uygun değil	n	631	647	1278
	%	49,4%	50,6%	100,0%
Kullanma ücretleri	n	393	249	642
	%	<u>61,2%</u>	38,8%	100,0%
Temizlik	n	293	433	726
	%	40,4%	<u>59,6%</u>	100,0%
Sadece Üyelerin kullanması	n	331	299	630
	%	52,5%	47,5%	100,0%
Hiçbiri	n	252	243	495
	%	50,9%	49,1%	100,0%
Toplam	n	1900	1871	3771
	%	50,4%	49,6%	100,0%

$X^2=61,066$; $p<0.05$

Tablo5.31’de; Araştırma grubunun cinsiyet değişkeni ve spor tesisi kullanımında yaşadıkları zorluklar arasında fark olduğu bunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.32. Araştırma grubunun cinsiyet ve spor eğitimini kiminle yaptıklarına göre analiz sonuçları

Spor eğitimini / çalışmanızı kiminle yürütüyorsunuz		Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Bayan	
Kulüp antrenörü ile	n	253	117	370
	%	<u>68,4%</u>	31,6%	100,0%
Beden eğitimi öğretmeni ile	n	1062	1118	2180
	%	48,7%	51,3%	100,0%
Kendi başıma	n	585	636	1221
	%	47,9%	<u>52,1%</u>	100,0%
Toplam	n	1900	1871	3771
	%	50,4%	49,6%	100,0%

$X^2=53,338$; $p<0.05$

Tablo 5.32’de; Araştırma grubunun cinsiyet değişkeni ve spor eğitimini / çalışmalarını kiminle yürüttükleri arasında fark olduğu bunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.33. Araştırma grubunun okul türü ve spora ilgi düzeyleri arasındaki analiz sonuçları

Spora ilgi duyuyor musunuz?		Okul türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	n	2953	332	3285
	%	<u>86,9%</u>	<u>89,2%</u>	87,1%
Hayır	n	168	6	174
	%	4,9%	1,6%	4,6%
Kısmen	n	278	34	312
	%	8,2%	9,1%	8,3%
Toplam	n	3399	372	3771
	%	100,0%	100,0%	100,0%

$\chi^2=8,647$; $p<0.05$

Tablo 5.33'de; Araştırma grubunun okul türü değişkeni ve spora ilgi duymaları arasında fark olduğu bunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5.34. Araştırma grubunun okul türü ve yeterli spor tesisi durumuna ait analiz sonuçları

Yeterli spor tesisi var mı?		Okul türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Hiç tesis yok	n	704	15	719
	%	20,7%	4,0%	19,0%
Tesis var yetersiz	n	1631	111	1742
	%	<u>48,0%</u>	29,8%	46,2%
Yeterli tesis var	n	1064	246	1310
	%	31,3%	<u>66,1%</u>	34,7%
Toplam	n	3398	372	3771
	%	100,0%	100,0%	100,0%

$\chi^2=189,741$; $p<0.05$

Tablo 5.34'de; Araştırma grubunun okul türü değişkeni ve yeterli spor tesisleri arasında fark olduğu bunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Kahramanmaraş'ta spora katılımı etkileyen faktörlerin ortaokul öğrencileri boyutunda incelenmesi amaçlanan çalışma 1900 erkek (%50,4), 1871 bayan (%49,6) olmak üzere toplam 3771 öğrencinin katılımı sağlanarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma grubunun % 90,1'inin devlet okulu, % 9,9'unun özel okul öğrencisi olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.). Araştırma grubunun %25,7'si 5.sınıf öğrencileri %26,7'si 6.sınıf öğrencileri, %27,6'sı 7. sınıf öğrencileri, %20,0'ının 8. sınıf öğrencileri olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5.). Araştırma grubundaki öğrencilerin % 97,6'sının il merkezinde, %2,0'inin ilçe merkezinde, % 0,4'ünün kasaba ya da köyde yaşadığı belirlenmiştir (Tablo 6.). Araştırma grubundaki öğrencilerin %37,1'inin (kendileri de dâhil) 3 kardeş, % 27,9'unun 2 kardeş, % 20,7'sinin 4 kardeş, % 9,7'sinin 5 kardeş ve üzeri, % 4,6'sının tek çocuk olduğu belirlenmiştir (Tablo 7.).

Araştırma grubundaki öğrencilerin aile aylık gelir durumunun %43,6'sının 1000 TL ve aşağısı, % 30,1'inin 1001-2000 TL, % 12,0'sinin 2001-3000 TL, % 8,2'sinin 3001-5000 TL, % 6,1'inin 5001 TL ve üzeri olduğu tespit edilmiştir (Tablo 8.). Yine grubun spora ilgi duyma durumlarında, erkek öğrencilerin %2,5'i, bayan öğrencilerin %6,8'i spora ilgi duymadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 9.). Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin çoğunluğunun gelir seviyesinin düşük olduğu görülmektedir. Bu da onların ilgi duydukları spor branşlarının çeşidini doğal olarak etkileyebilmektedir. Pepe ve Can (2003)'a göre bir toplumun tüm hayat biçimi olarak ifade edilebilen sosyoekonomik yapı, toplum içinde insanların ilişkilerini belirlemekte ve toplumsal grupların oluşmasına neden olmaktadır. Bu durum, spor branşlarının seçiminde de görülmektedir. Spor branşları genellikle sosyoekonomik yapılarına göre seçilmektedir. Kişiler ister istemez, kültürlerine ve ekonomik güçlerine göre doğup büyüdükleri çevrede talep gören ve benimsenen spor branşlarına yönelmektedirler.

Araştırma grubunun spora ilgi duyuyor musunuz? Sorusuna cevaplarının evet olması dâhilinde hangi spor branşını yapıyorsunuz? Sorusuna karşılık olarak en yüksek oranda tespit edilen 3 spor branşı, % 22,5'i voleybol, %19,9'u basketbol, %16,8'inin futbol branşını tercih ettiği belirlenmiştir (Tablo 10.). Bu sonuçla birlikte örneklem grubunda yer alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ekonomik durumlarının yüksek olmaması da önemli bir rol oynarken, tercih edilen spor branşları bunun bir göstergesi olarak karşımıza çıkmış olabilir. Çünkü ailelerin sosyo-ekonomik durumları da çocukların beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı üzerinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle

çocukların hangi spor dalı ile ilgilenecekleri noktasında bu durum en belirleyici unsurlardan birisidir. Örneğin atletizm, futbol gibi spor branşları ailelere ekonomik yönden pek fazla yük getirmezken tenis, kayak gibi spor dallarında ise durum tersi yöndedir (Güven ve Öncü, 2006).

Araştırma grubunun spora ilgi duymama nedenleri arasında, %1,9 u boş vakitlerini spor dışı faaliyetlerle geçirdikleri (arkadaş, internet, gezi vb.), %1,5 i boş vaktim yok /vakit bulamıyorum (okul, kurs, dersane, vs.), % 1,1 inin yeterli spor tesisinin olmayışı gibi nedenleri belirttiği görülmüştür (Tablo 11.). Spora ilgi duyup katılım düzeylerinin belirlenmesinde ortaya çıkan sonuç ise; % 59,7 sinin sağlık için spor yaptığı, %19,4 amatör lisanslı sporcu olduğu, %17,8 inin sadece izleyici olduğu ile tespit edilmiştir (Tablo 12.). Çocuklar bugün yirmi yıl öncesi çocuklarına nazaran daha hareketsiz, daha kilolu ve daha yağlı oldukları acı bir gerçektir (Kalish, 1998). Şişmanlık özellikle çocukluk ve ergenlik döneminde önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Şişmanlığı oluşturan nedenler arasında kalıtsal, çevresel faktörler, beslenme alışkanlığı ve hareketsiz yaşam sayılabilir. Ancak şişmanlığın önlenmesinde en önemli değişken beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmaktır (Aracı, 2001).

Araştırma grubunun ilgi duymalarına rağmen spor yapmalarına engel teşkil eden nedenler %61,5 i hiçbir neden yok, %16,6 sı ailevi sebeplerden dolayı (Ailenin izin vermemesi, kardeşlerime bakmakla sorumlu olduğum için... vs.), % 12,3 ü okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği, %6,0 yaşadığım çevrede hoş karşılanmadığı için ve % 3,4 ünün ise dini ve manevi inançlardan dolayı olduğu tespit edilmiştir (Tablo 13.). Bunun yanında genel eğitim seviyesi düşük olan bölgelerimizdeki insanlarımız, dinin spora bakış açısını yanlış yorumlamaktadırlar. Örneğin; spor yapmak için ayrılan zaman israf olarak görülmekte, bayanların spor yapmaları hoş karşılanmamakta, kaybedenin kazananı ödüllendirmesi kumar olarak kabul edilmekte ve bir takımın taraftarı olmak olumsuz bir davranış olarak nitelendirilmektedir (Üzüm ve ark. 2003). Tatar (2001) 'ın yaptığı çalışmada aile yapısının, ailenin spora katılımının, spor tesisi durumlarının, yaşanan sosyal çevrenin ve yakın arkadaş gruplarının spora katılımında önemli faktörler olduğunu belirtmiştir (Tatar, 2001). Ayrıca küçük yaşta organize sporlara başlayan erkek çocukların ana-babalarının ya spor yapan ya da sporla ilgili kişiler oldukları bulunmuştur (Orlick, 1974).

Araştırma grubunun öğrenim gördükleri okullardaki spor tesislerinin durumunu, %46,2 si tesis var fakat yetersiz, %34,7 si yeterli tesis var, %19,0 u hiç tesis yok olarak ifade ettiği belirlenmiştir (Tablo 14.). Genel anlamda bakıldığında tesisleşme sorunu

özellikle okullarda kendini belirgin bir biçimde göstermektedir. Spora katılımın sağlanabilmesi daha geniş kitlelere ulaşılabilmesi elbette beraberinde alt yapı gereksinimlerinin sağlıklı ve yeterli olması ile mümkün olabilecektir.

Araştırma grubunun % 53,1 inin öğretmenlerinin cinsiyetlerinin ne olduğunun fark etmediği, % 24,5 inin erkek, %22,4 ünün kadın olmasını istediği tespit edilmiştir (Tablo 15.). Bu sonuçlara göre; öğrencilerin kendilerine ilgi ve alaka gösteren, yardımcı olan veya özellikle ergenlik dönemleri içerisinde kendilerini daha iyi anladıklarını düşündükleri öğretmenlerin cinsiyetlerinin kendileri için daha uygun olduğu kanaatine varmış olabilecekleri söylenebilir. Sullivan (2003)'ın karma ve karma olmayan beden eğitimi dersi uygulamalarında kız öğrencilerin katılımları, beklentileri ve tercihlerini incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya, East Tennessee'deki 5 farklı okuldan 7 ve 8. sınıflarda okuyan 241 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri çoğu öğrencinin karma beden eğitimi dersi uygulamalarına katıldığını, büyük bir çoğunluğun bayan beden eğitimi öğretmenini tercih ettiğini ve karma sınıflarda kızların katılım oranının düşmediğini göstermiştir (Sullivan, 2003).

Araştırma grubunun öğrenim gördükleri okullarda beden eğitimi öğretmenleri tarafından %78,1 inin yapmak istedikleri spor branşına yönlendirildiği, %21,9 unun ise yönlendirilmediği tespit edilmiştir (Tablo 16.). Araştırma grubunun %60,6 sının okulda, %20,7 sinin okul dışında (park, belediye alanı, koşu – yürüyüş yolu), %9,1 inin Gençlik Spor İl Müdürlüğü sahalarında (Stat, Futbol alanları, Güreş alanları, Kapalı Spor Salonlarında... vb.), %3,6 sının özel spor tesislerinde spor yaptıkları belirlenmiştir (Tablo 17.). Araştırma grubunun % 57,8 i beden eğitimi öğretmeniyle, %32,4 ü kendi başına, %9,8 i kulüp antrenörü ile spor eğitimini/çalışmasını yürüttüğü tespit edilmiştir (Tablo 18.). okullardaki eğitim ve öğretim müfredatlarına bakıldığında genel bir uygulama olarak yıllık plan içerisinde yer alan konular okulun tesis imkanları da göz önüne alınarak uygulamaya konulmaktadır. Dolayısıyla bütün öğrencilerin yapmak istediği spor branşlarını kapsayacak bir planlama yapabilmek her zaman mümkün görünmemektedir. Bu da bazı öğrencilerin spora katılımlarında olumsuz etkiler yapabilmektedir. Çünkü doğru olan spora katılımı bireysel yeteneklerin ve tercihlerin ön planda tutulması, spora yönlendirmede gerekli olan fiziksel yetenek testlerinin uygulanarak bireylere kendileri için doğru yönlendirmelerin yapılabilmesidir. Bunun için bir taraftan okul eğitimini gerçekleştiren diğer taraftan spor eğitimini ve yönlendirilmeyi bekleyen öğrencilerin okullardaki beden eğitimi öğretmenleri başvurabilecekleri birinci öncelikli kişiler haline gelmektedir. Dolayısıyla bu

yönlendirmeleri ve eğitimi sağlayacak olan beden eğitimi öğretmenlerine bu anlamda büyük sorumluluk ve görevler düşmektedir.

Araştırma grubunun % 40,5'inin hafta sonlarında, % 24,6'sının okul, dersane dışında kalan zamanlarda, % 21,3'ünün yaz tatillerinde, % 13,6'sının ise okul dışında spor yapmak için boş vaktinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 19.). Araştırma grubunun okul dışında düzenli olarak haftada spora ayırdıkları zamanı %52,9'u 1-2 saat, %20,7'si 3-4 saat, % 15,4'ü hiç vakit ayıramıyorum, % 11,0'i 5 saat ve üzeri olduğu belirlenmiştir (Tablo 20). Araştırma grubunun % 38,5'i spor yaparak, %19,7'si okuyarak, sinema, tiyatro sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak, % 15,6'sı arkadaşlarla birlikte oyun oynayarak, % 14,5'i TV seyrederek, bilgisayar kullanarak, vb., %11,8'inin dinlenerek serbest zamanlarını değerlendirdikleri belirlenmiştir (Tablo 21.). Eğitim ve öğretimin yoğun olarak devam ettiği dönemler içerisinde yer alan spora katılım faaliyetleri çocuğun boş vakitlerinin doğru planlanması ile gerçekleştirilebilir. Bir taraftan gelişim dönemi içerisinde olan ve hem psikolojik hem fizyolojik ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerektiği düşünüldüğünde, çocukların okul dışında kalan vakitlerinde arkadaşları ile birlikte olma, gezi eğlence gibi sosyal ihtiyaçlarının da karşılanması gerektiği dönem içerisinde doğru bir biçimde spor faaliyetlerine yönlendirme onların bu ihtiyaçlarına cevap olabilecek özelliktedir. Çünkü spor bir sosyalleşme aracı olarak arkadaş ilişkilerinin pekiştirilmesinde, iletişim yeteneklerinin artırılmasında da önemli gelişmeler sağlayabilmektedir. Zaten çocuğun kendini daha gerçekçi değerlendirmeyi öğrenmesinin ancak çocuğu arkadaşlık ilişkileri yönünden desteklenmesi ile mümkün olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle arkadaş edinme duyumunun canlı tutulması önemli görünmektedir (Dereobalı, 2005).

Araştırma grubunun buldukları çevrede, %32,8'inin sadece okulun sahasının olduğu, %22,5'inin her tür sporun yapılabileceği yeteri kadar tesisin olduğu, %20,2'sinin tesis var ama uzak olduğu, %13,8'inin spor yapılabilecek semt sahası olduğu, %10,7'si hiçbir spor sahası ve tesisinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 22.). Araştırma grubunun spor tesislerini kullanma konusunda karşılaştıkları problemler olarak, %33,9'u kullanma saatleri uygun değil, %19,3'ü temizlik /hijyen koşulları, %17,0'si kullanma ücretlerinin olması, %16,7'si sadece üyelerin kullanabilmesi konusunda zorluklar/problemler yaşandığı tespit edilmiştir (Tablo 23.). Araştırma grubunun spor yapmalarında etkili olan faktörlerin, %23,6'sının sağlıklı bir vücuda sahip olmak, %18,7'sinin arkadaşları ile birlikte olmak, % 18,5'i başarılı bir sporcu olmak, %17,0'si ailede spor yapan bir büyüğün olması, % 11,0'i

eğlenmek için, % 8,9 u çevresinde kabul görmek, %1,7 sinin ise sporu bir meslek olarak gördükleri için yaptıkları tespit edilmiştir (Tablo 24.).

Sağlık kazanımları sporculara aktarılmalıdır. Sağlığını korumak için çocuğun sportif faaliyetlere katılması sağlanmalıdır. Öpözlü ve ark. (2006)'nın sağlık bilincinin sportif rekreasyona katılım düzeyine etkisi araştırdıkları çalışmada, katılımcıların büyük çoğunluğunun sağlığını korumak için sportif aktivitelere katıldıklarını belirlemişlerdir (Öpözlü ve ark. 2006).

Araştırma grubunun % 35, 6 sınıfın her ikisi (anne ve babanın birlikte spora yönlendirmeye çalıştığını), %26,1 inin hiçbiri, % 14,8 inin babasının, % 12,2 sinin kardeşlerinin, %11,3 ünün ise annesinin spora yönlendirmeye çalıştıkları tespit edilmiştir (Tablo 25.).

Toplumumuzda genel bir kanı haline gelen sporun akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği fikri ve sakatlanmalara neden olduğu düşüncesi, ailelerin çocuklarının beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımına yönelik olumsuz tutum sergilemesinde başlıca etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır (Güven ve Öncü, 2006).

Dolayısıyla sonuçlardan görüleceği gibi öğrenciler çoğu zaman spora katılımlarına kendi başlarına karar vererek yapmaktadırlar. Bunun sonucu olarak yaş itibari ile aileye bağımlı olma durumu öğrencilerin spora katılımlarında izin sorununu ortaya çıkarabilmektedir. Ailesinden izin almadan yapılan spor aktiviteleri de çocukla aile arasında çatışma yaratabilmektedir. Sporun akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediğine dair çok net bulgular olmamakla birlikte aksine pek çok araştırmada beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımın akademik başarı üzerinde olumlu etkileri bulunduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Ancak gerekli bilinçlendirmenin yapılmaması ve eğitim sisteminin akademik ve spor yaşamının birlikte yürütülmesine yeteri kadar müsait olmaması, ailelerde bu yönde olumsuz fikirler oluşmasına neden olmaktadır (Shephard, 1997, Linder, 1999, Dwyer ve ark., 2001).

Araştırma grubunun ailesinin % 23,7 sinin spor malzemesi ihtiyaçlarını karşıladığı, % 21,7 sinin sadece teşvik ettiği, % 19,1 inin gerekli maddi destek sağladığı, % 9,3 ünün spor tesisine götürüp getirdiği, %5,3 ünün ise özel antrenör sağladığı tespit edilmiştir (Tablo 26.).

Hendley (2004)'in ana-babaların ve çocuklarının, sporda çocuğun ilgileri hakkındaki algılamalarını incelemek ve karşılaştırmak amacıyla yaptığı araştırmaya 6 farklı okuldan 189 basketbolcu genç (11-19 yas) ve onların ana-babaları katılmıştır. Araştırma sonunda; ana-baba ve çocuklarının algılamaları arasında farklılıklar bulunmuş,

aile desteği ve baskısının sportif başarıyı etkilediği ortaya çıkmıştır (Leff ve Hoyle, 1995, Hendley, 2004)

Araştırma grubunun sosyal paylaşım sitelerine günlük ayırdıkları zamanı, %29,3  fırsat buldukça 1-2 saat, %29,0 u her gün 1-2 saat, %16 sı hiç izlemem, %11,7 si her gün 3-4 saat, %8,4  fırsat buldukça 3-4 saat olarak belirttikleri tespit edilmiştir (Tablo 27.). Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde bulunabilecek ve hareketsiz yaşamdan uzaklaşıp sağlık n planlı yaşam şeklini sağlayabilecek zaman dilimlerinde tam tersi, hareketsiz bir yaşam şeklinin teknolojik gelişime paralel olarak daha cazip hale gelmesine öncülük eden ve bilinçli kullanılmadığında TV, internet, akıllı cep telefonları, bilgisayar vb. oyunlar bu yaş grubunu bağımlılık yapabilecek düzeyde olumsuz etkileyecek boyutlara ulaşabilmektedir. Doğru bilinçli ve etkili yönlendirme ile bu zaman dilimleri daha uygun bir kullanım şekline dönüştürülmesi mümkün olabilecektir.

Araştırma grubunun yapmak istedikleri spor branşına engel teşkil eden seçenekler arasında önemli gördüklerini, %29,3 ünün branşa yönelik tesislerin bulunmaması, %21,3 tesislerin uzaklığı, %16,2 malzeme araç-gereç eksikliği, %12,2 mevcut tesislerin fiziki yetersizliği olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 28.). Araştırma grubunun kaliteli sporcu yetiştirilmesinde önemli gördükleri konular arasında, %36,9 unun spor tesislerinin sayılarının arttırılması, %31,1 inin beden eğitimi ders saatleri arttırılmasının, %12,0 sinin okullarda farklı branşlarda antrenör bulundurulmasının, %6,7 sinin sporcu eğitim merkezlerinin kurulmasının, %4,9 unun ise başarılı sporcular için sponsorluk ve burs sisteminin özendirilmesi yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 29.). Araştırma grubunun spor branşına göre yapılmasını istedikleri spor tesislerinin dağılımı, %24,1 ile futbol, %13,3 ile basketbol, %11,8 ile yüzme, %7,4 ile voleybol ilk sıralarda yer almaktadır (Tablo 30.).

Araştırma grubunun, spora katılımı arttırmak ve yaygınlaştırmak için neler yapılması gerektiği ile ilgili düşünceleri genel olarak kayıt altına alındıktan sonra bazı başlıklar altında toplanmıştır. İfadelerin yazılmasında öğrencilerin yazdıklarına bağlı kalınmaya çalışılmıştır. Bunlar;

Spor Tesisleri – Kulüpler

- Kahramanmaraş'ta tesislerin arttırılması, her mahalleye kompleks tesis kurulması,
- Mahallelerdeki boş ya da kullanılmayan arazilerin, p atılan boş alanların, spor sahaları ve tesislerine dönüştürülmesi,

- Saatleri uygun olması, yeterli, güvenli, hijyenik, temiz, kolay gidilip gelinen, yakın, ücretsiz, halka açık, kullanımının okul saatleri dışında da devam etmesi, kullanışlı ve modern tesislerin kurulması, 7/24 açık tesislerin bulunması,
- Beden eğitimi derslerinin özel kulüp ve tesislerde yapılması,
- Çocuk spor kulüplerinin oluşturularak arttırılarak belediyelerin herkesin kullanımına açık tesisler kurması,
- Spor tesislerinde antrenörlerin, beden eğitimi öğretmenlerinin sayılarının arttırılması
- Tesislerde farklı spor alanlarının oluşturulması, her spor branşı için ayrı tesis kurulması,
- Uygun saatlerde farklı tesislerde eğitim verilmesi, başarılı öğrencilere imkân sağlanması,
- Her okula spor salonu açılması,
- Parklardaki tesislerin arttırılması daha çok spor aletlerinin konulması,
- Soğuk havalarda spor yapılabilecek alanların oluşturulması,
- Özel okullarda olan spor tesislerinin devlet okullarına da yapılması,
- Hafta sonları ücretsiz kullanım sağlanması,
- Spor salonlarının seyirci kapasitelerinin arttırılması, bakımlarının yapılması, tanıtımlarının yapılması, sadece üye girişi zorunluluğu olmayan çalışma sahaları yapılması,
- Tesislerin sakatlanmaları önleyici uygun malzemelerden yapılması,
- Köylere spor parkları yapılması.

Spor Saatlerinin Arttırılması/ Spora Katılım/Spor Eğitmenleri

- Okullarda farklı branşlarda antrenörlerin bulunması,
- Beden eğitimi ders saatlerinin arttırılması, derslerin branş bazında ayrılarak ders programına alınması, (atletizm, jimnastik... vs.)
- Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin ortak çalışmaları,
- Herkesin günde en az 1 saat spor yapmalarının sağlanması,
- Spor aletlerinin okullarda da olması, derslerin eğlenceli hale getirilmesi,
- Düzenli spor yapanlara ödül verilerek, çeşitli yarışmalar düzenlenmesi,
- Okullarda görevli beden eğitimi öğretmenlerinin spor dallarında ilgili çocuklarla ve aileleriyle görüşülerek spora katılımlarının arttırılması,

- Kabiliyetli sporcuların tespit edilerek izlenmesi, öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda o alana yönlendirilmesi,
- Bilinçli antrenörlerle çalışmaların sağlanması,
- Beden eğitimi öğretmenlerinin sayılarının artırılması,
- Spor kurslarından ücret alımının kaldırılması,
- Okullardan başarılı sporcuların seçilmesi, branşlara ayrılması ve geliştirilmeleri,
- Bazı spor branşlarının sadece erkek öğrenciler için uygulanmaması (örn. Futbol, Halter, Boks... vs.)

Aile - Çevre

- Ailelerin ikna edilmesi, öğretmenlerin ailelerle konuşması,
- Tesislerin uzak olması probleminden kaynaklı olarak ailelerin spora izin vermemesi,
- Spor aktivitesi yapma konusunda ailelerin (anne – baba) izin vermemesi, anne-babaların kız- erkek ayrımı yapması,
- Ailelerin spora önem vermesi konusunda, beden eğitimi ve sporun da bir ders, bir kültür olduğu, kızların ve erkeklerin yeteneklerinin tespit edilmesi gerektiği ile ilgili, bilgi verilmesi,
- Başarılı sporcuların bursla ödüllendirilmesi,
- Ailede kimsenin spor yapmaması,
- Spora yönlendirmede ailelerle görüşülüp ortak çalışma yapılması,
- Sporcuların aileleriyle birlikte olması,
- Ailelerin öğrenciyi spora yönlendirmesi, anne- baba ve öğretmenlerin sporun önemini daha çok anlatarak bilgilendirmesi,

Medya – Basın Yayın ve İletişim Araçları

- Reklamlar, panolar, afişler, broşürler, kampanyalar, sloganlar, hazırlanması,
- Okullarda dergilerin hazırlanması,
- İnsanların spora karşı bilinçlendirilmesi,
- Gazete, dergi gibi okuma metinlerinde sporun faydalarının belirtilmesi,
- Duyurular yapılması, konferanslar düzenlenmesi,
- Kampanyalar yapılması, spor malzemeleri (futbol topu ..vs.) gibi hediyeler verilmesi,
- Belediyelerin açtığı kurslar çoğaltılarak spor malzemeleri verilmesi,

- Ayda/ haftada spor yarışmaları yapılması, düzenlenecek yarışmalarda ödüllere sporun sevdirmesi, sporla ilgili daha fazla bilgilendirmeler yapılması ve spor etkinlik faaliyetleriyle katılımın artırılması,
- HEM spor merkezlerinin kurulması, mini yarışlar, yürüyüş aktiviteleri ve ödüllü yarışmalar organize etmesi, HEM spor kurslarının ilde yaygınlaştırılması, başarılı olanlara burs verilmesinin sağlanması,
- Spor projelerinin hazırlanması, spor günleri kampanyalarının yapılması,
- Tanınmış sporcularla etkinlik düzenlenmesi,
- Yılda 1-2 hafta spor içerikli şenlikler yapılması,
- Spor ve sağlığı anlatan projelerin ve eğitim CD'lerinin dağıtılması, (Evlerin ziyaret edilmesi),
- Parklarda gönüllü spor eğitmenleri bulunması,
- Engellilerin de spor yapmalarının sağlanması,

Yapılan istatistiksel analizlerde araştırma grubunun cinsiyet değişkeni ve ilgi duyulan spor branşı arasında fark olduğu bunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($X^2=971,203$; $p<0.05$) tespit edilmiştir (Tablo 31.). Buna göre bayan öğrenciler jimnastik, voleybol ve yüzme branşlarına daha ilgi gösterirken, erkek öğrenciler futbol, basketbol, güreş ve boks gibi branşlara daha fazla ilgi göstermektedirler.

Araştırma grubunun cinsiyet değişkeni ve spor tesisi kullanımında yaşadıkları zorluklar arasındaki istatistiksel analizde bayan ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($X^2=61,066$; $p<0.05$). Buna göre erkekler spor tesisi kullanma ücretleri ile ilgili problem yaşarken, bayan öğrenciler spor tesislerinin kullanım saatleri ve temizliği ile ilgili problemi daha çok yaşamaktadırlar (Tablo 32.).

Yine yapılan analizlerde araştırma grubunun cinsiyet değişkeni ve spor eğitimini / çalışmalarını kiminle yürüttükleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($X^2=53,338$; $p<0.05$). Buna göre her iki grup da kulüp antrenörü, beden eğitimi öğretmeni ve kendi başlarına çalışmalarını devam ettirirken; bayanlar kendi başlarına veya beden eğitimi öğretmenleri ile daha fazla, erkek öğrenciler ise çalışmalarını kulüp antrenörü ile daha fazla yapmaktadırlar (Tablo 33.).

Araştırma grubunun okul türü değişkeni ve spora ilgi duymaları arasında fark olup olmadığına bakmak için yapılan analizde ($X^2=8,647$; $p<0.05$), devlet okulunda öğrenim gören öğrenciler arasında spora ilgi duymayanların oranlarının daha fazla olduğu, özel okulda okuyan öğrencilerin spora ilgi oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir

(Tablo 34.). Genel olarak çocukları özel okulda okuyan ailelerin eğitim seviyelerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Bu beraberinde spora olan bilinçli yaklaşımın bir göstergesi olarak kendini göstermiş olabilir. Öncü (2007) yaptığı çalışmada “Beden eğitimi dersleri formalite olarak görülmemeli” beklenti ifadesinden alınan puanlar ile çocukların okudukları okulun türü ve beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Çocukları özel okullarda okuyanların, çocukları devlet okullarında okuyanlardan; çocuklarının beden eğitimi öğretmeni bayan olan ana-babaların, beden eğitimi öğretmeni bay olan ana-babalardan daha yüksek puan aldığı görülmüştür.

Araştırma grubunun okul türü değişkeni ve spor tesislerinin yeterliliği ile ilgili yapılan analizde ($X^2=189,741$; $p<0.05$), devlet okulunda okuyan öğrencilerin %20,7 si hiç tesis olmadığını, %48 inin tesisin yetersiz olduğunu ve %31,3 ünün yeterli tesis olduğu yönünde bildirimde bulunurken, özel okulda okuyan öğrencilerin %4 ü hiç tesis bulunmadığını, % 29,8 inin tesisin yetersiz olduğunu ve %66,1 inin yeterli spor tesisinin bulunduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 35). Her ne kadar bu araştırma kapsamında yer alan özel okulların spor tesis durumları bu sonucu ortaya çıkarmış gibi görünse de, büyük oranda devlet okullarında beden eğitimi ve spor uygulamalarının sağlıklı yapılabileceği spor tesislerinin eksikliği veya yetersiz olması göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir.

Araştırma sonuçlarına göre:

Ortaokul öğrencilerinin ilgilendikleri spor branşları onların sosyo ekonomik durumlarına göre değişiklik göstermektedir. En fazla ilgi duyulan spor branşı voleybol, basketbol ve futbol olmuştur. Spora ilgi duyanların yanında spora ilgi duymayan grubun spora katılımına engel olan faktörlerin başında okul, dersane ve kurs gibi nedenlerin etkili olduğu görülmüştür. Spora ilgi duyup katılmama nedenlerinin arasında ise ailelerin izin vermemeleri, çevre baskısı ve dini inançların etkisinin olduğu görülmüştür. Spora katılım gösterenler ise öncelikle sağlıklı olmayı temel almaktadırlar. Araştırma grubunun spora katılımında karşılaştıkları sorunların başında öğrenim gördükleri okullarda beden eğitimi ve spor dersi saatlerinin yetersizliği ve yaşadıkları çevrede yeterli sayıda ve özellikle spor tesisi olmayışı önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin buldukları çevrede sadece okullarına ait olan ve sınırlı zamandaki ve özellikteki spor tesislerinden yararlanma şanslarının olması spora katılım göstermede bir sorun oluşturmaktadır. Bir taraftan eğitim ve öğrenim sürecine devam etme diğer taraftan dersane ve kurslara katılım gösterme durumunda kalan öğrenciler bir de buldukları yerden uzak mesafedeki spor tesislerine ulaşmada oldukça problem yaşamaktadır. Özellikle bayan öğrenciler uzak olan ve geç saatlerdeki zamanlarında ailevi izinlerden dolayı spor tesislerinden faydalanmada

zorlanmaktadırlar. Araştırma grubu içerisinde yer alan öğrencilerin ailelerinin eğitim ve spora bakış açıları da spora katılım göstermede bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

6.1. Öneriler

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin akademik başarıyı olumsuz etkilemediği bilinci hem öğrenci hem de ailelere okulların başlangıcı ile birlikte ilgili eğitimciler tarafından anlatılarak beden eğitimi ve spor derslerinden öğrencilerin bütünsel gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla yararlanılmalıdır. Yerel yönetimler, Milli Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi birimlerin bütün yaş gruplarına egzersiz, spor ve fiziksel aktiviteleri gerçekleştirebilecek uygun ortamlar oluşturulmasında katkı sağlamalıdır. Okullarımızda özellikle lise döneminde beden eğitimi ve spor derslerinin kaldırılması veya seçmeli ders olarak konulmasının yerine, bu dersin ilkökul dönemlerinden başlayarak ve ders saatlerinin arttırılarak hareketsiz bir yaşam tarzından kurtulmanın bilinci daha küçük yaşlardan itibaren kazandırılmalıdır.

Okullarımızda bütün öğrencilerimizin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılımlarının artırılmasının yanı sıra sportif etkinliklerde fiziksel yetenekleri ön plana çıkan öğrencilerin uygun branşlara yönlendirilmelerini ve antrene edilmelerini kolaylaştırmak amacıyla beden eğitimi ve spor öğretmenlerine destek sağlayacak branş antrenörlerinin okullarda koordineli çalışmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Abele, A., Brehm, W., 1990. Sportliche Aktivitat Als Gesundheitsbezogenes Handeln, İcinde: R. Schwarzer. Gesundheitspsychologie, Göttingen, Hogrefe, 131-150s. ; Schwenkmezger, 1993, 204-221s.
- Ana Britanica Genel Kültür Ansiklopedisi, Cilt 19, 606s.
- Aracı, H., 1999. Okullarda Beden Eğitimi, Bağırhan Yayın Evi, Ankara 13s.
- Aracı, H., 2000. Öğretmenler ve Öğrenciler için Okullarda Beden Eğitimi, Ankara: Bağırhan Yayıncılık.
- Aracı, H., 2001. Okullarda Beden Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara , 26,32s.
- Argan, M., Katırcı, H., 2002. Spor Pazarlaması, Nobel Yayıncılık, Ankara, 3s.
- Bayar, P., 1997. Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Seminer Kitabı, 7-8 Haziran, Ankara.
- Brettschneder, W.D.; Kramer, H.J., 1978. Sportliche Interessen bei Schülern und Jugendlichen. Berlin: Bartels & Wernitz.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, Cilt 21, 10762s. Milliyet, İstanbul.
- Coakley, J. J., 1986. Sport In Society, Issues and Controversies, Collage Publishing, Santa Clara , 17s.
- Cox, R.H., 1998. Sport Psychology: Concepts and Applications. 4th ed. The McGraw-Hill, 236-271s.
- Çağlar, E., Aşçı, F.H., Deliceoğlu G., (2005). Does Participation Motivation of Youth Soccer Players Change with Regard to Their Perceived Ability? The 46th ICHPERSD Anniversary World Congress. İstanbul, November 9-13. 270s.
- Çaha, Ö., 1999. ‘‘Spora Yaslanarak Bir Nefes Almak’’, Düşünen Siyaset Dergisi, Mart, Ankara, Yıl 1, Sayı 2, 115 -116s.
- Dereobalı, N., 2005. Okul Çağı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Morpa Kültür Yayınevi, İstanbul.
- Dündar U., 2003. Antrenman Teorisi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 21-30 s.
- Dwyer T., Sallis JF., Blizzard L., Lazarus R., Dean K., 2001. Relation of Academic Performance to Physical Activity and Fitness in Children. Pediatric Exercise Science; (13): 225-238s.
- Erdoğan, İ., 1997. İletişimde Egemenlik Mücadeleye Giriş, İmge Kitapevi, Ankara. 209s.
- Erikson, E.H., 1950. Childhood and Society New York: W.W Norton.
- Erkal, M., 1982. Sosyolojik Açından Spor, Filiz Kitap Evi, İstanbul ,119-120s.
- Erkal, M., Güven Ö., Ayan, D., 1998. Sosyolojik Açından. Spor. Derya Yayınları, İstanbul, 120- 123s.

- Fichter, J., 1994. Sosyoloji Nedir, (Çev. Çelebi N.), Atilla Kitapevi, Ankara, 23s.
- Fişek, K., 1982 Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, AÜ SBF Yayınları, 515, Ankara, 35s.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü, 1973. İlkokullarda Beden Eğitimi, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
- Günaydın, G., Bayazıt, B., Cantürk, M., 2006. 13-14 yaş okul çağı ergenlik döneminde uygulanan dans, yüzme ve tenis etkinliklerinin çocuğun sosyal gelişimine etkisi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı, 3-5 Kasım 2006, Muğla, 52-55s.
- Güven, Ö., Öncü. E., 2006. Beden Eğitimi ve Spora Katılımda Aile Faktörü. Aile ve Toplum. 3(10): 81-90s.
- Harmandar H., Özdilek Ç., Göröl M., 2000. Özel Öğretim Yöntemleri. Alp Ofset.
- Haslofça, E., Kutlay, E., Haslofça, F., Özkol, M. Z., 2003. Altı Haftalık Yaz Spor Okulu Eğitiminin 6-13 Yaş Gurubu Çocuklarda Fiziksel Uygunluk Gelişimine Etkileri, Performans, cilt 9, Sayı 3.
- Hendley, K. L., 2004. Parental Involvement in Youth Sports. Master. North Caroline: North Carolina State Üniversitesi.
- Himbergh, Hutchinson, ve Roussell, 2003. Teaching Secondary Physical Education: Preparing Adolescents to Be Active for Life, p. 51, 55, Human Kinetics, United States.
- Iso-Ahola, S.E., Hatfield, B., 1986. Psychology of Sports: A Social Psychological Approach. Iowa: Brown Company Publishers
- İkizler, C. H., 2000. Sporda Sosyal Bilimler, Alfa Basım Yayım Dağıtım: 817, Dizi no:04, Bursa, 3, 24, 119, 120, 122s.
- İmamoğlu, A.F., 1992. ‘Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitim İçindeki Yeri’, Eğitim Dergisi, Cilt:1, Sayı:2, MEB Basım Evi, Ankara, 52-53s.
- Kalish, S., 1998. Çocuğunuz için Spor ve Fitnes. Çev. T.Büyükonat Beyaz Yayınları, İstanbul, 4,5,215s.
- Kalkavan, A., Kerkez, F., 2000. ‘Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Özel Yetenek Sınavı Kriterlerinden Spor Dalı Uygulamasının Öğrencinin Akademik Başarısı Üzerine Etkisi’, Marmara Üniversitesi, 3. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, İstanbul, 229s.

- Kalkavan, A., Özdilek, Ç., Karakuş, S., Kalfa, M., Şentürk, A.,Muharremoğlu, A., 2005. Üniversiteli sporcu öğrencilerin sporda erdemlik anlayışının araştırılması. 46. ICHPER-SD Dünya Kongresi, 9-13 Kasım, İstanbul, 111-118s.
- Kazak, O., 2007. 9-14 Yaş arasındaki Çocukların Spora Katılım Nedenlerinin Değerlendirilmesi (2007 Kütahya İli Örneği). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Kütahya.
- Kazak, Z., 2004. Sporda Güdülenme Ölçeği –SGÖ-” nin Türk sporcuları için güvenilirlik ve geçerlik çalışması. Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi.
- Keten, M., 1974. Türkiye’de Spor, Ayyıldız Matbaası, Ankara 14-17s.
- Kılıçgil, E., 1998. Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Kültür Ofset, Bağırhan Yapımevi, Ankara. 27- 95s.
- Koç, S., 2005. Beden Eğitimi ve Sporda Beceri Gelişimi. Morpa Kültür yayınları.
- Koşar, N.Ş., Demirel, H.A., 2004. Physiological Characteristics of Child Athletes. Acta Orthop Traumatol Turc.; 1: 1 -15s.
- Kottmann,L., Küpper, D., Pack, R.P., 1994. Bewegung, Spiel und Sport als Bausteine einer ‘Gesunden Schule’, içinde: B. Priebe, G. Israel, K. Hurrelman, Gesunde Schule, Basel, Beltz Verlag, 250-266s.
- Leff, S.S., Hoyle, R.H., 1995. Young Athletes' Perceptions of Parental Support and Pressure. Journal of Youth and Adolescence. (24): 187-203s.
- Linder KJ. Sport Participation and Perceived Academic Performance of School Children and Youth. Pediatric Exercise Science 1999; (11): 129-144s.
- Loy, J. W., Kenyon, G. S., McPherson, B. D., 1981. Sport Culture and Society, Second Edition, Philadelphia
- M.E.B., 1997. İlk-Ortaöğretim Kurumları Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi, Ankara.
- Martens, R., 1978. Joy and Sadness In Children's Sports, Human Kinetics Publishers, Champaign, Illinois. 84s. ; 90s. (1998).
- MC Elroy, M.A; Kinkendal, D.R. 1980. Significant Others and Professionalized Sport Attitudes, Research Quarterly For Exercise and Sport, 51, 645-653s.
- MEGSB, 1988. İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları, MEGSB 826-175, MEB Basım Evi, İstanbul.
- Mengütay, S., Demir, A., Coşan F., 2002 Temel Spor Eğitimi, Olimpist, İstanbul, Kıtaların Buluşması, 1.Baskı: Mayıs, İstanbul, Mart Matbaacılık Sanatları Ltd. Şti. 101s.

- Mengütay, S., 2005., Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor, Morpa Kültür yayınları ,139s.
Morpa Spor Ansiklopedisi, Cilt 4, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.s.249s.
- Onay, Özkaya, M., Güzel, P. 2006. Spora aktif katılım kararını etkileyen örnek bir davranış modeli. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı, 3-5 Kasım 2006, Muğla.
- Orlick TD. 1974. Sport Participation: A Process of Shaping Behavior. Human Factors 1974; (16): 558-561s.
- Öncü, E., 2007. Ana-Babaların Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılımına Yönelik Tutumları Ve Beklentileri (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öpözlü, A.K., Özdilek, Ç., Kalkavan, A., Demirel, A., 2006. Çağımızda değişen sağlık bilincinin sportif rekreasyona katılım düzeyine etkisinin araştırılması (Kütahya Örneği). 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı, 3-5 Kasım 2006, Muğla, 1260-1264s.
- Özmen,Ö., 1999. Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni, Ankara, 27s.
- Öztürk, F. 1998. Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Ankara.
- Pepe, K., Can, S., 2003. Spor Branşlarına Katılımın Sosyoekonomik Boyutunun Araştırılması. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi (10-11 Ekim 2003; Ankara). 484-490s.
- Sevim Y., 2002. Antrenman Bilgisi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 277-284s.
- Shephard, R.J., 1997. Curricular Physical Activity and Academic Performance. Pediatric Exercise Science; (9): 113-125s.
- Spreitzer, E., Synder, F.E., 1973. Family influence and involvement in Sports. The Research Quarterly, Vol 44, 249-255s.
- Sullivan, S.C., 2003. Perceptions of Seventh-and Eight-Grade Girls Toward Coeducational Physical Education Classes in Five Middle Schools in East Tennessee. Doctoral. East Tennessee: East Tennessee State University.
- Şimşek, K.Y., 2005. Çocukların Spora Yönlendirilmesinde Ailenin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (2005 Eskişehir il örneği). Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir.
- Şirin, E.F., Yetim, A.A., Mülazımoğlu, O., Ayan, V., Erdoğan, M., 2006. Ankara'da Yaşayan (12-15 yaş) Futbolcuların Sosyo-ekonomik Düzeylerinin Futbola Başlamasına Etkileri ve Futboldan Beklentileri. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı, 3-5 Kasım 2006, Muğla.

- Tamer, K., 1988. *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, AÜ Yayınları, Eskişehir.
- Taşkıran, Y., 1997. *Hentolda Performas*, 1. Baskı, Ankara, Bağırhan Yayinevi, 31-58s.
- Tatar, G., 2001. *Çalışan ve Çalışmayan Kadınların Spor Yapma Durumları*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Tezcan, M., 1991. *Eğitim Sosyolojisi*, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara.
- Thomas, A., 1995. *Einführung in die Sportpsychologie*. Göttingen, Hogrefe.
- Toros, Z., 2001. *Elit Sporcuların Güdusel Yönelimleri: Voleybolcular Üzerine Bir Çalışma*. Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Türkçe Sözlük, Hazırlayan, Kemal Demiray, Milliyet yayınları. 598s.
- Üzüm, H., Mirzeoglu, N., 2003. *İnanç ve Tutumlarda Sporun Yeri ve Önemi*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi (10-11 Ekim 2003; Ankara). 491-497s.
- Voigt, D., 1998. *Spor Sosyolojisi*, Çev. Ayşe Atalay, İstanbul .
- Watkins, D., Regmi, M., 1939. *Participation in Sport- A Nepalese Investigation, Perceptual*, 69. p 557, 658.s.
- Weiss, M.R., Chaumeton, N., 1992. *Motivational Orientations in Sport*. İçinde: T.S. Horn, (Ed.), *Advances in Sport Psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics p.61-77s.
- Yapıcı, A.K., Kalkavan, A., Demirel, M., Eynur, B., Bişgin, H., Ersoy, A., Özdilek, Ç., 2006. *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslek ile İlgili Görüş ve Beklentilerinin Araştırılması (Kütahya ili örneği)*. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı, 3-5 Kasım 2006, Muğla, 872-877s.
- Yavaş, M., İlhan, A., 1996. *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Melisa Matbaacılık.
- Yetim, A.A., 2008. *Sosyoloji ve Spor*, Bilge Ofset Matbaacılık Yayıncılık, Maltepe/Ankara.
- Yıldıran, İ., Karaküçük, S., İmamoğlu A. F., Ekenci, G., 1993. ‘‘ Beden Eğitimi ve Spor Öğrenimi Veren Yüksek Öğrenim Kurumlarının Öğretim Programlarının Toplumsal Beklentilere Uygunluk Düzeyleri Bakımından Analizleri’’, *Eğitim Dergisi*, S. 3, Yıl: 1993. 56s.

İNTERNET KAYNAKLARI

[www .milliyet.com.tr/çocuk ve spor](http://www.milliyet.com.tr/çocuk-ve-spor) erişim tarihi, 20/04/2014

www.dunya.com/her-sporun-baslangic-yasi-farkli-124739h.htm - Önbellek

www.dunya.com: erişim tarihi 20/04/2014.

Sevim Y. (erişim tarihi : 20/02/2014) www.tbf.org.tr/docs/default.../tbf/.../çocuk-ve-gençlerde-spor.pps?...20/02/2014

Nalçakan M. (erişim tarihi : 20/02/014) www.populermedikal.com.çocukvespor.asp
<http://www.dunya.com/her-sporun-baslangic-yasi-farkli-124739h.htm> 01 12. 2012

<http://www.sporbilim.com>.Erisim Tarihi: 20/03/2014

Kasap H. erişim: 20.03.2014

<http://www.sporbilim.com/dosyalar/3BESYOOESKSPaneller.pdf>

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, soyadı : Günseli ÖZ
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 15.09.1976 Tarsus
Medeni hali : Bekâr
Telefon : 0 (506) 284 41 33
Faks : 0 (344) 211 13 00
e-posta : ozgunseli@yahoo.com.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	KSÜ / Beden Eğitimi ve Spor A.B.D	2014
Lisans	KSÜ/ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	2001
Ön Lisans	19 Mayıs Üniversitesi Amasya Meslek Yüksekokulu	1995
Lise	Tarsus Kasım Ekenler Ticaret Meslek Lisesi	1993

İş Denevimi

Yıl	Yer	Görev
2008-	Özel Kipaş Eğitim Kurumları	Beden Eğitimi Öğretmeni
2006-2007	Özel Altinküre Eğitim Kurumları	Beden Eğitimi Öğretmeni
2003-2005	Atletizm Federasyonu(TAF)	Milli Takım Teknik Kadro
2001-2002	Özel Çağ Üniversitesi/Koleji	Beden Eğitimi Öğretmeni
		İngilizce

Yabancı Dil

Yayımlar

- 1- 7. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi, “Atletizm Dalında Yarışan Sporcuların Karar Verme Stillerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” (15-17 Mayıs 2014, Karaman) (Bildiri) Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi
- 2- 6. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi, “Özel ve Devlet Ortaokullarında Spora İlgi Düzeyini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi” (17-19 Mayıs 2013, Kayseri) (Poster) Erciyes Üniversitesi

Hobiler

Atletizm, Futbol, Basketbol, Oryantiring, Halkoyunları, Kitap, Seyahat, Müzik,

EKLER

EK:1 ANKET ÖRNEĞİ

Sevgili öğrenciler;

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda "KAHRAMANMARAŞ'TA SPORA KATILIMI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ BOYUTUNDA İNCELENMESİ" konulu yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere bir araştırma yürütmekteyiz.

Aşağıdaki anket sorularına vereceğiniz cevaplar araştırmanın doğru sonuçlanmasını sağlayacaktır. Zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

1. Cinsiyetiniz? Erkek Bayan
2. Okul türünüz? Devlet Okulu Özel Okul
3. Kaçınıcı sınıftasınız? 5 6 7 8
4. Babanızın Mesleği
5. Annenizin Mesleği
6. Yaşadığınız Yer? İl Merkezi İlçe Merkezi Kasaba/Köy
7. Kardeş sayısını (siz dahil)?
 Tek çocuk 2 3 4 5 ve üzeri
8. Ailenizin aylık gelir düzeyi nedir?
 1000 TL ve aşağısı 1001 TL - 2000 TL 2001 TL - 3000 TL
 3001 TL - 5000 TL 5001 ve üzeri TL
9. Spora ilgi duyuyor musunuz? Evet Hayır Kısmen
10. Cevabınız **Evet** ise hangi spor branşını yapıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)
 Atletizm Jimnastik Voleybol Tenis Boks
 Basketbol Futbol Karate Yüzme Güreş
 Bisiklet Masa Tenisi Badminton Hentbol Halter
 Diğer (Belirtiniz).....
11. Cevabınız (9. Soruya) **Hayır** ise spor **yapmamanızın** nedeni nedir?
 Yeterli Spor Tesisinin olmayışı
 Boşvaktimi spordışı faaliyetlerle geçirmeyiseviyorum(arkadaş,internet, gezi vb.)
 Rahatsızlığım nedeniyle spor yapamıyorum
 Boş vaktim yok /Vakit bulamıyorum (Okul , kurs , dershane ..vs)
 Ekonomik / Maddi nedenlerden dolayı
 Gereksiz bulduğum için
 Üşendiğim için
 Diğer (belirtiniz).....
12. İlgi duyduğunuz veya yaptığınız spor branşına katılım düzeyiniz nedir?
 izleyiciyim Sağlık için spor yapmaktayım Amatör lisanslı sporcuyum
 Diğer(belirtiniz).....
13. İlgi duyduğunuz halde spor yapmanıza engel teşkil eden nedenler hangileridir?
 Ailevi sebeplerden dolayı (Ailenin izin vermemesi, kardeşlerime bakmakla sorumlu olduğum için... vs.)
 Yaşadığım çevrede hoş karşılanmadığı için
 Dini ve Manevi inançlarım nedeniyle
 Okuldaki Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinin yetersizliği Hiçbiri

14. Okuduğunuz okulda spor tesisleri yeterli mi?
() Hiç tesis yok () Tesis var fakat yetersiz () Yeterli tesis var
15. Okulda Beden Eğitimi Öğretmeninizin cinsiyetinin ne olmasını istersiniz?
() Kadın () Erkek () Fark etmez
16. Beden Eğitimi Öğretmeniniz sizi sevdiğiniz veya yapmak istediğiniz uygun spor branşına yönlendirme yapıyor mu?
() Evet () Hayır
17. Nerede spor yapıyorsunuz?
() Okulda
() Okul dışında (park, belediye alanı, koşu – yürüyüş yolu)
() Kulüpte
() Gençlik Spor İl Müdürlüğü Sahalarında (Stat, Futbol alanları ,Güreş alanları , Kapalı spor salonlarındavb.)
() Özel Spor Tesislerinde (Halı Saha, Tenis Kortu, Fitness salonları.....vb.)
() Spor yapmıyorum
18. Spor eğitimini / çalışmanızı kiminle yürütüyorsunuz?
() Kulüp antrenörüyle () Beden Eğitimi Öğretmeniyle () Kendi başıma
() Diğer (belirtiniz).....
19. Okul dışında spor yapmak için boş vaktiniz var mı?
() Hiç vaktim olmuyor () Okul, dersane dışında kalan zamanlarda
() Hafta sonlarında () Yaz tatillerinde
20. Okul dışında düzenli olarak **haftada** spora ne kadar zaman ayırıyorsunuz?
() Hiç vakit ayıramıyorum () 1-2 saat () 3-4 saat () 5 saat ve üzeri
21. Serbest zamanlarınızın çoğunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
() Spor yaparak
() Okuyarak, sinema, tiyatro sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak
() Arkadaşlarla birlikte oyun oynayarak
() Dinlenerek
() TV seyrederek, Bilgisayar kullanarak, vb.
() Diğer (belirtiniz).....
22. Bulunduğunuz çevrede spor yapma imkanları nasıldır?
() Her tür sporun yapılabileceği yeteri kadar tesis var
() Spor yapılabilecek semt sahası var
() Sadece okulun sahası var
() Hiçbir spor sahası ve tesis yok
() Tesis var ama uzak
23. Spor tesislerini kullanma konusunda yaşıdığınız zorluklar/problemler nelerdir?
() Kullanma saatleri uygun değil
() Kullanma ücretlerinin olması
() Temizlik /hijyen koşulları
() Sadece üyelerin kullanabilmesi
24. Spor yapmanızdaki etkili olan faktörler nelerdir?
() Ailede spor yapan bir büyüğün olması
() Çevremde kabul görmek
() Arkadaşlarımla birlikte olmak
() Başarılı bir sporcu olmak
() Sağlıklı bir vücuda sahip olmak
() Meslek olarak görüyorum
() Eğlenmek için
() Diğer (belirtiniz).....

25. Ailenizde sizi spora yönlendirmeye çalışan var mı?
() Babam () Annem () Her İkisi () Kardeşim (Ağabey/Abla) () Hiçbiri
26. Aileniz spor yapmanızda size maddi ve manevi destekte bulunuyor mu?
() Evet () Hayır
27. Cevabınız **Evet** ise şıklardan hangisine uyuyor?
() Sadece teşvik ediyor () Özel antrenör sağlıyor () Spor malzemesi ihtiyaçlarımı karşılıyor () Gerekli maddi destek sağlıyor () Spor tesisine götürüp getiriyor
28. Yaz spor kurslarına katılıyor musunuz?
() Hayır katılmıyorum
() Belediyelerin açmış olduğu kurslar
() Halk Eğitimi Merkezlerinin açmış olduğu kurslar
() Özel kurslar
29. Sosyal paylaşım sitelerine (facebook, tweteer, msn ..vs.) ve TV izlemeye günde ne kadar zaman ayırıyorsunuz?
() Hiç izlemem
() Her gün 1-2 saat
() Her gün 3-4 saat
() Fırsat buldukça 1-2 saat
() Fırsat buldukça 3-4 saat
() Diğer (Belirtiniz).....
30. İlinizde (Kahramanmaraş'ta) yapmak istediğiniz spor branşını engelleyen ve aşağıda belirtilen nedenlerden sizce en önemli olan 3 seçeneği (1 ile 3 arasında) derecelendirerek belirtiniz.
(1 en önemli)
() Branşa yönelik tesislerin bulunmaması
() Mevcut tesislerin fiziki yetersizliği
() Malzeme araç-gereç eksikliği
() Tesislerin uzaklığı
() Halka açık olmadığından
() Antrenör / Çalıştırıcı eksikliği
() Kulüplerin yetersizliği
() Maddi imkânsızlıklar
31. Kahramanmaraş'ta kaliteli sporcunun yetiştirilmesi için aşağıdaki seçeneklerden en önemli olan 5 seçeneği (1 den 5 e kadar) derecelendirerek belirtiniz
() Spor tesislerinin sayıları arttırılmalı
() Okullarda farklı branşlarda antrenör bulunmalı
() Beden Eğitimi ders saatleri arttırılmalı
() Gençlik spor il müdürlükleri spor kamplarını arttırmalı
() Sporcu Eğitim Merkezleri kurulmalı
() Beden Eğitimi Öğretmenleri antrenörlerle ortak çalışma yapmalı
() Başarılı sporcular için sponsorluk ve burs sistemi özendirilmeli
32. İlinizde (Kahramanmaraş'ta) hangi spor branşlarına ait spor tesisi yapılmasını istersiniz? Önem derecesine göre sıralayınız.
1. 2.....
3. 4.

33. İlinizde (Kahramanmaraş'ta) Spora katılımı arttırmak ve yaygınlaştırmak hakkında varsa düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**İL VE İLÇE MERKEZLERİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİNİN YAPIM TARİHLERİ
İL MERKEZİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ**

S NO	TESİSİN ADI	HİZMETE GİRDİĞİ TARİH
1	İl Müdürlüğü Binası	30.11.2005
2	Gençlik Merkezi	30.11.2005
3	12 Şubat Stadyumu	1982
4	Kapalı Yüzme Havuzu	1975
5	Tenis Kortu	2009
6	Havalı Silahlar Atış Poliğonu	2010
7	Batıpark Spor Salonu	1964
8	Güreş Eğitim Merkezi	1989
9	Güreş Antrenman Salonu	1989
10	Karakucak Güreş Sahası	1975
11	Batıpark Sentetik Yüzeyle Futbol Sahası	1957
12	Batıpark Açık Yüzme Havuzu	2008
13	Boyalı Karakucak Güreş Sahası	1991
14	Şahinkayası Karakucak Güreş Sahası	1996
15	Döngel Gençlik ve İzcilik Kamp Tesisi	1970
16	Vali Şaim COTUR Stadı (Defterdarlık Makamının 04.05.2011 tarih ve 1461 sayılı olurları ile 2 yıllığına kullanım hakkı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne tahsis edilmiştir)	04.05.2011
İLÇE MERKEZLERİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ		
AFŞİN İLÇESİ		
17	Afşin Spor Salonu	06.07.2007
ANDIRIN İLÇESİ		
18	Andırın Futbol Sahası	1987
19	Genel Müdürlük Tarafından 250 Kişilik Antrenman Spor Salonu bitim aşamasındadır.	
ÇAĞLAYANCERİT İLÇESİ		
20	Çağlayancerit Futbol Sahası	2006
ELBİSTAN İLÇESİ		
21	Elbistan Oruçoğlu Futbol Sahası	1986
22	Elbistan Spor Salonu	1995
23	Elbistan Çim Yüzeyle Stad	20.12.2007

GÖKSUN İLÇESİ		
24	Göksun Futbol Sahası	1993
25	Göksun Spor Salonu	1995
26	Göksun Güreş Eğitim Merkezi	23.11.2007
27	Göksun KARAKUCAK Güreş Sahası	
PAZARCIK İLÇESİ		
28	Pazarcık Futbol Sahası	1987
29	Genel Müdürlük Tarafından 500 Kişilik Antrenman Spor Salonu İhalesi yapılmış olup, yapımı devam etmektedir	
TÜRKOĞLU İLÇESİ		
30	Türkoğlu Futbol Sahası	2003
31	Türkoğlu Spor Salonu	05.09.2012

EK-3

İL MERKEZİ VE İLÇE MERKEZLERİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİNİN DURUMU

12 ŞUBAT SPOR KOMPLEKSİ

İDARE BİNASI:

İl Müdürlüğümüzün hizmet binası ve Gençlik Merkezi binası 14.11.2001 tarihinde ihalesi yapılarak 30.11.2005 tarihinde bitirilerek hizmete açılmış olup, doğalgaz ile ısıtılmaktadır.

12 Şubat Stadyumu :

- Mevcut Şekli ile 10.000 kişiliktir.
 - Zemini çimdir.
 - Soyunma odaları kalorifer sistemi ile ısıtılmaktadır. Yakıt olarak kömür kullanılmaktadır.
 - Kısmi olarak çevre ihata duvarı bulunmaktadır.
- NOT : 13 Adet iş yeri, kiraya verilerek işletilmektedir.

Kapalı Yüzme Havuzu :

- 750 Kişiliktir .
- Doğalgaz ile ısıtılmaktadır.
- Yaz ve Kış sezonlarında faal olarak hizmet vermektedir.
- Sauna ve Fitnes Salonu mevcuttur.

Atış Poligonu

12 Şubat Stadyumu altına 5 yollu havalı silahlar atış poligonu yapılmıştır.

Tenis Kortu :

- Halkımızın ve Sporcularımızın yararlanması amacıyla 2012 yılında 2 adet tenis kortu yapılmaktadır.

1000 Kişilik Spor Salonu

İlimiz Merkez Hayrullah Mahallesi Has Mevkii 7165 Ada 6 parsel 6.204,70 m² taşınmaz üzerinde bulunan boş alana tüm masrafları Kahramanmaraş Belediye Başkanlığınca karşılanmak kaydı ile tip projesi Genel Müdürlüğümüze ait 1000 kişilik spor salonu yapılmakta olup, işe 07 Mayıs 2009 tarihinde başlanmış ve 2012 Ağustos Ayında Bitirilmesi Planlanmaktadır

BATIPARK SPOR KOMPLEKSİ

Batıpark Spor Salonu :

- 1.000 kişiliktir.
- Doğalgaz ile ısıtılmaktadır.
- Zemini Sentetik Poliüretan.
- Faal olarak hizmet vermektedir.

Batıpark Futbol Sahası:

- Zemini Sentetik çimle kaplanmıştır.
- 1500 Seyircilik Kapalı Tribünü ve 1500 Seyircilik Açık tribünü mevcuttur.
- Soyunma odaları bulunmaktadır.
- Güneş enerjisi ile ısıtılmaktadır.
- Çevre ihata duvarı mevcuttur.
- Çevre düzenlemesi ve tel örgüsü mevcuttur.
- 4 Adet Aydınlatma direkleri ile aksam antrenmanları yapılmaktadır.

Güreş Eğitim Merkezi:

- 3 Katlı betonarme binadır.
- 2 Adet antrenman salonu, 1 yemekhanesi, 1 dinlenme salonu, 2 hizmet odası, 1 mutfak, 7 adet yatak odası mevcuttur odalarda 3 er kişi olmak üzere toplam 21 kişilik kalmaktadır.
- Belletmen ve Eğitimci Odası, Psikoloji Danışma ve Rehberlik Odası, Sağlık ve Beslenme Uzmanlık Odası ve Kütüphane olarak yeniden düzenlenmiştir.
- Doğalgaz ile ısıtılmaktadır.
- Duşlar ve Yemekhanede kullanılmak üzere 3 adet güneş enerjisi mevcuttur.

Açık Yüzme Havuzu :

Mülkiyeti İl Müdürlüğümüze ait olan Batıpark Spor Kompleksi içerisinde atıl olarak bulunan yaklaşık 5.000 m2 alan üzerine Açık Yüzme Havuzu inşa edilmiş olup, tesisin tüm yatırım giderleri Kahramanmaraş Belediye Başkanlığınca karşılanmıştır.

Yapılan bu tesis, özellikle yaz aylarında İl Spor Merkezi kapsamında yürütülen yüzme faaliyetinin tek havuzdan kurtarılıp, yoğunluğun paylaşılmasını sağlayacak, kuzey ve batı mahallelerimizde ikamet eden çocuklarımızın da yüzme eğitiminden yararlanmasını sağlayacaktır.

Karakucak Çim Güreş Sahası:

- PVC tribünü mevcut olup 2.500 kişiliktir
- Zemini çimdir.
- Profil çatı örtüsü mevcut olup atermite ile kaplıdır.

Güreş Antrenman Salonu:

- Doğalgaz ile ısıtılmaktadır.
- Zemini parke olup üzeri 2 adet güreş minderi serilidir.
- Soyunma kabinleri mevcuttur. Faal olarak hizmet vermektedir.

Döngel Gençlik Ve İzcilik Kamp Tesisi:

- Çadırı olarak 100 kişilik kamp ihtiyacına cevap vermektedir.
- Deprem Etütleri çerçevesinde bina yıkılmıştır.
- Yeni bina yapılması için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Merkez-Boyalı-Bertiz Köyü Karakucak Çim Sahası:

- Zemini çimdir.
- 1.000 kişiliktir.
- Tribün branda sistemi ile kapalı hale getirilmiştir.

Merkez-Şahinkaya Karakucak Güreş Sahası:

- Zemini çimdir.
- Seyirci kapasitesi 1.000 kişiliktir.

Vali Saim Çotur Futbol Sahası

Milli Emlak Genel Müdürlüğünden Spor Kompleksi yapılmak üzere Genel Müdürlüğümüze kullanım hakkı verilmiştir.

- Mevcut Şekli ile 4.000 kişiliktir.
- Zemini çimdir.
- Soyunma odaları mevcuttur.
- Kalorifer sistemi ile ısıtılmaktadır.
- Stat etrafı tel örgü ile çevrilidir.

AFŞİN İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Afşin İlçesi :

Genel Müdürlüğümüz mülkiyetinde bulunan 69.298 m²'lik mevcut arsa üzerinde Antrenman Spor Salonunu bulunmaktadır.

- 500 seyirci kapasitesine sahiptir.
- Zemini Sentetik Poliüretan
- Soyunma odaları mevcuttur
- Fuel-Oil ve Radyan Sistemi ile ısıtılmaktadır.

ANDIRIN İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Andırın Futbol Sahası:

Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan 19289.30 dm²'lik Mevcut arsa üzerinde 1 adet futbol sahası bulunmakta olup;

- Zemini topraktır.
- Çevre düzenlemesi yapılmıştır.
- Saha tanzimi bulunmamaktadır.
- Tribünü bulunmamaktadır.
- Çevre ihata duvarı bulunmamaktadır.
- Soyunma Odaları binası mevcuttur.

Andırın Spor Salonu

- 250 Kişilik Spor Salonu 2012 tarihinde yapılarak hizmete açılmıştır.

ÇAĞLAYANCERİT İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Çağlayancerit Futbol Sahası:

Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan 5902,48 dm²'lik Mevcut arsa üzerinde 1 adet futbol sahası bulunmakta olup;

- Zemini topraktır.
- Çevre tel örgüsü ve saha tanzimi yapılmıştır
- Soyunma Odaları Bulunmamakta

GÖKSUN İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Göksun İlçesi :

Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan 73.591,66 dm²'lik Mevcut arsalar üzerinde;

Göksun Futbol Sahası

Genel Müdürlüğümüz mülkiyetinde bulunan arsa üzerinde 1 adet futbol sahası mevcut olup:

- Zemini topraktır.
- Çevre düzenlemesi mevcuttur.
- Soyunma odaları bulunmamaktadır.

Göksun Kapalı Spor Salonu:

- 750 seyirci kapasitesine sahiptir.
- Zemini parkedir.
- Soyunma odaları mevcuttur.
- Kömür ile ısıtılmaktadır.

Göksun Karakucak Güreş Sahası:

- Zemini çimdir. Etrafı kafes teli ile çevrilidir.
- Etrafı kafes teli ile çevrilidir.

Göksun Güreş Eğitim Merkezi:

- 3 Katlı betonarme binadır.
- 1 Adet antrenman salonu, 1 yemekhanesi, 1 dinlenme salonu, 2 hizmet odası, 1 mutfak, 6 adet yatak odası mevcuttur.
- Kalorifer ile ısıtılmaktadır. Yakıt olarak kömür kullanılmaktadır.
- Duşlar ve Yemekhanede kullanılmak üzere güneş enerjisi mevcuttur.

ELBİSTAN İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Elbistan İlçesi:

Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan 62.048,81 dm²'lik Mevcut arsalar üzerinde;

Elbistan Oruçoğlu Stadyumu:

Genel Müdürlüğümüz mülkiyetinde bulunan arsa üzerinde: 1 adet Stat mevcut

- Zemini topraktır.
- Soyunma odaları mevcuttur. (Yetersizdir)
- Tribünü mevcuttur.
- 1.000 kişilik seyirci kapasitesi mevcuttur.
- Tel örgü ve çevre düzenlemesi yapılmıştır.
- Çevre ihata duvarı bulunmaktadır.

Elbistan Çim Yüzeyle Futbol Sahası

Elbistan Belediyesi tarafından Genel Müdürlüğümüze tahsis edilen alan üzerine İl Özel İdaresi Tarafından yaptırılan çim yüzeyle futbol sahası

- Zemini Çim
- Tel örgü ve çevre düzenlemesi yapılmıştır.

Elbistan Kapalı Spor Salonu:

- 2.500 kişiliktir.
- Zemini parkedir.
- Soyunma odaları bulunmaktadır.
- Fueloil ile ısıtılmaktadır.

PAZARCİK İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan 30.370,27 dm²'lik Mevcut arsalar üzerinde;

Pazarcık Futbol Sahası

- Zemini topraktır.
- 2.500 kişilik tribünü mevcuttur.
- Soyunma odaları bulunmaktadır.
- Çevre tel örgüsü ve saha tanzimi yapılmıştır.
- Çevre ihata duvarı yoktur.
- 08.04.2010 Tarihinde yapılan Sözleşme ile Kullanım Hakkı 10 Yılığına Pazarcık Belediye Başkanlığına verilmiştir.

Pazarcık Kapalı Spor Salonu

Genel Müdürlüğümüz mülkiyetinde bulunan mevcut arsa üzerinde 500 kişilik 1 Adet Antrenman Spor Salonu yapım inşaatı devam etmektedir.

TÜRKOĞLU İLÇESİNDE BULUNAN SPOR TESİSLERİ

Spor Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde bulunan 19.297.62 dm²'lik Mevcut arsalar üzerinde;

Türkoğlu Futbol Sahası

- Çevre ihata duvarı bulunmamaktadır.
- Soyunma odası mevcuttur
- Tribünü mevcuttur.

Türkoğlu Spor Salonu

- 250 Kişilik Spor Salonu 2012 tarihinde yapılarak hizmete açılmıştır.

Nurhak Spor Salonu

İl Özel İdaresi ve İl Müdürlüğümüz tarafından 100 Kişilik Spor Salonu İnşaatına Başlanmıştır.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARAR FORMU

DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili		
	ARAŞTIRMA PROTOKÖLÜ	19.04.2012		Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	19.04.2012		Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐
ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama				
	TÜRKÇE ETİKET ÖRNEĞİ	☐				
	SİGORTA	☐				
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☐				
	BIYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐				
	HASTA KARTI/GÜNLÜKLERİ	☐				
	İLAN	☐				
	YILLIK BİLDİRİM	☐				
	SONUÇ RAPORU	☐				
	DUYUNLILIK BİLDİRİMLERİ	☐				
Diğer	☒	Anket Formu				
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 2012/10-1	Tarih: 22/05/2012				
	Yukarıda bilgileri verilen klinik araştırma başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekece, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan Kurul üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.					

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

ÇALIŞMA ESASI	Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI	Prof. Dr. Metin KILINÇ

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile İlişkisi		Durumu		Notlar
			E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☐	H ☐	
Prof. Dr. Metin KILINÇ Başkan	Tıbbi Biyokimya	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☐	H ☐	
Doç. Dr. Hasan Çetin EKERBİÇER Üye	Halk Sağlığı	KSU Tıp Fakültesi	E ☐	K ☐	E ☐	H ☐	F ☐	H ☐	
Doç. Dr. Mustafa GÜL Üye	Tıbbi Mikrobiyoloji	KSU Tıp Fakültesi	E ☐	K ☐	E ☐	H ☐	F ☐	H ☐	
Doç. Dr. Harun ÇIRALIK Üye	Tıbbi Patoloji	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☐	H ☒	İZİNİ
Doç. Dr. Yusuf ERGÜN Üye	Tıbbi Farmakoloji	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Doç. Dr. Tufan MERT Üye	Biyofizik	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☐	H ☒	KATILMAI
Doç. Dr. Mehmet DAVUTOĞLU Üye	Çocuk Sağ. ve Hast.	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Doç. Dr. Nimet ŞENOĞLU Üye	Anestezi ve Rea	KSU Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Doç. Dr. Gürkan ACAR Üye	Kardiyoloji	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Doç. Dr. Vedat BAKAN Üye	Çocuk Cerrahisi	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Ramazan KARANFİL Üye	Adli Tıp	KSU Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Mehmet Emin DARENDELİ Üye	Avukat	Serbest	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Mustafa CANSARAN Üye	Ziraat Mühendisi	II Gıda, Tarım ve Hay. Mud.	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	
Turan YILDIZ Üye	Öğretmen	Özel Ali KENGER Anadolu Lisesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	F ☒	H ☐	

* :Toplantıda Bulunma

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

SAYI : B.08.6.YÖK.2.KH.E.42-101.01.03/291

02/11/2012

KONU : Anket Uygulaması

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi a) KSÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 23.10.2012 tarih ve 903.99-4624/8796 sayılı yazısı.

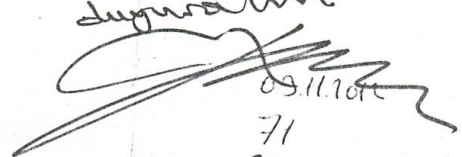
b) Kahramanmaraş Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün 10.10.2012 tarih ve 813.99-28881 sayılı yazısı.

Ana Bilim Dalınız yüksek lisans öğrencisi Günseli ÖZ'ün "*Kahramanmaraş'ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İlköğretim Okulu II. Kademe Boyutunda İncelenmesi*" isimli tez çalışması kapsamında ilimiz Gazi Ortaokulu, Kahramanmaraş Ortaokulu, Osmangazi Ortaokulu, Zeki Karakız Ortaokulu, Ziya Gökalp Ortaokulu, Özel Kipaş Ortaokulu, Özel Yeni Rekor Ortaokulu, İsmail Kurtul Ortaokulu ve 12 Şubat Ortaokulu öğrencilerine yönelik anket formu düzenlemesinin uygun olduğuna dair, Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğünün izin yazısı ve ekleri yazımız ekinde gönderilmektedir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet Akif KILIÇ
Enstitü Müdürü

EKİ : İzin Yazısı ve Ekleri (4 sayfa)

*Öğrenciye ve danışman
öğretim elemanına
duygularım*

09.11.2012
71
900

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Tel: 0 (344) 219 16 64 Belge Geçer: 0 (344) 219 14 49

Avşar Yerleşkesi
E-mail: sagbil@ksu.edu.tr

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.46.20.02-605.01

15.10.2012* 29551

Konu : Anket Uygulaması

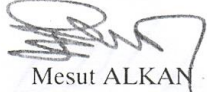
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 03/10/2012 tarihli ve 8204 sayılı yazı.

b) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0-3616 sayılı Araştırma Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri hakkındaki 2012/13 nolu Genelge.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Günseli ÖZ'ün "**Kahramanmaraş'ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İlköğretim Okulu II. Kademe Boyutunda İncelenmesi (Ortaokul)**" konulu anket çalışmasının uygun görüldüğü hakkındaki Valilik Makamının 11/10/2012 tarihli ve 29081 sayılı onay örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mesut ALKAN
Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1-Onay Örneği (1 Adet)
- 2-Taahhütname Tutanağı (2 Adet)

TARİHİ	18.10.2012
SAYI	15101
SİTİNE BAŞIM	

8-İ.D.B.k.
18-10-12
Uy

Millî Eğitim Müdürlüğü – ARGE Birimi Yeni Şehir Mahallesi
Cahit Zarifoğlu Caddesi – 46040 Kahramanmaraş
Telefon: (344) 2235017 -170 Faks: (344) 2235463
e-mail: arge46@meb.gov.tr

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.46.20.02 -605.01

Konu :Anket Uygulaması

11.10.2012* 29081

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) 03/10/2012 tarihli ve 8204 sayılı yazı.

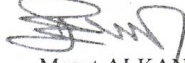
b) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0-3616 sayılı Araştırma Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri hakkındaki 2012/13 nolu Genelge.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yapılacak araştırma ve araştırma desteğine yönelik izin ve uygulama Genelgesi gereğince; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Günseli ÖZ'ün "Kahramanmaraş'ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İlköğretim Okulu II. Kademe Boyutunda İncelenmesi (Ortaokul)" konulu tezi ile ilgili, Kahramanmaraş İli Merkez Gazi Ortaokulu, Osmangazi Ortaokulu, Zeki Karakız Ortaokulu, Ziya Gökalp Ortaokulu, Kahramanmaraş Ortaokulu, Özel Kipaş Ortaokulu, Özel Yeni Rekor Ortaokulu, İsmail Kurtul Ortaokulu ve 12 Şubat Ortaokulunda, ilgi (b) Genelge gereği uygulamasını arz ederim.

H.HASAN KOZAN
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR

10/10/2012

Mesut ALKAN
Vali a.

Millî Eğitim Müdürü

Millî Eğitim Müdürlüğü – ARGE Birimi Yeni Şehir Mahallesi
Cahit Zarifoğlu Caddesi – 46040 Kahramanmaraş
Telefon: (344) 2235017 - 170 Faks: (344) 2235463
e-mail: arge46@mcb.gov.tr İrtibat: A.GÜNEŞ (Şef)

**ARAŞTIRMA TAMAMLANDIKTAN SONRA, ARAŞTIRMANIN TESLİMİNE
İLİŞKİN TAAHHÜTNAME TUTANAĞI**

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Günseli ÖZ
Bağlı bulunduğu Üniversite/Kurum	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Araştırmanın konusu	“Kahramanmaraş’ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İlköğretim Okulu Boyutunda İncelenmesi (Ortaokul)”
Teslim edilen araştırma örneği türü ve sayısı	3 Adet Basılı materyal
Araştırmayı teslim alan kurum	Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Yukarıda yazılı araştırma örneğini Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Bölümüne teslim edeceğimi taahhüt ederim.

...../...../20..

Araştırma Sahibi

Günseli ÖZ